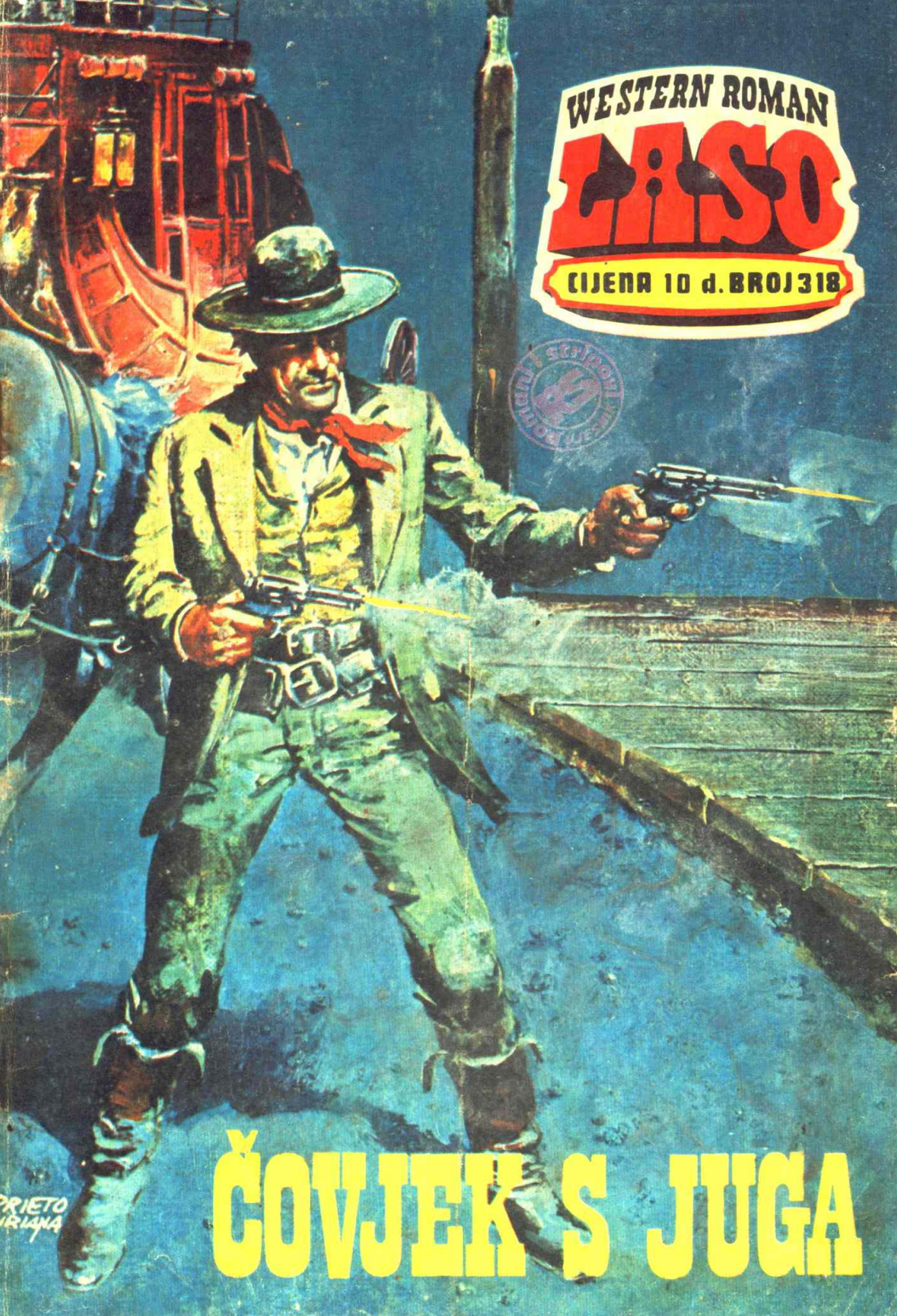
WESTERN ROMAN
LASO
CIJENA 10 d. BROJ 318
ČOVJEK S JUGA

WESTERN ROMAN
LISO
1979.

G. F. Unger:

ČOVJEK S JUGA

WESTERN ROMAN
LASO
broj 318

G.F. Unger: **ČOVJEK S JUGA**
Naslov originala: DER MAN AUS DEM SÜDEN
Copyright: Bastei-Verlang, Gustav H. Lübbe, Bergisch Gladbach
Recenzija: Mladen Stary, književnik
Prijevod: Margita Lovrić
Grafički urednik: Ivica Bartolić
Urednik: **Marcel Čukli**

»Laso« – Izdavač OOUR Informativno-revijalna izdanja – n. sub. o. Radne organizacije »Vjesnik« n. sol. o. OOUR-a, Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4 – Glavni i odgovorni urednik Borivoj Jurković – Tisak OOUR Novinsko-revijalna štamparija i OOUR TMG »Vjesnik«, Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4 – Zagreb 1979.
Copyright (sva prava za Jugoslaviju) VJESNIKOVA PRESS AGENCIJA Zagreb.

Cijena pretplate za godinu dana iznosi 520 ili 468 d s popustom od 10%, a za 6 mjeseci 260 d ili 234 d s popustom. Samo unaprijed plaćena pretplata osigurava popust od 10%. Pretplata se uplaćuje općom uplatnicom u korist računa 30101-833-586 OOUR »Vjesnik SSRNH« s oznakom za »Laso«.
Cijena za inozemstvo: DM 1.80, ASCH 1000, SFRS 200, HFL 2.00
Cijena inozemne pretplate za 6 mjeseci: DM 36.00, SKR 63.00, ASCH 250.00, FF 74.00, SFRS 36.00, HFL 37.00, US$ 15.00
UPLATA NA DEVIZNI RAČUN 30101-620-37-7210-256 – Privredna banka Zagreb za »Vjesnik«
EKONOMSKA PROPAGANDA. »Vjesnik« Agencija za marketing Zagreb. Trg bratstva i jedinstva 6,1/1 kolor zadnja stranica 7.000 d ili 480 US$.
Oslobođeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2935/7-1973. od 26. XI 1973.

Dwight Aberdeen je godinama tragao za čovjekom koji mu je, dok je on bio u ratu, sve uništio.

Konačno mu je ušao u trag. Britt Hackett živi, ili točnije rečeno on vlada u Rivertownu. Dwight Aberdeen je krenuo u Rivertown u želji za osvetom. Uništit će čovjeka koji mu je sve oduzeo...

I

S brežuljka se sjurilo krdo od pedesetak goveda. Ako netko ne zaustavi te životinje, one će se u nagonu za vodom strmoglaviti preko obale rijeke i vjerojatno će biti izgubljene.

Dwight Aberdeen je to odmah shvatio. Izvadio je pušku, otkočio je i počeo pucati. Već nakon prvog hica bik se na čelu stada prevrne i ostade ležati na zemlji. Nekoliko krava se spotakne uz njega i uskoro nastane velika gužva. Krdo se raspršilo.

Dwight Aberdeen je ispuštao divlje krikove. Jahao je prema stadu pucajući u zrak.

Konačno mu je uspjelo zaustaviti krdo. Goveda su još bila nemirna, osjećajući vodu u blizini.

Krenuše ponovo naprijed, ali ne više u skupini nego raštrkano.

Dwight Aberdeen je pucao ispred njihovih nogu. I dalje je vikao. Kad je ispraznio pušku, nastavi pucati iz revolvera. Odlučio je da ubije još nekoliko životinja. Bio je to jedini način da ih zadrži dalje od rijeke.

No iznenada mu je došla pomoć. Nekolicina jahača je stizala tragom stada. Razdvojili su se i opkolili goveda. Uskoro su ih smirili i potjerali natrag. Iza njih je ostao samo ubijen bik. Dvoje jahača približilo se Aberdeenu. Jedan od njih je bila žena. To se moglo vidjeti tek izbliza jer je bila odjevena u muško odijelo, a o pojasu joj je visio revolver.

— Oh — reče ona s olakšanjem. — Ovo je bilo napeto! Te rogate budale zamalo su završile u rijeci!

Gurnula je šešir pa joj je sada privezan uzicom, visio na leđima. Kosa joj je bila gusta i boje zrelog žita. Imala je pravilne crte lica, s nešto većim ustima. Bila je vitka i visoka. U sedlu je sjedila uspravno, a čak i muško odijelo nije sakrilo skladne linije njena tijela. Dwight Aber-

deen procijeni da joj je tridesetak godina. Pogleda je u oči i dodirne rub svog šešira.

– Nisam smio predugo razmišljati – reče. – Nadam se da nisam pogriješio što sam ubio bika. Nisam znao kako drukčije da zaustavim krdo.

Izgovorio je to mirnim dubokim glasom.

Po načinu njegova govora moglo se odmah opaziti da je s juga. Dwight Aberdeen je tamnokos, širokih ramena i prilično visok. Sjedio je na snažnu vrancu koji je cijeli dan mogao nositi njegovih devedeset kilograma. Lice mu je čvrstih crta. Iz njega je izbijala muškost i samopouzdanje.

Plavokosa jahačica se nasmije i odmahne glavom.

– Jedan mrtav bik je najmanje zlo – reče. – Malo je nedostajalo da izgubim sve ove životinje. Hvala vam!

– Da – reče i njen pratilac. – Zaustavili ste goveda na jedini mogući način.

Dwight Aberdeen pogleda tog čovjeka. Mišićav je i čvrst. Tako su izgledali predradnici velikih rančeva, koji su svoje momke morali držati pod čvrstim nadzorom. S takvim se ljudima Dwight Aberdeen često susretao. Poznavao ih je i s kockarskih stolova Dodge Cityja, Abilena i Hays Cityja.

Čovjek ga je ispitivalački gledao. To što je upravo izgovorio pohvalne riječi, nije značilo ništa.

Tada upita:

– Vi ste stranac u ovom kraju? Dolazite s juga? Poslom ili...

– Zovem se Aberdeen, Dwight Jeffrey Aberdeen – odvrati on mirno. – Da, mislim da ću ovdje sklopiti nekoliko poslova.

Tada dodirne šešir u znak pozdrava, lagano se nakloni pred ženom, s namjerom da nastavi put.

Tada ga ona zaustavi lakim pokretom.

– Dužni smo vam zahvaliti – reče. – Ja sam June Ferris i vodim ranč F. Ovo je nadglednik mojih ljudi Bill Hillderee. Mister Aberdeen, ako vas put još nanese uz ranč F, nemojte proći a da nas ne posjetite.

Dwight Aberdeen kimne.

– Možda – promrmlja tiho. Zagleda se prema brežuljcima. – Zacijelo je tamo zemlja prilično suha? Kreću li krave često prema rijeci?

– Da. Ovo bi inače bile prilično lijepe livade. Trebalo bi samo dovesti vodu iz rijeke.

– To bi trebalo napraviti – potvrdno će Dwight Aberdeen.

– Ali to nije moguće – umiješa se predradnik oštro. – Rijeka se preduboko ukopala u zemlju. Nemoguće je iz takve dubine dopremiti vodu za deset tisuća goveda. Ako to nekome uspije, imat će predivne pašnjake. Ovako ta je zemlja potpuno bezvrijedna.

– A kome pripada ta bezvrijedna zemlja? – upita Dwight Aberdeen.

– Meni – reče June Ferris. – No ja držim goveda s druge strane brežuljaka. Pregradili smo sve prolaze između brežuljaka. Prošle noći je netko srušio jednu ogradu i zbog toga je stado stiglo ovamo.

– Imate li neprijatelje? – mirnim glasom upita Dwight Aberdeen.

June Ferris se čvrsto zagleda u njega.

– To se vas ne tiče, stranče – odgovori gorko.

Tada odjaha bez riječi.

Njen predradnik je ostao uz Aberdeena još neko vrijeme. I dalje ga je promatrao.

Iznenada reče:

– Znam da niste stočar, Aberdeen. Dolazite s juga i izgledate prilično vješti. Idete li možda Brittu Hackettu? Treba li Hackett još revolveraša?

– To se vas ne tiče, Hilderee – odvrati Dwight i odjaha.

•

Dwight Aberdeen je jahao uz rijeku. Ponekad bi zastao i pogledao okolicu. Da, ova dolina je vrlo suha. Brežuljci su smeđi jer je trava osušena i spaljena od sunca. Pri svakom koraku njegova konja uzvitlala bi se prašina.

A ipak voda je blizu. Rijeka šumi. Korito joj je usiječeno duboko u zemlju. Odozgo je voda tako reći nedokučiva.

Dwight Aberdeen se zaustavi na prašnjavu putu i zagleda se na drugu stranu. Ovdje su se obale prilično približile. Bez mnogo napora mogao bi se baciti kamen na drugu obalu.

Dwight Aberdeen je prilično dugo gledao to mjesto. Tada priđe rubu obale i pogleda niz padinu.

– Dakle, stvarno su budale – reče tada tiho, uzjaše i krene dalje. Nešto kasnije naiđe na dugačku kolonu kola, koja se kretala vrlo polako. Zaobiđe kolonu, kako ne bi morao jahati kroz gustu uzvitlanu prašinu i opet se vrati na cestu.

Vozač i njegov pomoćnik ozbiljno ga pogledaše. Dwight Aberdeen ih kimanjem glave pozdravi.

– Koliko ima do Rivertowna? – upita.

– Još oko dvadeset kilometara – reče vođa kolone. – Ova prokleta rijeka samo tamo nije napravila duboki kanjon. Prijelaz preko nje je tamo prilično dobar. Zato moramo obilaziti oko pedeset kilometara. Cijeli ovaj put moramo proći natrag drugom obalom da bismo stigli do prolaza kroz brda na drugoj strani.

Pokaže prema zapadu gdje su se vidjeli vrhunci brda. Dwight je, znači, dobro shvatio da sav promet prema zapadu mora obilaziti preko Rivertowna, što je duži put nego da je prijelaz negdje na ovom dijelu rijeke.

Aberdeen kimne čovjeku i krene dalje. Konj je grabio brzim kasom, pa je kolona uskoro ostala daleko za njim.

Već je padao sumrak kad je Dwight Aberdeen ugledao grad. U Rivertownu su se palile prve svjetiljke. Jahač i konj bili su umorni.

Dwight Aberdeen je došao do cilja svog dugog putovanja. U Rivertownu je Britt Hackett. On je gazda ovog grada i cijele okolice. To je Dwight Aberdeen čuo od svojih ljudi koje je poslao u potragu za tim čovjekom.

Utjera konja u rijeku. Voda je bila vrlo plitka, jer je na tom mjestu rijeka bila široka.

*

Deset minuta kasnije njegov je konj već bio u staji Rivertowna.

Stari čuvar staje je pogledao konja pa tiho reče:

– Ovaj će momak morati dobiti nove potkove. Prevalio je dugačak put, zar ne?

– Prilično – odgovori Dwight Aberdeen. – Sutra ću konja odvesti kovaču.

– Imamo dobra kovača – mrmljao je starac. – A ako vam treba hotel i kada s vodom, tada ćete morati otići u hotel »Rivertown«.

– Tko je vlasnik hotela? – upitao je Dwight dok je opraštajući se, potapšao konja po vratu.

– Ovdje sve pripada Brittu Hackettu – odvrati tiho čuvar staje.

– Čak i ova staja?

– Da – starčev glas je zvučao prilično gorko.

Pogleda Dwighta oštro.

– Imate li posao ovdje? – upita starac.

– Možda – odgovori neodređeno Dwight i uzme svoj zavežljaj. Zovem se Aberdeen, Dwight Jeffrey Aberdeen.

Nakon tih riječi izide iz staje.

Krenuo je pored prodavaonice, saluna i gradske vijećnice. Ispred šerifova ureda stajao je čovjek. Na grudima mu je blistala zvijezda. Čovjek je pušio cigaru. Bio je srednje visine i vrlo širok. Nosio je smiješno mali šešir. Kad je Dwight prolazio pored njega, on mu reče tiho:

– Vidio sam kad ste došli, stranče. Ostajete li dugo u ovom gradu?

– Možda – odgovori Dwight Aberdeen. Promatrali su se pri oskudnoj svjetlosti koja je prodirala iz šerifova ureda. Šerif je izgledao prilično jak.

– No, dobro, stranče – promrmlja. Kako ćete se zvati ovdje?

– Aberdeen, Dwight Jeffrey Aberdeen.

– Dobro, neka bude tako – suho će šerif. – Ja sam Luke O'Mahon. Hotel je stotinu koraka odavde, tamo s druge strane ulice. Vidim da nosite revolver u koricama ispod kaputa. To ne podnosim. Ovdje se oružje nosi potpuno otvoreno.

– Je li to naredba, šerife?

– Vidjet ćemo, za to će još biti vremena – tiho reče šerif. Baci ostatak cigare na ulicu i okrene se. Polako se krećući nestane u svom uredu, uz kojeg je bio i zatvor.

Dwighta Aberdeena nisu mogli zavarati teški šerifovi pokreti. Mogao je procijeniti čovjeka čim bi ga ugledao. Luke O'Mahon je vjerojatno Red Luke O' Mahon, nekad strah i trepet za bandite.

Bilo je to davno. Tada je Dwight bio još dječak. U to se vrijeme zanosio pričama o poznatim revolverašima i u novinama je čitao svaku vijest o takvim ljudima.

Sada je O'Mahon već starac. Ali je ostao živ. Nitko ga nije mogao pobijediti u borbi revolverima. A sada obavlja svoju posljednju dužnost u ovom osamljenom i zabačenom gradiću. Kad jednog dana bude prestar i za ovo mjesto, morat će zarađivati za život kao čuvar staje ili vratar u salunu. No možda je uspio uštedjeti nešto novca za stare dane.

Dwight Aberdeen osjetio je sažaljenje za tog starog isluženog borca.

Polaganim korakom prešao je preko ulice, stigao do ulaza u hotel i još se jednom osvrnuo.

U grad je upravo stigla poštanska kočija. Zaustavila se uz škripu kočnica.

Dwight iznenada ugleda čovjeka koji je istrčao iz pokrajnje uličice. Krenuo je prema kočiji, čiju su umornu zapregu upravo zamjenjivali novom.

Čovjek je gotovo dotrčao do kočije, kad se iz mraka začuju dva hica. Tanad je pogodila čovjeka i on se srušio licem prema dubokoj prašini.

Tada nastane tišina.

Dwight Aberdeen ispusti zavežljaj i siđe na ulicu. Potrči prema nepomičnu tijelu. Momci oko kočije imali su dosta muke da smire uplašene konje. No neki čovjek je zaobišao kočiju i također se uputio prema pogođenom. Viknuo je:

– Ipak su ga dohvatili!

Taj čovjek i Dwight gotovo su istovremeno kleknuli i okrenuli tijelo. U tom trenu dotrči još jedan čovjek. Od zadihanosti je jedva izgovorio:

– Odakle su došli pucnji?

Dwight prepozna starog šerifa. Pokaže na uličicu i reče:

– Iz one uličice, šerife.

Luke O'Mahon ispusti neku nerazumljivu psovku. Tada potrči prema uličici i nestane u njoj.

Drugi čovjek je u međuvremenu pogledao pogođenog. Sada se uspravio i viknuo:

– Još je živ! Srce mu još kuca! Loše su gađali ovog puta. Hoćete li mi pomoći, mister?

Pogleda u nedoumici Dwighta Aberdeena.

– Svakako da ću vam pomoći – odvrati on.

– Odnesimo ga u poštanski ured – nastavi čovjek. – Hej Jerry! Pusti sada te konje i dovedi liječnika!

– Da, odmah ću ga dovesti – odgovori neki dječak.

Dwight je pomogao da ranjenika unesu u kuću. Prošli su kroz dvije prostorije i unijeli ga u spavaću sobu poštanskog službenika. Polegli su ga na krevet.

– Hvala – reče poštar i pogleda Dwighta.

– Što se to događa? – upita Aberdeen.

– Ovo je Clay Roberts – promrmlja službenik. – Netko ga je želio ustrijeliti. Hvala na pomoći, stranče.

Opet se nagnuo nad ranjenika. Dwight upita ponovo:

– A zbog čega su pucali na njega?

Nije dobio odgovor. U sobu je utrčao šerif.

– Naravno, stigao sam prekasno – zadihano će šerif. – Ubojica je imao konja. Nitko ne može pješice dostići jahača. Kako je Clayu? Je li...?

– Još je živ – odgovori poštar. – Ali ako liječnik ne stigne brzo, iskrvarit će.

– Već sam ovdje – začu se neki glas. Dwight se osvrne. U sobu je ušao mali i mršavi čovjek. Nosio je crnu torbu i žmirkao iza naočala.

Dwight izađe. Napolju se sakupilo nekoliko skupina ljudi. Bili su prilično šutljivi.

Dok je išao prema zavežljaju koji je istpustio ispred hotela, polako je shvaćao što se zbiva u ovom gradu.

Nejasna predodžba koju je već stvorio prema izvještajima ljudi koje je poslao u potragu za Brittom Hackettom, sada je postajala jasnija.

Rivertown je prestrašen grad. To što se upravo dogodilo građani su zacijelo i očekivali. A sada se boje bilo što reći o tome

događaju. Bilo je očito da im se ovim primjerom željelo pokazati kako prijetnje nisu samo prazne riječi.

Pred hotelom su stajala tri muškarca. Kad je Dwight podigao svoj zavežljaj, pogleda u njih. Zaklanjali su mu ulaz u hotel. A iz njih je izbijao nemir i – iščekivanje.

Dvojica od njih izgledali su kao pravi revolveraši, a treći čovjek je bio Britt Hackett. Čim ga je vidio pri svjetlu svjetiljke, Dwight Aberdeen je znao da je to on. Opis koji je dobio bio je na dlaku točan. Sigurno nisu postojala dva čovjeka iste visine, širine i s istim ožiljkom na lijevom obrazu.

Sada je Dwight Aberdeen prvi put vidio čovjeka kojega je želio uništiti.

No Dwightov glas je zvučao vrlo blago kad je upitao:

– Smijem li ući?

Osjetio je tri ispitivalačka pogleda.

Tada Britt Hackett promrmlja:

– Naravno, stranče, pa ovo je hotel. Unutra smije svaki gost. Vidio sam da ste pomogli da Claya Robertsa odnesu u kuću.

– Da – tiho će Dwight Aberdeen. – Ovdje sam stranac. Treba mi kupanje, jelo i krevet.

– Je li Clay Roberts još živ?

– Živ je – odgovori Dwight.

Tada su ga propustili. Ušao je u hotelsko predvorje i obrati se čovjeku na recepciji:

– Želim dobar krevet i kupku.

Okrenuo je knjigu gostiju prema sebi i upisao svoje ime: Dwight Jeffrey Aberdeen, Dodge City, Kanzas.

Tako je zapisao u knjigu gostiju. No Dodge City je ustvari bio samo jedno od mjesta koje je Dwight Aberdeen prošao na svom putu.

II

Sat kasnije Dwight Aberdeen bio je čist i obrijan. Obukao je novu košulju i osjetio strašnu glad. Kad je ušao u hotelsku blagovaonicu bilo je već prilično kasno za večeru. Stolovi su već bili prazni. Jedna postarija žena je upravo odnosila posljednje posuđe u kuhinju.

Za jednim odvojenim stolom sjedio je Britt Hackett i večerao. Mahnuo je viljuškom i rekao:

– Hej, Aberdeen! Čuo sam da ste stigli iz Kanzasa. Ja sam Britt Hackett. Vlasnik sam ovog hotela. Ako želite sjednite za isti stol. A ako mi ispričate novosti iz Kanzasa, bit ćete čak i moj gost!

Sve je to izgovorio vrlo oholo. Dwight Aberdeen se malo ustručavao. Osjećao je vruću želju da izvuče revolver i ubije tog čovjeka. Ali je znao da bi to bilo glupo. Tada bi morao bježati, a za njim bi bile raspisane tjeralice. Ne, on ne želi uništiti Britta Hacketta na način koji bi ga preskupo stajao.

Pride stolu, izvuče stolicu i sjedne.

– Živite prilično dobro, Hackett – reče zamišljeno i pogledom prijeđe po prostrtu stolu.

– Hackett je žvakao punih usta.

– Da, živim dobro – potvrdi. – Čuo sam da šerif Wyatt Earp pokušava smiriti Dodge City. Vjerojatno ste kockar, Aberdeen. Je li i vas Wyatt Earp otjerao iz grada? Ako nije, koji

vas je razlog natjerao na tako dugačak put?

– Postavljate previše pitanja, Hackett – odvrati Dwight mirno i pogleda zlatni pečatnjak na Hackettovoj ruci.

Taj prsten je pripadao Aberdeenovima. Nekada se nalazio s ostalim nakitom u kutiji u njihovoj kući.

Dwight dohvati tanjur sa susjednog stola i napuni ga iz zdjele koja je stajala pred Hackettom.

– Vi ste prilično smiren momak – mrmljao je Britt Hackett. – Kanite li duže ostati u ovom gradu?

Dwight Aberdeen je u međuvremenu glodao pureći batak. Bio je odličan.

– Možda – progovori između zalogaja. – Nisam još sasvim siguran.

Britt Hackett ga je pažljivo gledao. No tada njegov pogled skrene u stranu. Nasmije se i ustane od stola. Dwight je čuo kako im se približavaju laki koraci. Pogleda preko ramena. I tada, po drugi put toga dana, ugleda June Ferris. Ona ga pogleda kratko i ljutito.

– Znači, ipak se obistinila moja sumnja – reče prezirno. Dwight Aberdeen je bio svjestan da je sva težina tih riječi njemu namijenjena.

June Ferris priđe stolu. Čvrsto se zagleda u Britta Hacketta.

– Smijem li vas pozvati na večeru, June? – upita Hackett sa smiješkom. – A ako vas ovaj čovjek ovdje smeta, potjerat ću ga! Sjednite, June!

Govorio je pun samopouzdanja i pri tom joj primakao stolicu. Okrenuo se Aberdeenu:

– Smetate nam, Aberdeen! Uzmite svoj tanjur i sjednite za drugi stol.

Izgovorio je to ležerno i hladno. Bilo je očito da se Hackett tako ophodi sa svim ljudima u ovom kraju. Osjećao se gazdom. Opsjednut je svojom veličinom pa se sa svima ophodi kao s glupim balavcima.

Dwight Aberdeen ne posluša. Ledima se osloni o stolicu. Bezizranim pogledom je promatrao Britta Hacketta, koji je upravo uhvatio June Ferris za nadlakticu, pokušavajući je nježnim pokretom nagovoriti da sjedne. No ona se oduprla i koraknula unatrag.

– Vaš novi revolveraš nije baš najposlušniji, Hackett – reče ona.

Tada se okrene prema Dwightu Aberdeenu:

– Potjerao vas je! Zar niste to shvatili, došljače s juga? Upravo vas je otjerao od svog stola kao kakvu ušljivu skitnicu. Dakle, otidite, mister. On želi ostati sam uz mene, a čovjek poput, vas koji želi služiti Brittu Hackettu, ne smije zadržati ponos.

Njen glas je bio pun gorčine i optužbe. Očito nije očekivala nikakav odgovor, jer se opet okrenula Brittu Hackettu:

– Hackett, dobro znate da ne bih mogla uzeti zalogaj s vašeg stola ili u vašem društvu. Došla sam vas posljednji put opomenuti. Vaši su ljudi jučer opet srušili moju ogradu. Moja goveda su se opet probila do rijeke i umalo nisu pala u nju. Hackett, na taj način me nećete zaplašiti! Upozoravam vas! Ako ne prestanete s takvim podvalama neću više moći zadržati svoje ljude. Tada će ljudi s ran-

ča F doći do vas. U ovom bijednom gradu doći će do borbe. Vi ste izazivač svih lopovluka! Samo vi!

Nakon tih ljutitih riječi morala je odahnuti. Bila je vrlo temperamentna. Dwightu Aberdeenu se sada sviđala još više nego u popodnevnom susretu. Znao je jasno da je ona, ipak samo slaba žena. Osjeća da joj prijeti opasnost i nije našla drugog izlaza već da dođe ovdje i pokuša s prijetnjom.

No koliko su njena upozorenja imala slabo djelovanje, pokazivao je smiješak na Hackettovu licu.

– June – reče on gotovo nježno. – Boli me kad vas čujem da ovako govorite. Ja vas obožavam i nisam takav gad koji bi radio protiv vas. Nepravedni ste. Dajte mi još jednu šansu da bih vam mogao dokazati da sam vaš obožavalac i dobar prijatelj. Dođite i sjednite! Večerat ćemo zajedno. Tako ćemo u miru moći porazgovarati o svim teškoćama. Ja sam ipak...

Prekinuo je svoj monolog i pogledao u Dwighta Aberdeena. I tada poviče:

– Do đavola, pa vi ste još ovdje! Aberdeen, dajem vam tri sekunde! Tada...

– Ne trebate ga tjerati odavde – umiješa se June Ferris. – To nije potrebno! Ja odlazim! Došla sam samo da vas upozorim. Hackett, ako se vaši noćni jahači ne udalje s mojih livada, tada moji momci neće gubiti vrijeme da ih progone. Doći ćemo ravno do vas! Prema nama se ne možete vladati kao s drugim ljudima u ovom kraju. Upozorila sam vas, Hackett!

Nakon tih riječi bičem je udarila snažno po stolu. Tada se okrene i iziđe iz hotela.

Kad je otišla, Hackett polako okrene glavu prema Dwightu Aberdeenu, koji je u međuvremenu također ustao. Gledao ga je s visine kao div patuljka.

Bio je vrlo ljutit. On je bio čovjek koji je samo čekao priliku da oštro reagira.

– Ti, bijedniče – promuklo će. – Zar nisi čuo što sam ti rekao? Smetao si! Rekao sam ti da napustiš stol! A kad ja, Britt Hackett, ovdje nešto kažem, onda je to zakon.

Polako je obilazio oko stola. Bio je vrlo snažan. Visok otprilike kao i Dwight Aberdeen, ali plećatiji i teži. Samo su mu noge, iako čvrste, bile malo prekratke u odnosu prema tijelu.

Odijelo mu je bilo od najboljeg materijala. Nosio je bijelu košulju i kravatu od samta. Lice mu je bilo crveno od ljutine, a samo je ožiljak na obrazu bio potpuno bijel. Kosa mu je crvenkastoplava.

– Nisam znao da ste tako ugledan čovjek – promrmlja Dwight Aberdeen. Moglo je zvučati kao isprika. – Rekli ste mi da vam pripada samo hotel. Trebali ste mi reći da ste toliko važan čovjek u ovom kraju da se od vas pruža sjena kao od nekog brda. Tada bih vas sigurno poslušao.

Britt Hackett je bio sve ljući. Podigao je ruku i dohvatio rub Dwightova kaputa. Pri svakoj slijedećoj riječi je tresao Dwighta:

– Vjerovao sam da bih te mogao podnijeti u ovom kraju. Čak da bih te mogao iskoristiti. No sada je sve drugačije! Doka-

zat ću ti da se ovdje radi samo ono što ja želim. Dajem ti jedan sat vremena! Nakon toga napusti grad! A sutra ujutro da više ne budeš ni u bližoj okolici Rivertowna! Ne želim te više vidjeti.

Dwight Aberdeen korakne unatrag. Shvatio je da je taj čovjek uobražen i misli da je moćan. Dwight mora napustiti grad samo zbog toga jer se usprotivio njegovu naređenju da se preseli za drugi stol!

Zagleda se čvrsto u Britta Hacketta, koji nastavi:

– Znam da si ponosan i prilično jak. Ali onaj tko stane Brittu Hackettu na put, ne može ostati nekažnjen. Ako i nakon jednog sata ostaneš u gradu imat ćeš posla s mojim momcima!

– Da – reče Dwight Aberdeen. Ništa više. Okrene se i izide. Od portira kupi nekoliko cigara.

Tada krene u svoju sobu. Vrata zatvori zasunom, a na njih postavi još i stolicu. Nakon nekoliko minuta već je ležao u krevetu.

Po drugi put nije poslušao Hackettovu naredbu.

III

Nakon što se slijedećeg jutra oprao, obukao i obrijao, izide iz sobe.

Pred vratima je stajao šerif Luke O'Mahon.

– Želio bih malo porazgovarati s vama, Aberdeen – reče tiho šerif, uđe u sobu i osvrne se Tada sjedne na stolicu i uzdahne. Gledao je Dwighta.

Dwight Aberdeen zatvori vrata i leđima se osloni o njih. I on je čvrstim pogledom gledao šerifa.

Luke O'Mahon reče nakon nekog vremena:

– Rekli su mi da ste se jučer ponijeli prilično ponosno, Aberdeen. Britt Hackett vam je naredio da odete iz grada, a vi ste još ovdje!

– Da – odgovori zamišljeno Dwight.

Čekao je što će još šerif reći. Stari šerif izvadi iz džepa limenu kutiju i počne motati cigaretu.

– Stvari loše stoje – nastavi tada. – Ovaj grad mi mjesečno plaća sedamdeset dolara. A budući da od toga moram i štedjeti, na dan smijem popušiti samo jednu cigaretu. Ipak, sretan sam što imam i takav posao. Prije nisam razmišljao da ću ostarjeti. Uvijek sam računao da će me ubiti koji od divljih momaka što sam ih susretao. Zbog toga nisam niti štedio.

– Zašto mi sve to pričate, šerife? – upita Dwight Aberdeen.

– Ostario sam, a imam ušteđenih sedam stotina i dvadeset dolara – odgovori Luke O'Mahon. – Slijedeće godine ću morati vratiti šerifsku zvijezdu. Tada ću možda imati tisuću dolara. To je vrlo malo. Moram, dakle, paziti na to da me grad zadrži kao šerifa i nakon isteka ugovora. Pokušat ću dobiti još jedan dvogodišnji mandat. Tada bih već uspio uštedjeti oko dvije tisuće dolara, čime bih mogao proživjeti nekoliko godina do smrti. A budući da se u ovom gradu stvari odvijaju onako kako kaže Britt Hackett, moram nastojati da mi on ne postane neprijatelj. S druge strane, ne mogu bez riječi gle-

dati kako se na vama iživljavaju Hackettovi grubi momci. Svoje sam dužnosti uvijek obavljao savjesno. Aberdeen, došao sam s molbom. Vaš konj je iza hotela. Možete izići na stražnja vrata, izjahati i otići iz grada. Ne bih želio sukobe. Izvan granica grada prestaju moje šerifske obaveze. Jeste li me razumjeli Aberdeen?

Dwight kimne potvrdno:

– Razumio sam. Vjerojatno je osoblje kuhinje prisluškivalo kada mi je Britt Hackett naredio da odem iz grada. Oni su vas obavijestili o tome. No dobro. Vi želite da odem da ne biste imali neprilika zbog sukoba. K vragu, pa kakav ste vi to šerif? Imam pravo kao slobodan građanin ostati u ovom gradu tako dugo dok mi to odgovara. A za sebe se znam brinuti i sâm!

– Nekad sam i ja tako govorio – promrmlja O'Mahon. Ali kad vama, moj mladiću, bude šezdeset godina, tada ćete misliti još samo...

Ne izgovori rečenicu do kraja. Nakon nekog vremena ipak nastavi:

– Ako vas napadnu Hackettovi ljudi, morat ću se i ja umiješati. Razmislite u što me time uvlačite. A što će se vama dogoditi ako napustite ovaj grad? Ništa! Ali.

Dwight Aberdeen nije želio više slušati. Okrenuo se, otvorio vrata i izišao iz sobe. Mirno je sišao stepenicama. Budući da je konj sada iza hotela, on razmisli da li je sada trenutak da ga odvede do kovača. Vrancu su potrebne nove potkove. A tko zna, možda će Dwight stvarno uskoro morati napustiti ovaj grad u brzu trku. Odlučio je da ipak ode prvo s konjem do kovača. Krenuo je prema stražnjim vratima hotela.

Čim je izišao na dvorište ugleda konja. Bio je privezan uz spremište za alat. Polako krene prema životinji. Doimao se vrlo opušteno, ali je u stvari bio vrlo napet i oprezan. U trenutku kad je počeo odvezivati konja, začu se duboki glas:

– Prekasno, brate, zaista prekasno!

Dwight Aberdeen se brzo okrene, tako da je sada konj bio iza njegovih leđa. Tada shvati da je opkoljen.

Bila su trojica. Jedan je došao za njim na stražnja hotelska vrata. Bio je to prilično mlad ali očito i vrlo iskusan momak, kojeg je Dwight već vidio u društvu s Brittom Hackettom. Taj revolveraš se oslonio o dovratak i vršcima prstiju lupkao po drškama revolvera. Pri tom je smješkajući se, piljio u Dwighta Aberdeena.

Ostala dvojica približavala su se slijeva i desna. Došli su iza uglova zgrade. I jednog od njih je već vidio jučer u društvu s Brittom Hackettom i mladim revolverašem.

Taj mu se čovjek obratio riječima: »Prekasno, brate, zaista prekasno.« Bio je to visok i širok čovjek, na čijem su se licu raspoznavali znakovi tučnjava.

On ponovo progovori:

– Nisi poslušao naredbu, ti buntovniče s juga! A znao si vrlo dobro da se Brittu Hackettu ne smije suprotstavljati. Sad ćemo te morati dobro isprebijati. To nam neće biti nikakav poseban užitak, vjeruj nam. No mister Hackett to želi jer si mu se

dva puta suprotstavio. Ako se ne budeš suprotstavljao i ako nas ne naljutiš, tada u ovoj borbi nećeš proći baš sasvim loše. Dakle, dođi mladiću! Dođi da dobiješ lekciju!

Pokazao je pri tom Dwightu svoje pesnice.

Dwight okrene glavu i pogleda trećeg čovjeka. Taj je zacijelo prije bio profesionalni boksač. Nevjerojatno je širok i već po svom vanjskom izgledu doimao se poput bika. Taj nabijeni momak težak je barem stotinu kilograma. Glava mu je bila nasađena na tijelo tako da se vrat uopće nije vidio. Ljutito je puhao kroz široki nos.

– Hajde da počnemo – reče on.

Poziv je zvučao gotovo tako kao da svoje drugare poziva na kartanje.

– Čini se da me držite u klopci – kazao je tiho Dwight.

– Točno – potvrdi čovjek duboka glasa. – Morat ćeš podnijeti ove batine. Mister Hackett se prilično naljutio na tebe. Dođi, dugajlijo, no dođi konačno! Ali ništa ne pokušavaj s revolverom! Onaj tamo se zove Vance Scott! Sigurno je brži od tebe! On će paziti na tebe da ne bi došao u napast da izvučeš revolver. Vance Scott je brz poput munje.

Dwight baci brz pogled na Vancea Scotta koji je još stajao oslonjen o dovratak. Vidjelo se da taj momak zna rukovati revolverom.

– Nemojte se predugo cjenkati s njim – reče Vance Scott. – Još nisam doručkovao. Počnite konačno!

No Dwight Aberdeen je bio taj koji je prvi počeo.

Shvatio je da je sukob neizbježan. Imao je dovoljno vremena da razmisli o cijeloj situaciji. Bilo mu je jasno da će se borba odvijati po starom receptu.

Do sada je Dwight Aberdeen izbjegavao takve sukobe. U takvim je slučajevima radije odjahao i tražio mjesto negdje drugdje.

No sada će biti drugačije. Stigao je ovdje da uništi Britta Hacketta.

To je bio njegov cilj! Ako ga želi ostvariti tada se mora boriti. Ako mu to ne uspije znači da nije dovoljno snažan za Britta Hacketta.

Iz sekunde u sekundu je bio sve odlučniji. Strah nije poznavao, a sada je nestala i briga za vlastitu sigurnost i ozljede, zbog koje ljudi često odustaju od sukoba.

Napao je prvi i to odmah najjačeg napadača. Bio je to onaj koji je nalikovao na nekadašnjeg boksača.

Kad se Dwight Aberdeen okrenuo ulijevo i jurnuo prema njemu, ovaj je bio malo iznenađen. Ispustio je samo gromoglasan uzvik, te krenuo i on u susret Dwightu. Sagnuo je glavu i ispružio pesnice, iščekujući Dwightov napad poput bika.

Do sudara ipak nije došlo. Dwight Aberdeen je, usprkos visini i težini, vrlo pokretljiv. Izbjegao je sudar jednim elegantnim pokretom tijela, onako kako to rade toreadori.

Pesnica njegova protivnika samo je lagano okrznula Dwightov opasač, i u tom ga trenutku on uhvati za zglob. Iskrenuo je boksačevu ruku svom snagom.

Čovjek jaukne i zatetura nakon što ga je Dwight pustio.

Dwight se tada sagne i naglo uspravi. Svojim ramenom je snažno pogodio u bradu drugog napadača. I on zajaukne i padne preko njega. No Dwight je prvi bio na nogama. Obojica Hackettovih ljudi sada su jurišala na njega. Jedan je šepao, a drugi je jedva mogao pokretati ozlijeđenu ruku. Ali se nisu predavali. Samo su postali još ljući. Vjerovali su da će borba biti mnogo lakša.

Dwight im se suprotstavio. Dobivao je teške udarce, ali ni on nije odgovarao manjom mjerom. Bio je lakši i brži od njih, a osim toga je imao sreću da ih je na samom početku borbe barem malo ozlijedio. No, i usprkos tome oni su napadali bjesomučno i već su ga dotjerali do samog zida kućice za alat. Tamo ga je boksač pogodio udarcem ispod ramena. Bilo je to poput udarca kopita. Dwight Aberdeen padne na zemlju i tada ga dohvati još jedan udarac. On se okrenu i nogama dohvati napadača, te ga sruši na zemlju, a ovaj je u padu povukao za sobom i drugoga. I opet je Dwight bio na nogama prije njih. Protrči pored njih i dođe do ugla kućice. Dohvati lopatu, koja je tamo bila oslonjena o zid, i jurne prema protivnicima. Udarao je po njima u bijesu sve dok nisu opet pali na zemlju.

Zadihan se okrene prema revolverašu. On više nije bio ležerno oslonjen, već se približio nekoliko koraka. Očito je želio borbu s Dwightom.

Ali to je spriječio stari šerif Luke O'Mahon. Stajao je na otvorenim hotelskim vratima, a u ruci je držao revolver. Reče gorko:

– Za danas je dosta, zar ne?

Dwight Aberdeen ne odgovori. Još se napinjao da dođe do zraka. A Vance Scott, koji je ruke već držao na drškama revolvera, nije se usudio povući, jer je iza njega stajao šerif s otkočenim revolverom.

Dwight je krvario iz nosa, lijevo mu je oko nateklo, usne su mu bile razbijene, a pri svakom udisaju osjećao je bolove u grudima. Približio se Vanceu Scottu i isprekidanim glasom mu rekao:

– Moj divlji mladiću, ovo nije bio nikakav užitak, zar ne? A što si želio možeš i dobiti!

Udario ga je naglo i snažno. Tada se okrene i pogleda u Lukea O'Mahona.

– Nisam vas molio za pomoć – reče mu.

Luke O'Mahon ga je promatrao s gorčinom.

– Zašto niste još jučer otputovali? – promrmlja tiho. – Do davola, sada ste sigurno još i vraški ponosni! Pa da, uvrijedili ste opet Britta Hacketta! Njegovi ljudi leže na zemlji! A sada ovako ponosni možete i odjahati odavde, zar ne? I više vas neće brinuti neprilike koje ću ja doživjeti zbog ovoga...

– Ne, neću odjahati – prekine ga Dwight. – Ostajem ovdje! Ostat ću tako dugo dok mi se to bude svidjelo! A protiv ove trojice momaka podižem prijavu!

– O, vi budalo! – uzvikne Luke O'Mahon. – Vi činite stvarno sve kako bi sebi napakostili. I to samo zbog toga jer ne možete obuzdati svoj ponos. Valjda ne želite da ovu trojicu uhapsim i zatvorim?

– Napali su me. Prekršili su zakon. Nasilno su se pokušali

obračunati sa mnom. Želim da ih uhapsite i zatvorite, šerife.

Luke O'Mahon je zanijemio.

Tada podigne revolver i reče oštro:

– Tamo je vaš konj, Aberdeen! Sjednite na njega i odjašite! Zabranjujem vam pristup u ovaj grad!

– To ne smijete! Protiv mene nema nikakvih optužbi. Nisam ni skitnica koja nema novca da plati prenoćište. Vi, jadni šerife! Nekad je vaše ime nešto značilo. Bili ste junak legendi. Do đavola, šerife, kako ste uspjeli postati ovako smiješna figura?

O'Mahonove oči su se zacaklile. Duboko je udahnuo i rekao:

– Neka bude po tvom, moj mladiću! Sada ću ti pokazati kako se živi u ovom gradu. A ti ćeš dobiti što želiš! Neće proći ni pola dana, a ti ćeš shvatiti kakav je ovo grad i koliko si se djetinjasto ponio. A kad to shvatiš, otići ćeš.

Prođe pored Dwighta, sagne se nad Vancea Scotta i oduzme mu revolvere. To isto učini i s ostalim napadačima. U njihovim je džepovima našao i dva željezna »boksera« i bodež.

Dok su čekali da isprebijani momci dodu k sebi, na hotelskim vratima se pojavi nekolicina ljudi. Bio je to hotelski portir, dva barmena, tri namještenika iz kockarnice a na kraju se pojavio i Britt Hackett. Pušio je debelu cigaru. Obrati se šerifu:

– No, što se ovdje događa, Luke? Što znači sve ovo?

Luke O'Mahon ga je neko vrijeme gledao bez riječi. Tada reče:

– Mister Aberdeen je bio napadnut. Podigao je prijavu protiv napadača. Osim toga, ja sam bio svjedok cijelog događaja. Na žalost, nisam uspio spriječiti borbu. Budući da sam šerif, ovu trojicu moram pritvoriti zbog napada i nanošenja ozljeda.

Britt Hackett se ukočio. Bio je zapanjen. No ubrzo se snašao. Povukao je tri dima i konačno pogledao u Dwighta Aberdeena.

Tada se naglo okrene i vrati u hotel. Njegovi namještenici su ga slijedili.

Luke O'Mahon uzdahne. Pogleda u ljude na zemlji.

– Ustanite – reče nakon nekog vremena. – Vaš veliki šef je otišao. Moram vas uhapsiti! Ustanite i ne glumite više mrtvace!

***

Nešto kasnije je Rivertown doživio nesvakidašnju predstavu. Stari šerif Luke O'Mahon, koji je do tada bio cijenjen jedino kao gradski noćni čuvar, sada je pred sobom gonio trojicu Hackettovih ljudi. Stranac koji je tek jučer stigao u grad, pratio ih je sve do zatvora.

Svi zajedno nestali su u zgradi. Nakon toga je došljak otišao po svog konja i odveo ga kovaču.

Dok se to događaló, cijeli grad se pitao – koji je slijedeći potez Britta Hacketta?

To su uskoro i saznali. Britt Hackett je sazvao sve gradske vijećnike. Sastanak se održao u uredu Hackettove prijevozne agencije.

IV

Pošto se Dwight Aberdeen pobrinuo za konja i pojeo dobar doručak, krene opet natrag u

šerifovu kancelariju. Luke O'Mahon je sjedio za pisaćim stolom i lovačkim nožem oštrio olovku.

Hladno je pogledao Dwighta i rekao:

– Morat ćemo sastaviti izvještaj.

– Naravno – potvrdi Dwight. Nakon toga upita:

– Je li u vašoj kancelariji ujedno i zemljišni ured?

– Da – odgovori O'Mahon. – ja upisujem u zemljišne knjige. Dvaput godišnje stiže inspektor da ih pregleda. Aberdeen, tko ste vi u stvari? Koji vas je razlog doveo ovamo?

Dwight ne odgovori, ali nastavi:

– Je li ovo karta na kojoj su ucrtane granice vlasništva zemlje?

Pri tom je pokazivao na veliku kartu koja je gotovo prekrivala cijeli zid.

– To je područje Rivertowna – suho odvrati Luke O'Mahon. – Na toj karti je sve ucrtano. Farme, pašnjaci, livade i građevinske parcele. Posljednjih godina je Britt Hackett pokupovao dosta toga. On je najbogatiji zemljoposjednik.

Dwight kimne. Priđe karti i počne je pažljivo promatrati. Polako je ulazio u odnose vlasništva, zapamtio je mrežu putova...

Luke O'Mahon je strpljivo čekao.

Dwight se okrene i priđe šerifovu stolu.

– Zašto su jučer pucali u Claya Robertsa? – upita tiho. – Pokušao je doći do kočije, no to mu nije uspjelo. Zbog čega Clay Roberts ima neprijatelje?

O'Mahon razvuče svoje tanke usne:

– Nekada je Clay Roberts bio prilično bogat rančer. No kradljivci stoke su ga osiromašili. Sada posjeduje još samo zemlju. Možda tu zemlju netko želi kupiti, a on je ne želi prodati tom čovjeku i za cijenu koju taj nudi. Možda je želio otići iz grada, da bi negdje drugdje našao kupca za zemlju.

Dwight Aberdeeen promrmlja:

– Robertsova zemlja izbija na rijeku baš na onom mjestu gdje je najuža, tako da se preko vode može nabaciti kamenom. Zemlja na drugoj obali pripada June Ferris. I nju napadaju. Kad sam dolazio u grad s teškom mukom sam uspio spasiti njeno stado da ne upadne u vodu.

– Clay Roberts je na taj način izgubio više od tisuću goveda – doda Luke O'Mahon. – Aberdeen, tko ste vi u stvari? Zbog čega ste ovdje? Više ne vjerujem u priču da ste se slučajno našli u Rivertownu. Mislim da ni Britt Hackett u to uskoro neće vjerovati.

– Želio bih kupiti zemlju – odvrati Dwight i okrene se vratima. – Idem pogledati može li Clay Roberts govoriti. Možda se osvijestio.

Nakon tih riječi izađe brzim koracima. Liječnikova kuća je bila u blizini. Prođe kroz mali vrt i pokuca na vrata.

Doktor John Banner mu otvori vrata tako brzo kao da ga je iščekivao iza njih.

– Da li bih mogao razgovarati s Clayom Robertsom? – upita Dwight.

Sićušni liječnik ga pogleda kroz naočale. Bio je to bistar, prodoran pogled.

– Samo udite, Aberdeen – reče nakon nekoliko trenutaka.

Dwight je ušao u bolesničku sobu i stao uz krevet ranjenika. Clay Roberts je bio pri svijesti. Pogledao je Dwighta svojim grozničavim očima. Pokuša se nasmiješiti i promrmlja s teškoćom:

– Već sam čuo da ste premlatili one Hackettove razbojnike. Ispričao mi je doktor. Sada su u zatvoru. Oh, nikad nisam ni pomišljao da bi se stari Luke usudio na takav čin. To znači da će za dva-tri sata morati vratiti šerifsku zvijezdu.

Dwight kimne.

– Možda – reče. – Ali to neće biti loše. Ovaj grad neće vrijediti ni tri pišljiva centa ako mi vi ne prodate svoju zemlju, Roberts! Želio bih imati komad zemlje između ceste i rijeke.

Robertsove oči se raširiše od iznenađenja. Zagledao se u Dwighta.

Tada prošapta pomalo uzbuđen:

– Aberdeen, ispričajte mi zbog čega ste došli u ovaj grad. Ako imate valjane razloge, zemlju ću vam prodati za jedan jedini dolar!

Dwight pogleda u vrata, koja je liječnik zatvorio za njim. Otvori ih i pogleda napolje. Nije bilo nikoga. Vrati se u sobu i pažljivo opet zatvori vrata. Nakon toga sjedne na rub kreveta.

– Došao sam da uništim Britta Hacketta – počne on hladno. – Ne, ne želim ga ubiti. Hoću da ga uništim dopuštenim sredstvima. Ispričat ću vam priču, jer mi je potreban komad vaše zemlje. A u međuvremenu sam shvatio da Britt Hackett...

Luke O'Mahon podigne glavu kad se Dwight Aberdeen vratio u njegovu kancelariju. Aberdeen reče suho:

– Moramo sastaviti ugovor, O'Mahon! Roberts će mi prodati komad zemlje uz rijeku za jedan dolar. Želim da tu prodaju utanačimo u slijedećih deset minuta.

– To se zove brzo obavljen posao – promrmlja šerif.

Tada iz ladice izvadi obrazac ugovora, tintu i pero. Počeo je upisivati osnovne podatke. Završio je to brzo i ustao.

– Krenimo do Claya Robertsa – kazao je. Liječnik i ja ćemo se potpisati kao svjedoci. Mladiću, još mi niste rekli zašto ste došli u Rivertown. Ipak, čini mi se da sada shvaćam vaše razloge. Dakle, krenimo!

Uskoro su bili uz krevet Claya Robertsa. On se smješkao. Bez ustručavanja je potpisao ugovor i tada doda:

– Mnogo sreće, Dwight Aberdeen! A kad ozdravim moći ćete računati i na moju pomoć. Prilično mi se sviđa vaša namjera. Ovom ušljivom gradu treba dodijeliti pravu lekciju!

Doktor uzdahne, nakon što je kao svjedok potpisao ugovor:

– Ne znam o čemu je ovdje riječ. No jedno znam. Aberdeen je preuzeo golemu odgovornost. Ali pritom uvijek mislite na to da mali ljudi uvijek ovise o velikima. Nemojte osuđivati kukavice i slabiće!

– Svatko dobiva onoliko koliko zasluži – odvrati hladno Dwight Aberdeen.

Kimne prema Clayu Robertsu:

– Hvala vam, Roberts! I ozdravite brzo!

Nakon tih riječi iziđe s Lukom O'Mahonom. U uredu je stari šerif unio promjenu vlasništva u zemljišnu knjigu i na kartu.

Bilo mu je jasno da je to, po svemu sudeći, njegov posljednji posao u toj kancelariji.

I nije se prevario! Nakon nekoliko minuta uđe Britt Hackett, praćen skupinom gradskih vijećnika. Bila su četvorica – kovač, sedlar, brijač i vlasnik male pilane.

No bile su to samo Hackettove figure. Doveo ih je da bi svojoj odluci dao prizvuk zakonitosti.

Dwighta Aberdeena nije ni pogledao. Obratio se Lukeu O'Mahonu:

– Gradsko vijeće je odlučilo da ste prestari za dužnost koju obavljate, Luke. Bit ćete otpušteni prije isteka ugovora. Naravno, bit će vam isplaćena plaća kao da ste do posljednjeg dana ugovora bili šerif. Skinite zvijezdu! A u roku od jednog sata ispraznite ovu zgradu. Evo, ovdje je potvrda o otpuštanju i plaća do srpnja iduće godine. Jesmo li se razumjeli, Luke?

– Sasvim – odgovori O'Mahon. – Zatvorio sam vaše momke i time sam vam stao na žulj. Zbog toga moram otići.

Uspravi se i odloži šerifsku zvijezdu na stol.

– Trideset i pet godina sam nosio ovu zvijezdu – reče gorko. – Za dobro obavljenu dužnost pohvalio me čak i guverner. A sada sam otpušten na ovakav način. No dobro, Hackett!

Okrene se vratima koja su vodila u njegovu spavaonicu.

– Spakirat ću svoje sitnice i napustit ću ovaj bijedan grad podnevnom kočijom – kazao je promuklo.

Pogledao je četvoricu gradskih vijećnika, koji su nesigurno stajali iza Britta Hacketta i piljili u pod.

– U ovom će gradu postati još gore – reče im O'Mahon. – Jednog dana se u Rivertownu ni pas neće smjesti pojaviti na ulici bez Hackettova odobrenja.

Nakon tih riječi ode u svoju sobu. Britt Hackett se vladao kao da nije ni čuo tu gorku izjavu.

Pogleda Dwighta Aberdeena.

– Naš grad je bio miran – obrati mu se. – No čim ste vi došli u njega, odmah je nastao sukob s mojim ljudima. Moji momci su miroljubivi i časni, a izazvala ih je najobičnija skitnica. Zbog nekog neobjašnjivog razloga ovaj se stari šerif našao na vašoj strani, Aberdeen. No za nekoliko minuta će Rivertown imati novog šerifa. On će se pobrinuti da vi napustite grad u najkraćem roku. Najbolje bi za vas bilo da otputujete zajedno s Lukeom O'Mahonom.

– Imam ja svog konja – tiho će Dwight Aberdeen.

– Tada odjašite – smješkao se Britt Hackett. – Rivertown ne trpi svadljivce. Ako nakon podneva budete još u gradu, prvo ćemo vas nekoliko dana strpati u zatvor. Takva je odluka gradskog vijeća. Moramo konačno stati na kraj skitnicama koji se ovdje sve češće pojavljuju.

Nakon tih riječi izvuće iz džepa zlatni sat, baci pogled na njega i okrene se vratima. Tamo se zadrži još trenutak i preko ramena pogleda Aberdeena.

– Vidio sam da ste s Lukeom O'Mahanom bili kod liječnika

– promrmlja. – Što ste radili tamo?

Pitanje je bilo oštro i ohoJo.

Dwight Aberdeen se nasmiješi. Došao je trenutak u kojem može prvi put uputiti udarac tom omrznutom čovjeku.

Reče mirno:

– Bili smo kod Claya Robertsa. On mi je prodao zemlju uz rijeku. Sada sam i ja vlasnik zemlje u Rivertownu. I ako mi zabranite pristup u grad, obratit ću se guverneru. A ako me još jedanput nazovete skitnicom, skinut ću vam glavu s ramena! Jeste li me dobro razumjeli, Hackett? Možete gaziti cijeli grad, ali se nemojte usuduti tako i sa mnom postupati! Napadnu li me vaši momci, prvo ću vas potražiti.

Hackett se u međuvremenu opet okrenuo i ukočio. Njegovo zaprepaštenje je bilo vidljivo. Doimao se kao čovjek koji je neočekivano dobio pljusku.

Četvorica vijećnika su nemirno cupkala, gledajući također u Dwighta Aberdeena.

Hackettovo lice je postalo tamnocrveno. Na njemu se ocrtava bijes. Viknuo je:

– Kajat ćete se zbog ovoga, Aberdeen! Uskoro ću saznati tko ste vi u stvari i tada...

Naglo prekine rečenicu, jer mu je postalo jasno da je već rekao previše. Okrene se i brzo izide iz kancelarije.

Dwight Aberdeen pogleda vijećnika. Bili su to očito stari i časni građani. No sada su bili slabići pred čovjekom koji njima vlada. Bili su predstavnici građana, koji su redom bili kukavice...

– Poslušajte me dobro – obrati im se Dwight Aberdeen. – Britt Hackett je ništarija. Uskoro neće biti tako moćan. A onaj tko bude u kolu s njim jednog će dana propasti. Upozoravam vas! Tko se bude držao Britta Hacketta, potonut će s njim. A ovo što se danas dogodilo je najočitije gaženje zakona. Došao sam u ovaj grad i nisam poslušao Hackettove naredbe. Zbog toga su me napali njegovi ljudi. Trebalo me je dobro udesiti. O tome je ovisila Hacketova reputacija i njegova moć. No nije im uspjelo! Serif Luke O'Mahon je obavio svoju dužnost, baš onako kako je morao. I zbog toga mora otići! A nitko od vas se nije pobunio protiv takve Hacketove odluke! S takvim povlađivanjem štitite nezakonite postupke. Ovaj grad se stvarno jedan. Što se mene tiče, neka takav i ostane. Ja ću sagraditi novi grad. Da, došao sam ovdje da sagradim grad. A sada možete otići! Nikad još nisam vidio takve slabiće! Vi ste vijećnici? Oho, predstavnici građana? I dalje ljubite Hackettove čizme! Vidjet ćete kuda vas vodi vaš kukavičluk.

Pogleda ih hladno i s prezirom. Vidio je da se stide sami sebe. Bili su nervozni i očito preplašeni.

Tada se ipak javi kovač:

– Što znate vi, Aberdeen, o pravom stanju kod nas? Da, mi smo svi u Hackettovoj šaci! On je u Rivertownu najmoćniji. Nagađajmo što želite uraditi. No i usprkos tome mi moramo ostati uz njega. S njim će ovaj grad ili ostati, ili propasti. Ako on propadne, propast ćemo i mi. Ali, Hackett će nas uništiti, stranče s juga! A to će biti dobro za Rivertown.

Nakon tih riječi izide. Ostali su ga slijedili.

Nekoliko trenutaka kasnije i Luke O'Mahon izide iz spavaonice. Nosio je veliku putnu torbu.

– Sve sam čuo – reče. – Sada znam malo više o vašim namjerama, Aberdeen. Došli ste uništiti Britta Hacketta. I ništa vas ne brine činjenica da ćete time uništiti i jedan grad. Zbog vas sam ostao bez posla. A isto tako namjeravate učiniti i s ostalim stanovnicima ovog grada. No to vas ne brine. Idite k vragu, Aberdeen! Da ste barem ostali na svom jugu i da niste došli u Oregon!

Krenuo je k vratima u namjeri da napusti zgradu. No, Dwight Aberdeen mu prepriječi put.

– Ovaj grad nije posve nevin – promrmlja. – Pokorava se Brittu Hackettu i podnosi nezakonitost. Ni vi, Luke, niste nevinašce. Razmislite malo! Ispričat ću vam jednu priču. I ako nakon toga budete htjeli, možete dobiti posao kod mene. Plaća će vam biti dvije stotine dolara mjesečno.

Luke O'Mahon se zapilji u njega. Tada ode do stolice i sjedne.

– Poslušat ću vašu priču.

Dwight Aberdeen sjedne nasuprot njemu.

– Ja sam iz Mississippija – počne. – U stvari iz blizine Vicksburga. Kad je grad za vrijeme rata bio u rukama sjevernjačkih trupa, u okolici je haračila Quantrillova banda.

– Poručnik Quantrill i njegovi gerilci borili su se protiv Sjevernjaka – promrmlja Luke O'Mahon. – Quantrill je bio na strani Juga, a koliko znam i vi ste Južnjak, Aberdeen.

– Da – odvrati Aberdeen. – Bio sam kapetan u južnjačkoj armiji. Kad je izbio rat, kod kuće je ostala moja žena i dva sina. Mojim sinovima bi danas bilo deset i dvanaest godina. Bio sam bogat. Imao sam veliku kuću, plantaže pamuka i vlastite brodove. Kad su osvojili Vicksburg u moju kuću se smjestio štab jedne sjevernjačke čete. Jednog dana je taj štab napala divlja skupina pripadnika Quantillovih bandi. Njih je predvodio čovjek koji se zvao Britt Hackett. Na obrazu je imao ožiljak od udarca sabljom. Taj nitkov i njegovi banditi se uopće nisu obaziralí na to da se u kući nalazi i moja žena i sinovi. Kad sam se vratio nakon rata našao sam još samo ostatke paljevine i grobove obitelji. Preživio je jedino naš sluga. On mi je ispričao sve o divljanju tih bandita. Saznao sam kako su umrli moja žena i djeca, kako je kuća bila opljačkana i nakon toga zapaljena. Nakon toga sam krenuo u potragu za Brittom Hackettom. Imao sam još nešto novca, a ostao mi je i jedan parobrod na Mississippiju. Zarađivao sam dosta novca da bih mogao krenuti u potragu za ubojicom obitelji. Naravno, jučer sam mu mogao prići i ubiti ga! No tada bih postao ubojica i cijelog bi me života proganjali. Osim toga, takva brza smrt bi za Britta Hacketta bila preblaga kazna. Došao sam da ga uništim malo po malo. Znam da je posao moćan zahvaljujući i blagu koje je opljačkao u mojoj kući. Naš obiteljski nakit, koji je moja baka sobom donijela još iz Engleske, bio je vrijedan više od

dvije stotine tisuća dolara. A Britt Hackett još i danas nosi na svom prstu pečatnjak mog oca! Konačno sam pronašao tog nitkova! Uništit ću ga kao i sve one koji ga okružuju. Sada konačno znate pravu istinu o mom dolasku u ovaj grad, Luke!

– A zašto ne izvedete Hacketta pred sud? – upita tiho Luke O'Mahon, a njegove su orlovske oči promatrale Dwighta s ponešto nerazumijevanja.

– Sluga koji mi je ispričao cijeli događaj u međuvremenu je umro – kazao je Dwight. – I ostali svjedoci nisu više među živima. A Britt Hackett i pripadnici njegove bande raspršili su se na sve strane. Čak i ako ih sve pronađem i dovedem pred sud, izvući će se s malim kaznama.

– Da – potvrdi O'Mahon. – Zacijelo bi se izvukli s malim kaznama.

Gledao je čvrsto u Dwighta Aberdeena.

– Sada sve razumijem – nastavi. – Ali, mladiću moj, mržnja vodi ravno u smrt. Tko mrzi i žudi za osvetom, napravit će i mnoge nepravde. Vi ste krenuli protiv Britta Hacketta. No s njim ćete uništiti i cijeli jedan grad. Ribertown ovisi o Brittu Hackettu. On drži sve konce u svojim rukama.

– Sagradit ću most – mirno reče Dwight. – Uz most ću podići i novi grad. Svatko tko napusti Britta Hacketta kod mene će dobiti novu šansu. S novosagrađenim mostom put na drugu obalu bit će skraćen za oko pedeset kilometara. Rivertown će tada ostati izvan prometnog puta. Sve što je Britt Hackett pokušavao ovdje ostvariti, postat će bezvrijedno. To je ono čime ću ga uništiti.

– Vjerojatno bih i ja tako postupio da sam na vašem mjestu, Dwight – promrmlja Luke O'Mahon.

Prodorno je gledao Aberdeena, kao da želi proniknuti u dubinu njegove duše.

– Ali to što radite je ujedno i vrlo opasno – reče tada tiho. – Ako vam uspije, tada ćete postati najmoćniji čovjek u ovom kraju. A moć je uvijek opasna. Ja sam već prilično star. No postao sam nestrpljiv. Želio bih doživjeti da vidim kakav ćete postati nakon što ostvarite svoj cilj. Hoćete li i tada ostati pošten, ili će vam moć udariti u glavu. Ponudili ste mi posao. Kakav? Što bih morao raditi za plaću od dvije stotine dolara mjesečno?

– Trebaju mi ljudi u koje mogu imati povjerenja – odgovori Dwight. – Pomognite mi, Luke, da sagradim most i novi grad. Nećete se trebati boriti. O tome ću se sam brinuti!

– Ovaj grad me protjerao zbog toga jer je tako želio Britt Hackett. Ipak, kad vam budem pomagao, to neće biti zbog osvete. Znam da će vam trebati iskustvo starca u ozbiljnom poslu. No dobro, pristajem! Kad počinjemo?

– Prvo ću vam kupiti konja, Luke! Tada idemo do June Ferris. Treba nam i komadić njene zemlje na drugoj obali rijeke. Kada dobijem tu ostalo će biti posve lako. Prije četiri dana na putu sam susreo kolonu doseljenika koja traga za novim smještajem. Nagovorit ću ih da pomognu u ostvarenju mog projekta. Krenimo, Luke! Osta-

vimo na neko vrijeme Britta Hacketta i ovaj grad.

V

Prvi jahač ranča F na koga su naišli Dwight Aberdeen i Luke O'Mahon bio je Bill Hillderee, predradnik.

Došao im je u susret jašući preko isušene livade. Očito je upravo bio na obilasku ranča. Ispred njih okrenu konja, tako da im je prepriječio put. Njegova desna ruka je visila nad drškom revolvera.

Progovori suho:

– Okrenite konje! Po ovoj zemlji nema više nikakvih šetnji.

– Ne idemo u šetnju – tiho je kazao Dwight. – Želimo vidjeti gazdu ranča F. a koliko znam to je još June Ferris, zar ne?

– Da – nasmiješi se Bill Hillderee. – No ja sam nadglednik ranča. A vi, čovječe s juga, vi ste običan plaćenik Britta Hacketta. June Ferris vas je vidjela u razgovoru s njim. To da ste vi njegov revolveraš, ja sam pomislio prvog dana kad sam vas vidio. Zacijelo vam je sada žao što ste spasili našu stoku. Sada vam je Britt Hackett sigurno rekao da...

– Pričate gluposti – prekine ga Dwight. – Ja nisam Hackettov čovjek! Naprotiv! Hackett je potjerao Lukea O'Mahona i mene iz grada. A ja sam došao da razgovaram sa June Ferris.

Potjera polako svog konja i obiđe Billa Hilldereeja. Ali Hillderee krene opet naprijed i ponovo zatvori put.

Tada poviče ljutito:

– Mene ne možete prevariti! June Ferris ne želi imati posla s vama. Pristup na ranč je nepozvanima zabranjen! I ako sada ne odete, imat ćete problema!

Njegovo lice je bilo crveno od ljutine. On je bio od onih ljudi koji su naviknuti da se njihove naredbe odmah poslušaju. Bio je vođa čvrstih momaka i nije trpio suprotstavljanja.

Dwight Aberdeen položi svoje ruke na sedlo i pogleda ga nekoliko sekunda.

– Moram poslovno razgovarati sa June Ferris – promrmlja tiho. – A vi mi ne možete zatvoriti put, kauboju.

– Dolazite iz Rivertowna i bili ste viđeni u društvu Britta Hacketta – ponovi Hillderee hladno. – To je dovoljno! A sada, odlazite! I ti Luke, šerife iz Hackettova grada!

– Nisam više šerif, Bill – odgovori Luke smireno. – Trebao bi nas pustiti do June.

Bill Hillderee je oklijevao.

Tada reče:

– No dobro, sada sam već i ja znatiželjan o kakvu je novom triku riječ. Krenimo!

Okrene konja i krene. Dwight i Luke su ga slijedili.

Put je bio prilično dug. Ranč F je bio prostran. Livade su bile isušene, a nisu se vidjela niti goveda. Tek kad su nakon nekoliko kilometara prešli preko lanca brežuljaka, ugledali su zaostale lokve vode. Tu je bilo mnogo krava.

Nakon što su prošli kroz šumarak, ugledali su zgrade ranča. Dvojica su iz bunara vukla vodu. Ostali su se nalazili u koralima za konje.

Na terasi glavne zgrade pojavila se June Ferris.

– June, željeli su da te vide.

Bio sam znatiželjan što ti imaju reći.

Popne se na terasu i stane uz vlasnicu ranča. June Ferris je bila u haljini. Dwight je još jednom utvrdio da je vrlo lijepa i ponosna žena.

– Što želite? – upita ona trpko.

Dwight Aberdeen siđe s konja. Bilo je to protiv pravila ovog kraja, jer je pristanak za silazak u ovom slučaju morala dati June.

Bill Hillderee vikne:

– June vam nije dopustila da sjašete, Aberdeen! Ostanite u sedlu i brzo recite ono što imate!

Dwight se nije obazirao na njegove riječi, već je kročio na stepenice što vode prema terasi.

Nadglednik mu krene u susret.

– Sada mi je već dosta vašeg vladanja – prosikće.

Dwight prvo pogleda u njega, a zatim u June Ferris.

– Svojedobno ste mi rekli da ću biti rado viđen gost. Zatim ste me vidjeli u društvu s Brittom Hackettom. Sigurno ste pomislili..

– No dobro – prekine ga June Ferris.

Okrene se Billu Hillderееju.

– Bill – obrati mu se ozbiljno. – On je naš gost. Pozvala sam ga kad nam je spasio stado. Slušat ćemo sve što nam želite reći.

Bill Hillderee se povuče.

– Dobro – promrmlja bijesno. – Još ćemo vidjeti kako će se stvari odvijati.

Dwight se popne na terasu. Priđe do June Ferris, zavuče ruku u džep kaputa i izvadi ugovor koji je sklopio s Clayom Robertsom.

– Molim vas, pročitajte – reče.

Ona mu uputi ozbiljan pogled. Tada uzme ugovor i pročita ga. Kad je opet pogledala u Dwighta, na njoj se primjećivalo iznenađenje. Postala je nestrpljiva.

– Što ovo znači? – upita. – Kako ste uspjeli postići da vam Clay Roberts proda zemlju za jedan jedini dolar? I što će vam taj komad zemlje?

Dwight Aberdeen skine šešir. Kosa mu se presijavala na suncu poput gavranova perja. Pogled njegovih sivih očiju je miran i čvrst.

– Želio bih i jedan dio vaše zemlje na rijeci, baš nasuprot zemljištu Claya Robertsa. Prodajte mi kilometar i pol zemlje uz obalu, a da u dubinu ide do brežuljaka.

Ona korakne unatrag, a pogled joj postane oštriji.

– Zašto bih vam prodala tu zemlju? – upita oporo.

– Da, zašto da to učini? – ponovi za njom i Bill Hillderee.

– Mi nećemo pasti ni na kakve glupe trikove – doda prezirno. – June, upozoravam te! To je neki trik. Clay Roberts je ranjen zbog toga jer nije želio prodati svoju zemlju Hackettu, već je namjeravao pobjeći iz grada. I njega su vjerojatno prisilili ili namamili kakvim blefom. Ako ovaj došljak s juga dobije i tvoj komad zemlje, uskoro će izići na vidjelo da iza njega u stvari stoji Britt Hackett. Nemoj dopustiti da te namame svojim trikovima, June!

June Ferris je pažljivo promatrala Dwighta. Tada reče:

– Zbog čega Britt Hackett nastoji dobiti tu zemlju na rije-

ci? Zbog te zemlje on je progonio Claya Robertsa. Svima je poznato da Hackett stoji i iza kradljivaca stoke koji su potpuno osiromašili Robertsa. I mene ucjenjuje. Da nema Billa Hilldereeja i njegove hrabre družine i ja bih već odavno bila opljačkana poput Claya Robertsa. Dakle, zbog čega Hackett želi baš tu zemlju s obje strane rijeke?

– Odgovorit ću vam na to – nasmiješi se Dwight. – To je jedino mjesto na rijeci gdje se može sagraditi most. A to može napraviti samo onaj koji posjeduje zemlju s obje strane rijeke. Takav bi most skratio put na drugu obalu za pedesetak kilometara. To bi, naravno, znatno oštetilo Rivertown. Grad bi tada bio izvan prometnog puta i ne bi više imao mogućnosti za opstanak. To Hackett zna. A budući da je grad njegov, on se želi osigurati. Sve što je imao uložio je u Rivertown. Ako bude uništen Rivertown, bit će uništen i Britt Hackett. Naravno, on ne želi sagraditi most. On samo želi spriječiti da to uradi netko drugi. Eto, to je razlog zbog kojeg on želi tu zemlju.

June Ferris je kimnula potvrdno, a njen nadglednik je zanijemio od čuđenja.

Tada June Ferris upita:

– Želite li vi sagraditi most, Aberdeen?

– Da – odgovori on tiho. – Most, grad i sve ostalo što ide uz to.

June mu pride.

– Tko ste vi, Aberdeen? – upita polako. – Zbog čega ste došli u ovaj kraj? I zbog čega želite uništiti Britta Hacketta i cijeli grad?

– Sagradit ću novi grad – promrmlja Dwight. – Time ću srediti odnose u ovom kraju. Gradanima Rivertowna će preostati samo da se presele. U mom gradu će opet imati sve šanse za rad. Jedino što trebaju to je da napuste Britta Hacketta.

– Sada vas razumijem, Aberdeen – reče June Ferris. – Shvatila sam da ste došli da obračunate s Brittom Hackettom. Što vam je on učinio?

Dwight Aberdeen odmahnu glavom.

– Sasvim je dovoljan razlog već i ono što je on učinio Clayu Robertsu i ostalim ljudima u ovom kraju. Dovoljno je pomisliti na to kako je on došao do vlasti u gradu i što sve dopušta svojim grubim momcima kako bi zadovoljio svoju pohlepu. I mene je htio istjerati iz grada. Napali su me njegovi ljudi. Šerif je zatvorio napadače i zbog toga je morao napustiti šerifsko mjesto i otići iz grada. Sagradit ću grad koji će biti oslobođen straha. Treba mi vaš komad zemlje.

June Ferris se polako okrene i pođe do kraja terase.

Bill Hillderee se umiješa:

– Još držim da je to najobičniji trik. Cijela ta pripovijest je laž. Predstavlja se kao Hackettov neprijatelj, ali on to sigurno nije. On na taj način samo želi da dođe do zemljišta...

– Bill, vi ste tvrdoglava budala – prekine ga Dwight Aberdeen. – Osjećam da imate nešto protiv mene. Što? Što vam se ne svida na meni?

– Kad ugledam vuka ne razmišljam o razlozima zbog kojih ga ne volim – ljutito će nad-

glednik. – A vi ste vuk, Aberdeen. Vi ste revolveraš i špekulant koji očito zna sklapati brze poslove. Čak ako i niste u Hackettovoj službi, vi ste prevarant.

U tom trenu im opet pride June Ferris. Ponovo pogleda Dwighta Aberdeena. Očito se dvoumila.

Iznenada je odlučila i rekla:

– Obećajte mi da ćete sagraditi most na korist cijelog ovog kraja. Dajte mi riječ da ne želite špekulirati i da vam je jedini cilj da prekinete Hackettow teror. Možete li mi obećati da jednog dana nećete zauzeti Hackettovo mjesto?

On kimne.

– Obećavam – reče ozbiljno.

June Ferris će tada tiho:

– Dobili ste taj komad zemlje. Odmah ćemo sastaviti ugovor.

– Hvala – odvrati on. – Time ćete dobiti i vodu iz rijeke za vašu stoku. Uz most namjeravam postaviti i crpku za vodu, koja će u minuti izvlačiti tisuću litara vode na obalu.

– Vi ste povjerovali Aberdeenu? – upita izazivački Bill Hillderee. – Zar na ovom svijetu ne postoji ništa što vi ne biste mogli učiniti, Aberdeen?

Dwight Aberdeen se nasmije.

– Ne razumijem se u stoku i siguran sam da ne bih znao voditi veliki ranč – reče. – U tome ste bolji, Bill. Jeste li sada zadovoljni?

Bill Hillderee se zapilji u njega, a zatim se obrati June:

– Ne podnosim ga, June. Čuvaj ga se! Priča mnogo i proračunat je. No, vidjet ćemo. Čini se da ću jednog dana uz Britta Hacketta morati ustrijeliti još jednog nitkova. Čekat ću još malo i promatrati. Ali kad jednog dana dođem do spoznaje da je prevršena mjera, tada nitko neće moći zaustaviti mene i moje momke. Čak ni ti, June! Kad moji momci sjednu u sedla, postaje vrlo vruće!

Nakon tih riječi okrene se i napusti terasu. Baci se u sedlo i oštro potjera konja iz dvorišta.

– Ostanite na objedu – obrati se June Feris Dwightu Aberdeenu i Luke O'Mahonu. – Sjednite!

Pokaže na stol u kutu terase. Tada krene u kuću. No Dwight je zaustavi.

– Budući da sada imam i taj drugi komad zemlje – reče on – želio bih napisati nekoliko pisama i sastaviti spisak potrebnih stvari. Luke O'Mahon će tada otputovati u Idaho poštanskom kočijom.

– Možete se poslužiti mojim pisaćim stolom – odvrati June Ferris. – Dođite sa mnom.

VI

Slijedećeg su se dana Dwight Aberdeen i Luke O'Mahon rastali. Prespavali su na ranču F i rano ujutro već su dojahali do rijeke. Nisu morali dugo čekati da stigne kočija za Idaho.

Dok se kočija zaustavljala, razmijenili su još nekoliko riječi.

– Nećeš ništa zaboraviti, Luke? – upita Dwight.

– Stari ljudi sve zabilježe – odgovori O'Mahon. – Već ću ja zaraditi svoju plaću! Sve ću obaviti točno prema našem dogovoru.

Pošto je kočija otišla, Dwight s konjima krene uz rijeku dok nije stigao do najužeg mjesta. Sjaše, zaveže konje i sjedne na obalu.

Pogledao je još jednom to mjesto. Rijeka je tekla na dubini od otprilike petnaest metara. Struje su ovdje bile prilično jake.

Oko podneva se okrijepio hranom koju su mu za put priredili na ranču F. Razmišljao je o planovima, pravio nove ... June Ferris mu se stalno pojavljivala pred očima. Sinoć je do kasno sjedio s njom na terasi i tada je saznao da je prije dvije godine ostala bez muža. Ubili su ga kradljivci stoke.

Iznenada začu topot kopita. Ustane.

Bio je to Bill Hillderee. Dolazio je laganim kasom. Zaustavi konja i skoči iz sedla. Bio je neobrijan, prašnjav i doimao se neispavano. Priđe Dwightu Aberdeenu i pogleda ga.

– Cijelu noć sam jahao i razmišljao, Aberdeen – reče.

– O čemu? – mirno će Dwight.

– O vama, Aberdeen, o meni i o June. I došao sam do spoznaje da vas neću moći trpjeti u ovom kraju.

Zašutio je.

– Znači da se opet pojavio netko tko me želi potjerati odavde? – upita gorko Dwight Aberdeen.

Bill Hillderee kimne.

– Junin muž je bio moj prijatelj – reče. – Sa Jackom Ferrisom sam i ja stigao u ovaj kraj. Uvijek je bio bolji od mene. Došli smo i podigli ovaj veliki ranč. Tako je posjed u jednu ruku i moje djelo. Uložio sam dvanaest godina u taj ranč, jer mi je Jack Ferris bio prijatelj. Ostali smo prijatelji i nakon što je on na jednom putu u Salem upoznao June i oženio se. I June ga je voljela. A i ja sam nju volio, od prvog trena!

– Razumijem vas – reče ozbiljno Dwight.

– Ništa vi ne razumijete, Aberdeen! – oštro će Bill Hillderee.

Prešao je rukom preko lica.

– Jednog je dana Jack Ferris otišao sam u lov na kradljivce stoke – nastavi. – Ubili su ga. A od tog dana me June trebala još više. Mislio sam da će mi jednog dana postati žena. Volim je. Jednog dana, kad zaboravi Jacka, bit će moja.

– Želim vam mnogo sreće, kauboju – promrmlja Dwight Aberdeen.

Bill Hillderee odmahnu glavom.

– Ti si stigao u ovaj kraj, Aberdeen – reče promuklo. – Tebi se sviđa June. Primijetio sam to. Jednog dana ćeš zatražiti njenu ruku. A ako ti do tada uspije da sagradiš most i novi grad, i da uništiš Britta Hacketta, tada će te June držati za snažna i vrijedna čovjeka. To će utjecati na nju. Možda ćeš imati uspjeha kod nje. Taj rizik ne smijem dopustiti. Zbog toga ti želim dokazati da si upao u zabranjeno područje. Ovdje te ne trebamo. Dovoljno sam snažan da se uhvatim ukoštac s Brittom Hackettom. Dovoljno je da odjašem u Rivertown i ubijem ga. A to ću uskoro i učiniti. Samo čekam povod kako bi sve ispalo u granicama zakona. Mogu sam osloboditi ovaj kraj od razbojnika i zaštititi ranč F. A tada će June biti moja!

Zašutio je i pogledao Dwighta. Hillderee je visok, krupan i žilav. Bio je pravi predstavnik kauboja. Bilo mu je oko trideset i pet godina.

– Hoćeš li ovaj kraj napustiti svojevoljno, ili ćemo se morati boriti, Aberdeen?

– Ja te vrlo dobro razumijem, Bille – odvrati Dwight. – No ja sam ovamo došao da uništim Britta Hacketta. U tome me ne može spriječiti niti jedan zaljubljeni i ljubomorni kauboj.

– No, dobro, Aberdeen – kazao je Bill Hillderee. – Bacit ću te u rijeku. A budući da vjerojatno znaš plivati, iz vode ćeš izaći tridesetak kilometara nizvodno. I tada se ne vraćaj.

Do je govorio otkopčao je remen s revolverom i bacio ga u stranu. Nakon toga je krenuo u napad.

Dwight Aberdeen je osjećao gorčinu. Opet je bio primoran na borbu. No ovog puta je nije želio. Nije mu preostala više nikakva mogućnost da Billu Hildereeju riječima izbije mušice iz glave.

Dwight Aberdeen je izbjegao snažan udarac i tada pogodio nadglednika punom snagom.

Činilo se kao da će Billu Hildereeju odletjeti glava s ramena. Nadglednik je posrnuo unatrag i sjeo na zemlju. Nekoliko trenutaka je bio potpuno omamljen, baš kao bik koji se glavom zaletio u zid.

Dwight mu reče:

– Slušaj me, Bille! Nisi pošten! Čak i da sam zaljubljen u June i da želim zatražiti njenu ruku, ipak ona treba izabrati. Bille, ovo što ti radiš je potpuno glupo!

No Bill Hillderee je samo stresao glavom. Brzo je ustao na noge.

– Pokušat ću još jednom. Do sada me još nitko nije pobijedio. To čak nije uspjelo ni Jacku Ferrisu. Pokušat ću još jednom!

Opet je nasrnuo, ali sada lukavije. Neposredno pred Dwightom uspori, izbjegne njegov udarac, a zatim je imao sreću jer je Dwight posrnuo. Hildereejeva desnica ga je pogodila u vrh brade.

Sada je na zemlji sjedio Dwight i s mukom micao glavu.

– Što sada kažeš? – hripao je Bill Hildereee. – Mogu te prebiti. Ustani. Kauboj je snažniji od takvih poput tebe. Dođi! Tući ću te sve dok mi ne obećaš da ćeš nestati odavde!

Čekao je dok se Dwight ne uspravi. Tada opet napadne. Stajali su jedan uz drugoga i izmjenjivali snažne udarce. Nisu popuštali. Zatim su obojica pala na zemlju i valjala se u grču borbe.

Iznenada se oslobodiše jedan drugoga i opet ustanu. Nekoliko sekunda stajali su pognuti i zadihani.

Dwight Aberdeen je opet bio svjestan potpune besmislenosti ove borbe, ali je ipak rekao:

– No, dođi, divlji Bille, samo dođi! Imam još snage. Nastavi borbu!

Billu Hillderееju je krvario nos, jedno oko mu je bilo otečeno, a usne rasječene. Uzviknuo je prijeteći i krenuo u napad.

Dwight Aberdeen je stajao na samom rubu obale, ledima okrenut rijeci.

Hillderee je jurnuo poput bika. Bilo je potpuno jasno da namjerava gurnuti protivnika u rijeku. Dwight ga je mirno čekao. Tada učini pokret kao da se namjerava baciti na njega. Bill Hillderee se odgurne još jače kako bi spremnije dočekao sudar.

A u posljednjem se trenu Dwight baci na koljena. Hilldereejeve pesnice su pogodile u prazno. Spotaknuo se o Aberdeena, i poletio preko ruba obale.

Naglavce je sletio u duboku rijeku.

Dwight Aberdeen se približi obali i pogleda u dubinu.

Odahnuo je kad je vidio da Bill Hillderee izranja. Pad ga, čini se, nije ozlijedio. Borio se s jakom maticom rijeke. Voda ga je bacala na stijene, za koje se s mukom uhvatio.

Dwight Aberdeen ga je promatrao još neko vrijeme. Sada je bio siguran da se Hillderee čvrsto uhvatio i da mu više ne prijeti opasnost od virova.

Tada krene do konja i skine laso.

Dwight Aberdeen baci uže prema Hilldereeju. Na kraju lasa je napravio omču, koju je nakon dva bezuspješna pokušaja Hillderre ipak dohvatio. Kroz nju je provukao ruku, dok se s drugom čvrsto držao za stijenu.

Dwight mu kimne. Tada drugi kraj lasa priveže za sedlo na konju. Vrati se ponovo rubu obale i pogleda dolje, a tada potjera konja. Konj je polako vukao konop.

Nakon nekoliko minuta Bill Hillderee bio je izvučen iz rijeke. Legao je na zemlju i odmarao se otpuhujući. Tada sjedne i skine laso s ruke. Dwight je stajao ispred njega široko raširenih nogu.

– Je li te voda dovoljno osvježila? Ako je, možda si raspoložen da počnemo iz početka?

Hillderee teškom mukom ustane, mokar i raščupan. U vodi je izgubio jednu čizmu. Prijeđe rukom preko lica i zagleda se u Dwighta Aberdeena.

Šutio je. Tada se okrene, uzme sa zemlje opasač s revolverom, pripaše ga i krene prema konju. Uzjahao je s velikom mukom.

Tada opet pogleda Dwighta, koji je stajao potpuno mirno. Kazao je promuklim glasom:

– Toga sam se i bojao! Plemenitiji si od mene. Ja te ne bih izvlačio iz ove proklete rijeke da si se kojim slučajem ti našao u njoj. A to će jednoga dana zacijelo saznati i June Ferris, pa neću imati više nikakve šanse kod nje. Dwight Aberdeen, zašto si toliko pošten?

Nakon tih riječi odjaše.

Dwight pogleda za njim i uzdahne.

– K vragu, znam da bi i on mene izvukao iz rijeke – promrmlja.

Tada pokuša maramicom obrisati krvave tragove tuče s lica, a zatim legne ispod grma.

Kolona doseljenika koju je čekao, pojavila se tek kasno poslijepodne. Bili su to oni isti ljudi koje je susreo na putu, kad je prije nekoliko dana dolazio u Rivertown.

Ustane i pride rubu ceste. Dva jahača išla su ispred kolone. Potjerala su konje u kas i ubrzo mu se približila.

Stariji jahač kimne glavom i obrati mu se:

– Sjećam se našeg susreta od prije nekoliko dana. Nisam očekivao da ćemo se tako brzo ponovo sresti na ovom putu.

– Nije ovo slučajan susret. Čekao sam vas.

– Zašto? – upita voda kolone. Bio je to stariji čovjek, sijed i razborita pogleda.

Dwight pokaže prema rijeci i tada odgovori.

– Ovdje ću sagraditi most koji će skratiti put na drugu obalu za pedeset kilometara. Uz most će niknuti i grad. Treba mi radna snaga i spreman sam svakog radnika platiti tri dolara na dan. A toliko ću platiti i za svaka kola kojima ćemo prevoziti gradu. Starac ga je dugo gledao, a mladi jahač usklikne ushićeno:

– Pa to je golema zarada! Mnogi od nas ni sada nemaju tri dolara u džepu. Ostali smo bez novca.

– Znam da iza sebe imate dugačak put – reče Dwight. Krenuli ste u potragu za novom zemljom. Meni treba radna snaga jer gradim novi grad. Plaćam dobru nadnicu. Kad završimo posao sami ćete odlučiti želite li ostati ovdje ili nastaviti put prema zapadu. U svakom slučaju u džepu ćete tada imati nešto novca.

Starac je razmišljao. Tada pokaže niz rijeku.

– Tamo dolje leži Rivertown, zar ne? Kako će se njima svidjeti ideja o gradnji mosta? Takav most i novi grad uništit će Rivertown.

– Onaj grad leži na pogrešnu mjestu – odvrati Dwight. – Napredak uvijek odbacuje zaostale. Svojedobno su i oni mogli sagraditi most. No glupo su odlučili da sagrade grad na onom prijelazu preko rijeke. Osim toga, Rivertown je grad kukavica. Njima vlada jedan čovjek. Za Rivertownom vam ne treba biti žao.

– No, taj čovjek kojem pripada Rivetown vjerojatno će se boriti – nastavi starac.

Dwight Aberdeen potvrdi.

– Sasvim sigurno! No ja sam tu da to sredim! Vi nećete imati nikakve veze s tom borbom. Vaša dužnost će biti jedino da radite za svoju nadnicu i to toliko dugo dok vam se bude svidjelo.

– Zovem se Sam Lander – kaže tada starac. – Voda sam kolone, jer sam i u našem bivšem gradu bio gradonačelnik. No dobro, ovdje ćemo postaviti logor. Nakon večere možemo sjesti i još jednom se podrobnije dogovoriti o svemu. Vjerojatno ćemo ostati jer nam je potreban novac. Ovakvu ponudu ne smijemo odbiti.

VII

Dosljednici su jednodušno odlučili da ostanu i pomognu pri gradnji mosta i grada. Već slijedećeg dana prihvatili su se posla.

Dwight Aberdeen je uz pomoć dvojice mladića označavao buduća gradilišta. Kolcima su uskoro bile omedene buduće zgrade, ulice, glavni trg i vijećnica.

Sam Lander se upravo dogovarao s Dwightom o planu rada, kad se iza brežuljaka pojavila June Ferris. Dojahala je do njih, osvrnula se oko sebe i kimnula na pozdrav dvojici muškaraca.

– Vi ste uistinu ozbiljno započeli – obrati se Dwightu.

On potvrdno kimne i predstavi joj Sama Landera.

Lander s poštovanjem skine stari šešir.

– Već sam se pitao – reče sa smiješkom – kako izgleda dama koja vodi tako veliki ranč.

– I kako izgleda? – nasmije se June.

– Poput dame – odvrati Sam Lander.

– Vi pomažete Aberdeenu? – upita June. – Čini se da Dwight ima sposobnost da svakog privoli da radi ono što on želi.

– Dao nam je posla i sjajno nas plaća – odgovori Sam Lander. – Treba nam novac. A možda ćemo ovdje i ostati.

– Tada ćete se morati boriti – reče ona gorko. – Tko želi ostati u ovom kraju mora se pokoriti Brittu Hackettu, ili se boriti protiv njega. I vi ćete to uskoro spoznati, Sam Lander.

– Oni se neće boriti. Ako do toga dođe, bit će to moja briga – mirno se umiješa u razgovor Dwight.

Ona ga pogleda.

– Dwighte Aberdeenu – reče tiho. Još mi nije posve jasno kakav ste vi čovjek. Možda ste mnogo veći nego to sada mogu spoznati. Ali kad Britt Hackett krene na vas, pomoć će vam biti potrebna. Znam da ste dosta snažni, jer ste premlatili mog nadglednika ranča. To je istina, zar ne? Billa Hilldereeja nisam ništa pitala, no sigurna sam da se sukobio s vama.

– Bila je to samo mala rasprava – promrmlja Dwight Aberdeen.

June Ferris se na trenutak zamisli gledajući u daljinu. No tada odmahne rukom i obrati se Samu Landeru:

– Vidim da među vašim ljudima ima i dosta male djece. Sutra ću vam poslati dvije krave kako biste imali mlijeka za njih.

– Želio bih od vas kupiti i nekoliko goveda zbog mesa – reče Dwight.

Ona kimne potvrdno i pogleda u Sama Landera.Lander je osjetio njenu želju da s Dwighthom ostane nasamo. Pozdravio ih je i otišao.

June se zagleda u Dwighta. Bila je vrlo ozbiljna.

– Što se dogodilo između Bila Hilldereeja i vas?

– Već sam zaboravio – mirno odvrati Dwight.

– Bill Hillderee se napio i odjahao – reče ona gorko. – Čujem bezglavo jaše od pašnjaka do pašnjaka. Aberdeen, što ste učinili mom nadgledniku?

Dwight uzdahne.

– Bill je zaljubljen u vas – kazao je muklim glasom. – Bill vas je zavolio onog trena kad vas je njegov prijatelj doveo kao svoju ženu na ranč F. On želi u vašim očima ostati jedini muškarac koji...

– Ponio se kao neobuzdani mladić – prekine ga ona oštro.

No nakon tih riječi njen pogled omekša.

– Drag mi je – reče. – Bio je prijatelj mog supruga, a uz to i moj prijatelj. Ne znam što bih bez njegove pomoći. Ali...

Zastane i pogleda Dwighta.

– Ima li Bill razloga za slutnje i bojazni?

Dwight Aberdeen se kiselo nasmije.

– Vi ste divna žena, June – promrmlja. – Kad vas čovjek vidi i popriča s vama, više vas ne može zaboraviti. Bill Hillderee je to osjetio. Ali je on zaboravio da sve ovisi o vama, June! Odluka je u vašim rukama, a ne u mojim ili Billovim. Ako me odbijete, to ću poštovati! To je sve. Njeno lice je porumenjelo. U prvi mah je bila ljuta. Tada se činilo kao da se sprema podbo-

sti konja i odjahati. No sada je postala mirnija. Zagledala se u Dwightove sive oči.

– Otvoreni ste i iskreni – reče.

Nakon tih riječi okrene konja i odjaše.

*

Nedugo zatim June ugleda jahača. Bio je to Britt-Hackett. Presjekao joj je put bez ikakve muke, jer je jahala prilično sporo.

Pokušala ga je šutke zaobići, ali joj Hackett reče:

– To nema nikakva smisla, June! Danas ćemo porazgovarati o mnogim stvarima. Do sada nisam imao prilike da s vama nasamo...

Ona naglim pokretom izvuče revolver i uperi ga u Hacketta.

– Maknite mi se s puta – reče oštro. – Na mojoj ste zemlji. Gubite se!

On se više nije mogao savladati. Podbo je svog konja koji je svom snagom gurnuo Juninog.

Ona je pritisnula obarač. No njen konj se snažno trgnuo, te je metak samo okrznuo Hackettovo rame.

U tom je trenu Hackett već bio u njenoj blizini. Izbio joj je revolver iz ruke, a nju je zgrabio iz sedla.

Nekoliko trenutaka držao ju je ispred sebe na svom konju, a tada se savlada i spusti je na zemlju. I sam sjaše.

– June – reče promuklo i priđe joj.

Dohvati je za ramena i lagano protrese.

– June – ponovi – bit će moja! Dokazat ću ti da u ovom kraju nema boljeg čovjeka za tebe. Tvoje suprostavljanje ne vodi ničemu. Ja uvijek dobijem sve što zaželim! Vladat ću cijelim ovom krajem!

– Hackett, vi ste nitkov i razbojnik – reče June, hladno i čvrsto ga pogledavši u oči. – U ovaj kraj je došao čovjek, kojem ste svojedobno nanijeli zlo. On će se obračunati s vama. Time će biti kažnjen i onaj koji je sa svojim banditima ubio mog muža. A sada me pustite da prođem!

On ju je još neko vrijeme držao za ruku i oštro gledao.

Nakon toga je pusti i odstupi jedan korak.

– No, dobro! Svaka žena može od muškarca stvoriti anđela ili đavola. Tebi sam upravo dao mogućnost izbora, June!

Upravo je, namjeravao uskočiti u sedlo, kad se iz daljine začu snažan povik. Uz to se čuo i topot konja u galopu.

Uskoro se pojavio i jahač.

Bio je to Bill Hillderee.

– Dakle, još i ova budala! – procijedi Hackett. – Taj blesavi predradnik očito srlja u sukob sa mnom. June, ako ga ne zaustavite, ubit ću ga!

Podbode konja i odjuri u galopu. Pomisli da je, ipak, dobro što nije pucao sada u Billa Hilldereeja. Bio je siguran u sebe, jer je znao da tog predradnika ranča F može uvijek pobijediti u borbi pesnicama ili revolverima. Bilo bi dobro da June Ferris izgubi tog marljivog i čvrstog čovjeka, ali bi bila velika Hackettova greška da ga sada ubije. U ovom trenutku ionako ima drugih briga.

Odjahao je što je brže mogao da izbjegne taj sukob.

U međuvremenu je Hillderee stigao do June Ferris.

– Stani, Bille! – viknula mu je.

Zaustavio se u oblaku prašine.

– Što se dogodilo? – upita Bill promuklim glasom. – Čuo sam pucanj! Bio sam na brežuljku, pa sam vidio Britta Hacketta kad te je na silu skinuo s konja. No ovoga puta neće proći bez kazne! Konačno mi je dao razlog za obračun! Uhvatit ću ga, pa više nikada neće napastovati ni jednu ženu. Od njega neće puno preostati!

Bio je ljutit. Budući da mu je June prepriječila put svojim konjem, on je zaobiđe i podbode svog vranca. June ga više nije mogla zaustaviti. Krenuo je za Brittom Hackettom.

U želji da zaustavi Hilldereeja i ona krenu za njim. Očajnički je vikala za njim, ali se razmak između njihovih konja sve povećavao. Junina kobila nije bila dorasla brzini Billova vranca.

June Ferris je na kraju odustala. Okrenula je konja i krenula natrag prema rijeci. U očajničkoj želji da spasi život Billu Hilldereeju, nije se mogla ništa drugo sjetiti već da se za pomoć obrati Dwightu Aberdeenu.

*

Kad je June Ferris u galopu stigla do rijeke, Dwight Aberdeen se upravo sa svojim pomoćnicima dogovarao o veličini prodavaonice koje će biti prva zgrada u budućem gradu.

Dwight je odmah shvatio da se dogodilo nešto vrlo ozbiljno.

June je još s konja uzviknula:

– Dwight, morate zaustaviti Billa Hilldereeja! Krenuo je za Brittom Hackettom u Rivertown. Želi ga ubiti, jer je vidio da me Hackett nasilno zaustavio. Dwight, ako ne zaustavite Billa, tada...

Glas ju je izdao. No zaista nije bilo potrebno dalje objašnjenje. Svima je bilo jasno što će se dogoditi Hilldereeju ako nasrne na Hacketta u njegovu gradu.

Dwight uskoči u sedlo i za samo nekoliko sekunda iza njega se vidio oblačić prašine.

VIII

Bill Hilldereee je konja natjerao u brzi trk. Morao je nadoknaditi vrijeme koje mu je oduzela June Ferris kad ga je zaustavila. Britt Hackett je već nestao među brežuljcima i Hilldereee ga je morao slijediti po tragu. Budući da je Hackettov trag jako krivudao, a bilo je očito da vodi prema Rivertownu, Hilldereee je uskoro odustao od praćenja i vratio se na cestu kojom je nastavio put prema gradu.

U kasno poslijepodne stigao je do Rivertowna. Odlučno je ujahao u grad. Konja je potjerao korakom, a tijelo mu je bilo napeto.

Stigao je do saluna iz kojeg je upravo izlazio Al Masterton. Pogledao je nadglednika ranča F i procijedio:

– Ne silazi sa svoje mazge, Hilldereee! Okreni se i nestani iz grada! I to smjesta! Jesi li razumio?

Bill Hilldereee uzvikne promuklim glasom:

– Idem do Britta Hacketta! Želim se susresti s tim gadom i nitko me ne može zaustaviti! Ovo se tiče samo njega i mene. Jesi li ti mene razumio, Masterton?

Al Masterton odmahne svojom debelom glavom.

– Mister Hackett sada nije raspoložen za razgovor, kauboju! Želi se odmoriti. A ako ga netko bude smetao, imat će posla s nama. Dakle, nestani iz grada!

Hillderееja u njegovom bijesu nije više ništa moglo zaustaviti. Iako se doimao smireno, u njemu je sve kipjelo.

Kimne Alu Mastertonu i reče:

– Ako baš želiš, nas dvojica se možemo malo zabaviti. Pazi!

Kod tog uzvika Hillderee izvuče revolver i uperi ga u Ala Mastertona, koji je bio potpuno iznenađen. Dok je Masterton pokušavao izvući revolver, već ga je pogodilo tane.

Hillderee je skočio s konja i krenuo prema salunu.

U tom se trenutku začu još jedan pucanj, ovog puta namijenjen njemu. Hillderee je pao pred noge konja, no nije se onesvijestio, već se zgrčen od boli otkotrljao dalje od uznemirena konja.

Nekoliko sekunda je ležao mirno, a u prašini pored njega bio je njegov kolt. Želio ga je dohvatiti, ali nije mogao pomaknuti ruku. U desnom ramenu je osjećao snažnu bol.

Bill Hillderee je pretpostavljao da ga je pogodio metak Vancea Scotta. Instinktivno je osjećao da Vance Scott ni sada nije jako udaljen od njega i da promatra pažljivo svaki njegov pokret.

Na pločniku ispred saluna ječao je Al Masterton.

– Vance, dokrajči ga! On je...

Bill Hillderee nije više slušao. Pokuša dohvatiti revolver lijevom rukom. To mu je i uspjelo! Tada se malo podigne i ugleda Vancea Scotta.

Stajao je udaljen samo dvadesetak metara od Hillderееja. Široko raširenih nogu čekao je na sredini ceste. U ruci je nemarno držao revolver.

– Samo nastavi, kauboju! – vikne Scott.

Hillderееju je bilo jasno da će on pucati čim Hillderee uperi revolver prema njemu.

Bill Hillderee uzdahne. Došao je zbog toga da se bori s Brittom Hackettom, a sada će ga dokrajčiti dvojica njegovih tjelohranitelja.

– No što je, tu je – pomisli Hillderee.

Tada podigne revolver i usmjeri ga prema Vanceu Scottu. Prije nego što je pritisnuo obarač, osjeti bolan udarac taneta. No tada je i on počeo pucati. Prije nego što se onesvijestio, vidio je kako pada i Vance Scott.

Kada su pucnji prestali, u gradu je zavladala tišina. Na ulici nije bilo nikoga. Građani Rivertowna cijeli su događaj sasvim sigurno promatrali kroz prozore.

Tek nakon nekog vremena otvoriše se vrata saluna. Izašli su Britt Hackett, barmen i nekolicina gostiju.

To je bio znak za ostale građane. Počeli su pristizati iz svih smjerova. Pojavio se i liječnik John Banner sa svojom crnom torbom i prvo otrčao do Vancea Scotta, zatim je pregledao Billa Hillderееja i na kraju Ala Mastertona.

– Svi su još živi! – poviče. – Prenesimo ih do moje kuće!

Nekolicina ljudi ga posluša i priđe ranjenicima.

No u tom trenutku svi zastanu. U grad je uletio jahač na velikom vrancu. Odhmah su ga prepoznali. Bio je to Dwight Aberdeen.

Bull-Fred Hammer, koji je naslijedio šerifa Lukea O'Mahona, priđe Brittu Hackettu.

– Želite li da ga potjeram iz grada? – upita tiho.

– Mislim da to neće biti potrebno – promrmlja Hackett.

Dwight Aberdeen je usporio konja i jahao laganim kasom. Nije promatrao okupljenu gomilu nego opružena tijela Vancea Scotta i Billa Hilldereeja. Ugledao je i treće tijelo na pločniku pred salunom.

Zaustavi se i upita liječnika:

– U kakvu su stanju?

– Sva trojica su još živa.

Tada se liječnik ponovo okrene građanima:

– Prenesimo ih konačno u moju kuću, prije nego iskrvare. Hajdemo, ljudi!

Dok su građani prenosili ranjenike, Dwight Aberdeen pogleda Britta Hacketta.

– Hackett – reče promuklo. – Vi ste najobičniji nitkov i kukavica!

Njegova želja da isprebija tog čovjeka koji mu je nanio toliko zla, rasla je iz sekunde u sekundu.

Siđe s konja. Kad je vidio da Hackett skida opasač s revolverom, skine ga i on i objesi ga o sedlo.

Kad se okrenuo, ugleda Hacketta kako se približava. Dolazio je s nestrpljenjem čovjeka koji već danima razbija glavu zašto mu je Dwight Aberdeen postao neprijatelj.

Želio je to saznati i stoga se odlučio da prihvati Aberdeenov izazov.

Hackett je snažan, brz i vrlo opasan borac. To su bile odlike koje su mu i omogućile da svojedobno uđe u četu poručnika Quantrilla, koja se uglavnom sastojala od bandita i ubojica.

Kad je Britt Hackett zamahnuo, Dwight se izmaknuo u stranu. Bio je svjestan da bi ga taj udarac srušio s nogu. A kad bi Aberdeen jedanput bio na zemlji, Hackett sasvim sigurno više ne bi bio pošten borac.

Zato je bilo bolje izmicati. Hackett ga je slijedio i udarao snažno.

Tako su stigli u blizinu Aberdeenova konja. Kad se Hackett primakao stražnjem dijelu konja, ovaj zastriže ušima, okrene glavu i udari Hacketta kopitima. Hackett je odletio nekoliko metara i s treskom pao na zemlju. Pokušao je ustati, no to mu nije uspjelo.

Borba s Dwightom Aberdeenom je tako završila prije nego što je zapravo i počela.

– Žao mi je, Hackett – reče Dwight glasno.

Tada pređe pogledom po okupljenoj gomili.

– Ovo bi trebala biti pouka i za vas – reče.

Gradom odjekne topot konja. Dwight se osvrne. Ugleda Sama Landera, Ollija Ringsa i desetak jahača iz njegova radnog logora. Građani Rivertowna i ljudi koji su radili za Britta Hacketta odmah zauzeše neprijateljsko držanje.

– K vragu, pa on je sa sobom doveo cijelu bandu – začu se neki glas. – Trebalo bi im održati lekciju! Tada će banda prestati graditi most!

No većina građana se dvoumila. Da nije tako bilo, ne bi Ri-

vertown nikada postao Hacketov grad.

Odjednom se na konju pojavi Sam Lander. Kimne Dwightu i pogleda Britta Hacketta.

– A tko je ovaj mister? – upita tiho.

– To je Britt Hackett. Sredio ga je moj konj – odgovori Dwight.

Dwight je uzeo svoj remen s revolverom i opet ga opasao.

– Hvala vam što ste došli – reče tada. – Nadglednik ranča F je prilično teško ranjen. Otići ću do liječnika da vidim postoji li mogućnost da ga prenesemo. Ako liječnik dopusti, odvest ćemo iz grada i Claya Robertsa. U ovom gradu njih dvojica ne smiju ostati ni trenutak duže nego što je potrebno.

Okrene se opet građanima Rivertowna.

– Ljudi – kazao je – u svako doba možete doći u Bridge City. Naravno, tamo ćete morati početi iznova. Ali ćete besplatno dobiti građevno zemljište. Novi grad ne podižem zbog toga da bih vas oštetio. Rivertown će umrijeti, jer više nama nikakvu budućnost pred sobom. A vama ostaje samo to da sakupite dovoljno hrabrosti i napustite Britta Hacketta. Onaj tko ostane uz njega past će zajedno s njim! Dajem vam rok od deset dana da dođete u Bridge City. Tko dođe nakon tog roka, morat će kupiti gradilište.

Nakon tih riječi okrene se i ode k liječniku.

IX

Meece Talheran je izgledao poput ostalih jahača koji su svakodnevno prolazili cestom uz gradilište mosta.

Kad je stigao do ljudi koji su obradivali drvene grede, zaustavi se. Smotao je cigaretu i zapalio.

– Vama bi trebala pila koju pokreće voda – obrati se ljudima. Takva pila ima veliki kotač koji okreće rijeka, a u jednom satu može napraviti više posla nego deset ljudi u jednom danu.

– Vjerujemo ti, kauboju – odvrati jedan od radnika. – Uskoro ćemo i mi imati takvu pilu. A do tada, radit ćemo ovako.

– To je dobro – kimne Meece Talheran. – Dolazim iz Rivertowna – nastavi zatim. Tamošnji građani su prilično ljuti na vas. Ako stvarno sagradite most, oni će propasti. No za to su one budale u Rivertownu same krive. Zašto su sagradili kuće na onom prijelazu preko rijeke? Mogli su prije vas sagraditi most! Tko je vaš šef?

Radnici zastanu u poslu. Pažljivo pogledaše jahača. Doimao se čvrsto, iskusno i opasno. Ali na licu je nosio nevin i miroljubiv izraz.

– Zbog čega vam treba Dwight Aberdeen, kauboju? – upita jedan radnik.

Meece Talheran se nasmiješi.

– Bez posla sam – objasni. – Prije sam se bavio lovom. Mesom divljači opskrbljivao sam radnike u vrijeme gradnje željezničke pruge. Možda ću i ovdje uspjeti zaraditi koji dolar, ako ulovim nešto za vas. Prilično sam dobar strijelac. No ako ne bude posla za mene kao lovca, spreman sam da radim i kao gonič konja ili stoke...

Ljudi su potvrdno kimali. Vjerovali su da je dobar lovac. Već se na prvi pogled vidjelo da je proveo mnogo u divljini.

Dwight Aberdeen će vam zacijelo dobro platiti za ulovljenu divljač – reče jedan.

– Gdje mogu naći Dwighta Aberdeena? – upita Meece Talheran.

– Tamo je! – pokaže jedan od ljudi. – Ispred kolibe, za onim stolom. Upravo radi nacrt za most. Upitajte ga za posao.

– Da – potvrdi Meece Talheran. – Upitat ću ga!

Potjera konja, prođe između radnika i stigne do kolibe koja je Dwightu služila kao ured. Doseljenici su mu dali stol i stolac. Na stolu je Aberdeen raširio papir i upravo je bio zabavljen konstrukcijom mosta. Pri tom poslu je bio prilično spretan, jer mu je davna želja bila da postane građevinar. To nije uspio ostvariti jer mu je otac rano umro, te je morao prekinuti školovanje da bi mogao upravljati imanjem.

Digao je pogled dok je Meece Talheran silazio s konja.

Talheran je uspijevao zavarati druge ljude predstavljajući se kao lovac na divljač. No Dwight Aberdeen je znao raspoznati razbojnika. Zbog toga je polako ustao.

Meece Talheran se približi stolu, stane malo raširenih nogu i zatakne palce u opasač.

– Već vidim – obrati se Dwightu sa smiješkom – da ste nešto nanjušili. Kažite mi, što osjećate?

– Prijetnju – odvrati suho Dwight.

– Ne, to još nije prijetnja – tiho će Meece Talheran. – Istina, Britt Hackett bi se obradovao kad bih vas ja ustrijelio. No to se još može izbjeći. Zovem se Meece Talheran.

– Znao sam da ste to vi – promrmlja Dwight. – Luke O'Mahon mi je pričao o vama, Talheran. Vi ste taj čovjek koji je upropastio rančere ovog kraja, te su morali prodati zemlju Brittu Hackettu. A vi ste, osim toga...

– Da, mnogo toga sam učinio – prekine ga Meece Talheran. – Moj posao je krađa goveda.

– Vi ste, također, ubili i Jacka Ferrisa?

– To je učinio jedan od mojih ljudi.

Talheran brzo pogleda oko sebe. No na njihov se razgovor nije nitko osvrtao. Svi su ljudi išli za svojim poslom. Nitko od Aberdeenovih pomagača nije pomislio da bi jedan ozlogašeni bandit mogao biti tako bezobziran da usred dana upadne među njih.

– Vrijeme je da prijeđemo na stvar! – nastavi Talheran. – Meni je potpuno svejedno što se događa između vas i Britta Hacketta. Ako ga otpremite u propast meni će biti također svejedno, jer ću uskoro završiti posao u ovom kraju. Jedini mi je još cilj da uzmem stado s ranča F. Držim da je sada prava prilika za to. Nadglednik ranča je ranjen, tako da ću im uz pomoć nekoliko mojih trikova stado ukrasti ispred nosa. Vi sigurno znate, Aberdeen, koliko su bespomoćni momci ranča bez pravog vođe.

– Da – potvrdi Dwight. – Istina je! Netko uvijek mora misliti za njih.

Tada kimne i Meece Talheran. Očito je uživao u razgovoru.

– Malo sam razmišljao – nastavi. – Pitao sam se da li biste vi imali nešto protiv da iskoristim priliku i uzmem stado s ranča F. Čekajte! Samo polako! Obećavam da ću s tim stadom napustiti ovaj kraj i u njega se neću više nikada vratiti!

Licem mu se razlio smiješak.

I Dwight Aberdeen se smiješio. Tada progovori istim tonom kao i Meece Talheran:

– Mislim da to neće proći! June Ferris je pod mojom zaštitom. Nije baš pošteno opljačkati ženu čiji nadglednik sada nije na ranču. Dakle, ako June Ferris ostane makar i bez jedne jedine krave, mi ćemo se sukobiti. Vaši dani su izbrojeni ako nastavite svoj posao s Brittom Hackettom. Kao što znate, ja gradim most i novi grad. Osjećam se odgovornim za život u tom gradu. Zbog toga u ovom kraju neću trpjeti bandite. Ovdje će vladati red i mir.

Talheran je palčeve izvadio iz opasača. Desna ruka mu je opasno visila nad drškom revolvera.

– Onda počnimo odmah, Aberdeen – procijedi hladno.

I Dwight Aberdeen je shvatio da je svaka dalja riječ suvišna. Polako je koraknuo dva koraka unatrag. Ispod kaputa nazirao se crni držak revolvera.

– No, dobro, počnimo! – reče.

Gledao je čvrsto u Meeca Talherana. Zaboravio je na sve oko sebe.

Meece Talheran se nasmije.

– Već odavno se pitam – reče – koliko ste brzi.

Tada načini kratku stanku. Pogled mu je postao hladniji. Lagano se povio prema naprijed, a njegova ruka je podrhtavala iznad drška revolvera.

Oči mu bljesnuše. To je bio znak koji je Dwight Aberdeen odmah raspoznao i ruka mu je krenula prema revolveru.

Dwight je znao da sada mora biti vrlo brz. Meece Talheran je bio razbojnik koji ne blefira.

Oružje je izvukao brzo, kao nikada dosad. Na to ga nije tjerao samo nagon samoodržanja. Mislio je pri tom i na most koji treba sagraditi, novi grad, na June Ferris, ali i na Britta Hacketta.

U trenutku kad je opalio, primijeti plamičak iz Talheranova revolvera. Istovremeno osjeti snažan udarac po sljepoočici. Zateturao je omamljen no njegov je revolver i dalje rigao vatru. Pokušao se održati na nogama, ali nije uspio.

Pao je na zemlju i nije bio svjestan koliko je dugo bio u tom položaju, oslonjen na koljena i ruke. Nakon nekog vremena u glavi mu se ponovo razbistri. Osjećao je još samo jaku bol u sljepoočici.

Začuje brojne glasove. Ljudi su pristizali uz povike. No prije nego su stigli do njega, on se uspravi i ostane stajati lagano se njišući. Pogleda u smjeru gdje je još prije nekoliko sekunda stajao Meece Talheran.

Talheran je sada ležao licem okrenut prema zemlji.

Ljudi su ga okružili. Glasovi su se miješali, no osjećala se njihova radost što je izišao živ iz dvoboja.

Iz sljepoočice mu je krv tekla po obrazu. Vrhom prsta opipa ranu. Boljela ga je.

– Neka netko donese zavoj iz mojih kola – reče Sam Lander.

Tada smjestiše Dwighta na stolicu.

– Ovo je Meece Talheran – odgovorio je na pitanja ljudi koji su ga okružili.

Netko se približi da pogleda tijelo na zemlji.

– Ovo je BIO Meece Talheran – reče. Sada je mrtav!

X

U kasno poslijepodne Dwight Aberdeen zaustavio se pred liječnikovom kućom u Rivertownu.

John Banner izađe iz kuće. Približavao se i Bull-Fred, novi šerif. Čuo je kad se Dwight Aberdeen obratio liječniku:

– Morat ćete izdati još jednu smrtovnicu. Dovezao sam mrtvaca.

Bull-Fred na te riječi ljutito zamumlja i požuri do liječnika koji je upravo podizao šatorsko krilo kojim je bilo prekriveno mrtvo tijelo. Bull-Fred pogleda u kola i gotovo se ošamućeno povuče korak natrag.

– Hej, Aberdeen, što to znači? – upita promuklim glasom.

– To je razbojnik i kradljivac stoke Meece Talheran – odvrati ljubazno Dwight Aberdeen. – Dopremio sam ga u Rivertown da liječnik ustanovi smrt, pa da ga pokopamo. Pokop ću ja platiti!

Iz džepa je izvadio nekoliko novčanica i bacio ih na šatorsko krilo.

Nakon toga siđe s kola. Odveže konja i baci se u sedlo. U međuvremenu se okupilo i nekoliko građana. Gledali su ga zapanjeno.

– U stvari bi pogreb trebao platiti Britt Hackett – obrati se Dwight građanima. – Bio mu je prijatelj. Talheran je došao k meni i pitao me imam li nešto protiv toga da on pokrade ranč F. Pošto sam mu rekao da u novom gradu neću trpjeti razbojnike, izvukao je kolt. Vjerujem da će uskoro cijeli ovaj kraj biti očišćen od razbojnika. Razmislite još jednom o tome, građani Rivertowna!

*

Nakon što je projahao nekoliko kilometara Dwight Aberdeen shvati da je poduzeo prenaporan put. Rana na glavi ga je nepodnošljivo boljela. Bilo bi dobro da malo prilegne i odmori se. Pokraj šumarka se zaustavi i polako legdne ispod drveta. U daljini se čuo šum rijeke, a sunce je već zalazilo za brežuljke.

Nakon nekoliko trenutaka je zaspao.

Kad se probudio bila je noć. Postalo je hladnije.

No Dwight Aberdeen više nije bio sam. Uz njega je sjedila June Ferris.

– Je li vam sada bolje, Dwight?

– Da – odgovori on. – Jeste li već dugo ovdje, June?

– Od zalaza sunca. O vašoj borbi s Meeceom Talheranom čula sam kad sam došla u logor. Krenula sam vam u susret. Ugledala sam vašeg konja i vas, Dwight.

– Zacijelo sam hrkao – promrmlja on.

– Niste – odvrati ona sa smiješkom.

Nekoliko trenutaka su šutjeli.

Dwight Aberdeen se u njenoj blizini dobro osjećao.

– Cilj vam je sada nadohvat ruke – prošapta June.

– To će biti tek onda kad Britt Hackett bude mrtav –

promrmlja Dwight i osjeti kako u njemu opet jača mržnja prema tom čovjeku. Je li to potrebno? – upita June.

– Da! Tako mora biti! Britt Hackett je odgovoran za smrt moje žene i mojih sinova. Taj nitkov je napao moju kuću zbog toga jer se u njoj nalazio štab jedne čete sjevernjaka. Moja žena je pala u njegove ruke, a nakon toga je otrčala u zapaljenu kuću. Nije htjela ni mogla više živjeti! Možete li to razumjeti, June? To je razlog zbog kojeg ću uništiti Britta Hacketta. Prvo mu moram oduzeti sve što posjeduje i što mu je drago. Oduzet ću mu veličinu i snagu! Želim ga vidjeti kako leži na zemlji. Zbog toga sam i došao ovamo. Da ga uništim malo po malo. Tako mora biti kako bi se nitkov podsjetio na prošlost. Teško je ustao. I June je ustala. Približila mu se i stavila ruke oko njegovih ramena. Pogledala ga je.

– Dwight – reče ozbiljno – shvaćam te. Ali tvoja mržnja je tako velika da želiš postati jedini sudac.

– Zar ne bih smio suditi Hackettu? – upita on. – A što drugo? Zar to nije moja dužnost i moje pravo?

– Možda – odvrati June. – Ali užasno je što njega želiš uništiti malo po malo.

– Da – promrmlja on.

Ona se odmakne od njega i krene prema svom konju. Uzjahali su gotovo istovremeno.

Nekoliko kilometara jahali su šutke. Kad su stigli do puta za ranč F, zastanu.

June Ferris zapita:

– Ženu si jako volio, zar ne? Hoćeš li ikada moći tako voljeti i nekog drugog?

– To želim odnedavno – promrmlja Dwight.

June Ferris pritjera svog konja bliže.

– Otprati me do kuće, Dwight – zamoli. – Ne želim sama jahati između brežuljaka. Dođi sa mnom! Ja... Želim da budeš još malo uz mene. Htjela bih odagnati tvoju mržnju! A možda čak želim saznati i...

Prekine rečenicu i tek nakon nekog vremena nastavi:

– Kako se zvala tvoja žena?

– Ysabel – promrmlja Dwight.

Pri mjesečini je mogao vidjeti Junino lice. Uozbiljila se.

Tada reče tiho:

– Dwight, kad sam te došla zamoliti za pomoć, nisam to učinila zbog toga jer sam bila zaljubljena u Billa Hilldereeja. Došla sam, jer sam vjerovala da mi samo ti možeš pomoći. I da je bila neka druga nevolja, ja bih se prvo obratila tebi. Razmišljala sam o tome. Mislim da te volim, Dwight. A sad me doprati do ranča. Vjerojatno bi i Ysabel željela, da neka druga žena na njenu mjestu ublaži mržnju koja te progoni.

XI

Sunce je bilo već prilično visoko kad se June Ferris pojavila u bolesničkoj sobi na njenu ranču, u kojoj je ležao Bill Hillderee. Na sebi je još imala jahaće odijelo. U njenim se očima pojavio novi bljesak, a lice joj je postalo još ljepše.

Bill Hillderee je ležao na postelji i gledao je. Bio je iscrpljen i slab, a samo mu je pogled bio oštar.

– Od sinoć nisam sklopio oči

– reče. – Nisi bila na ranču, pa sam razmišljao gdje si, June. A sada je dovoljno da te pogledam pa da moje sumnje budu potvrđene.

Ona ga pogleda i kimne.

– Da – kazala je čvrstim glasom – sinoć sam bila s Dwightom Aberdeenom. Volim ga! Bille, žao mi je što ti to moram reći. Ali je istina.

Zaklopio je oči i nekoliko je trenutaka ležao mirno. Tada je opet pogleda i zapita:

– No, kad ćete se vjenčati?

– To ovisi o njemu – odvrati June.

– Zar ti nije predložio?

– Nije.

– Jack Ferris se sada okreće u grobu – procijedi nadglednik ljutito. – Do đavola, June.

Ona suosjećajno odmahne glavom.

– Volim ga – reče tiho. – A zbog te ljubavi sam spremna ublažiti njegovu mržnju i želju za osvetom. Čovjek kao on ne smije živjeti s mržnjom.

Bill Hillderee nije više rekao ni riječi. Ostao je ležati nepokretan i zatvorenih očiju.

*

Otprilike u isto vrijeme Dwight Aberdeen je izjahao iz spleta brežuljaka na kolni put uz rijeku. Svijet mu se opet činio prekrasan. Zviždukao je i pjevušio vesele pjesmice.

Nije se mogao sjetiti ni jednog tako divnog jutra u posljednjih nekoliko godina. U njemu su se opet budili topli i plemeniti osjećaji. Opet se radovao životu.

Zastao je trenutak i pogledao prema Rivertownu. Da, tamo je Britt Hackett. No sada pri pomisli na tog čovjeka nije više osjećao tako jaku mržnju i želju za osvetom. To mu više nije bilo najvažnije u životu.

Postojale su i ljepše stvari koje mogu učiniti život vrijednim.

U trenutku kad je htio konja potjerati prema logoru, ugleda jahača.

Dwight ga je odmah prepoznao.

Bio je to Luke O'Mahon. Dolazio im je u susret. Kad se približio, nekoliko sekunda su se promatrali bez riječi.

Njih dvojica su se dobro razumjela. Luke O'Mahon je odmah opazio promjenu na Dwightovu licu. Nije se više vidio onaj nepomirljiv i nemilosrdan izraz. Abardeen se sada doimao mirnije i strpljivije.

Luke se nasmije i zabaci svoj šešir. Tada palcem pokaže preko ramena.

– Za mnom stiže sve ono što si želio, Dwight – reče tada. – Sve u svemu trideset troja kola. Banka u Idahu je isplatila tvoj ček. Siromašniji si za trideset tisuća dolara. Čini mi se kao da sam bio odsutan desetak godina. Bio sam zabrinut jer nisam znao što se ovdje događa.

– Nisi trebao brinuti, Luke – reče Dwight Aberdeen. – Odjašimo do logora! Tada ću ti sve potanko ispričati.

XII

Britt Hackett je u međuvremenu razbijao glavu o razlogu zbog kojeg je Dwight Aberdeen postao njegov neprijatelj. Teško mu je bilo prisjetiti se svih nedjela koje je napravio na jugu u Quantrillovoj bandi.

Često ga je obuzimao bijes kad bi pomislio na sve što je ovdje sagradio ili preoteo, a što bi sada trebao napustiti. Osjećao

je gorčinu i onda kad bi pomislio na June Ferris.

– Nikad nisam uspio doći do stvarno dobrih žena – mrmljao je poluglasno. – Uvijek ih je nešto uplašilo i odbilo od mene. Do đavola, zar iz mene izbija smrad divlje zvijeri?

Sjećanja su mu navirala i pred oči su mu izlazili likovi žena s kojima nije imao sreće. Sjetio se i jedne žene iz Mississippija i osjeti duboko žaljenje za njom.

Iznenada mu nešto padne na pamet. Ustao je i teturajući krenuo u svoj ured. Tamo je sjeo u pokretnu stolicu. Pred njim je bila blagajna. Stenjući sagne se i postavi kombinaciju. Nakon nekoliko trenutaka otvorio je blagajnu i iz nje izvadio kutiju za cigare. U njoj su bili različiti predmeti. Čeprkao je po njima i tada izvadi medaljon.

Dok je otvarao medaljon, ruke su mu se lagano tresle.

U tom je trenu saznao tko je Dwight Aberdeen. Sada je to bilo sasvim pouzdano!

U malom medaljonu bile su dvije slike. Na jednoj Ysabel Aberdeen, a na drugoj bradati kapetan nekadašnje južnjačke armije.

I usprkos bradi u tom kapetanu nije bilo teško prepoznati Dwighta Aberdeena.

– To je njen muž – promuca on zapanjeno. – To je muž te žene, koja je tada...

Glas ga je izdao.

Sada je znao zbog čega je došao Dwight Aberdeen. Došao je da se osveti.

Hackett zadrhti.

– Do đavola – tada zausti. – To mu neće uspjeti!

Privjesak ponovo ubaci u kutiju i brzo zaključa blagajnu.

– Što mu gromova – reče. – Što sam ja onda mogao učiniti? Nije trebala trčati u vatru! Mogla je živjeti još i danas! Uostalom, bio je rat! Kod nje su se nalazili sjevernjački oficiri. Mislio sam da je na strani Sjevera. I...

Netko pokuca na vrata. Uđe Bull-Fred Hammer.

– Počelo je – reče on Hackettu.

Hackett mu odvrati oštro:

– Što je počelo?

– Kovač namjerava napustiti grad i preseliti u Bridge City – objasni šerif. – U dvorištu kovačnice već se tovare dvoja kola s njegovim alatom i kućnim potrepštinama. Pitao sam ga što to znači. Odgovorio mi je da seli u Bridge City. Što da napravimo? On je prvi građanin Rivertowna koji želi otići iz grada. Ako mu to uspije, i drugi će ga slijediti.

– Da, slijedit će ga – potvrdi Britt Hackett – ali samo ako uspije. Pođi k njemu, Fred, i kaži mu da nikome ne dopuštam da ode. Da ne smije biti nevjeran našoj gradskoj zajednici. Reci mu da se Bridge City nikad neće sagraditi, a Rivertown će procvasti, jer imam velike planove.

– Reću ći mu – promrmlja Bull-Fred. – Ali što da uradimo ako on i dalje bude želio otići?

Britt Hackett iznedada izgubi strpljenje. Bio je još pod dojmom spoznaje da je Dwight Aberdeen muž one žene s Mississippija.

– Do đavola, a zašto te plaćam? Zbog čega sam te postavio za šerifa? Dobivaš dvostru-

ku plaću, zar ne? Ako je i dalje želiš primati, tada se pobrini da građani Rivertowna ostanu ovdje i da ne bježe neprijatelju. Pobrini se za to, Bull-Fred! Ili smjesta odlazi! Jesi li me dobro razumio?

– Da, razumio sam – reče Bull-Fred Hammer i izide.

XIII

Dwight Aberdeen je sada pravio prave građevinske pothvate.

U samo tri dana bilo je postavljeno veliko vodeno kolo. Taj snažni kotač služio je za pokretanje crpke za vodu i pile za drvo u novosagrađenoj pilani.

Time je Dwight uspio iskoristiti snagu rijeke za svoje potrebe.

Voda će se crpsti u vodovod budućeg grada. Kasnije će se taj sistem moći proširiti i novim crpkama. Sve to će poslužiti i za natapanje suhe zemlje oko grada, gdje će moći nicati vrtovi.

Velika pila na vodeni pogon radi od jutra do kasno u noć. Budući da sada ima dovoljno drva počeo je rasti i most.

Snažne drvene grede prebačene su preko rijeke, a drže ih dva čelična užeta koja su čvrsto ukopana u zemlju.

Dwight Aberdeen se odlično snašao kao građevinski inženjer. Išla mu je u prilog i okolnost što su na tom mjestu stijene obala bile blizu pa nije bilo potrebno graditi potporni stup u rijeci, kao ni posebne statičke proračune.

Ovdje u Oregonu su se mogla naći stabla visoka i tridesetak metara koja su bila vrlo pogodna za konstrukciju mosta. Trebalo je samo riješiti kako transportirati divovska debla, ispiliti ih u grede i daske te ili postaviti preko rijeke.

Kola koja je unajmio Luke O'Mahon za prijevoz kupljenog materijala, već su se vratila. Ostalo je samo nekoliko obrtnika koji su postavili vodeno kolo, crpku i pilu.

Dwight Aberdeen je imao pedesetak ljudi, a svi oni su radili od zore do kasno u noć.

Bilo je dosta posla i za žene, kao i stariju djecu, jer se za gradnju trebalo iskoristiti najpovoljnije godišnje doba. Ovdje, u istočnom Oregonu, jeseni su poznate po vrlo lošoj klimi. Dwight Aberdeen njegovi ljudi morali su zbog toga prilično žuriti.

Gotovo svakog dana posjećivala ih je June Ferris. Slala im je redovno meso i mlijeko. Stanovnici logora su je voljeli i svi su smatrali da su ona i Dwight vrlo skladan par.

No nije samo June Ferris sudjelovala u ostvarivanju Dwightove ideje. I stanovnici cijele okolice često su dolazili i nudili pomoć.

Jedino iz Rivertowna nitko nije dolazio. Dwight Aberdeen je saznao da su stanovnici tog grada silom spriječeni da presele u njegov logor.

Kad god bi mu to netko ponovo pričao Aberdeen je uvijek odgovarao:

– Građani Rivertowna bi se trebali ujediniti i početi borbu za svoja prava.

*

Nakon dva tjedna teškog rada most je završen. Divovska debla, položena preko rijeke bila su baza mosta. Oslonjena na čvrste temelje i dobro povezana

čeličnom užadi. Na ta debla bile su pričvršćene jake daske i grede, a sa strana mosta napravljene su čvrste ograde.

Toga dana navečer je u logoru održana svečanost. Dugo u noć gorjele su vatre. Uz ostala jela, na ražnju se pekao i vol. Među ljudima Sama Landera bilo je i nekoliko glazbenika. Čuli su se zvuci violine, a na gitari je svirao jedan kauboj, pozvan kao gost svečanosti.

Nešto nakon ponoći Dwight Aberdeen i June Ferris sjeli su pred Dwightovu kolibu. Bili su još zadihani od plesa. Dwight je zapalio cigaretu, a June je promatrala zvijezde.

– Sada ćeš početi graditi grad? – upita ona iznenada i ozbiljno.

– Da – odvrati Dwight.

– I cijelo vrijeme čekaš da te napadne Britt Hackett?

– Da, čekam ga – promrmlja on. – Uskoro će i on i njegova dva momka opet biti zdravi. Tada ga očekujem.

June je šutjela nekoliko trenutaka. Tada reče gorko:

– Dwight, ti se ne vladaš pošteno.

– Zašto, June?

– Nisi pošten prema građanima Rivertowna. Oni ti nisu učinili ništa nažao. A ti ih uništavaš time što gradiš grad koji leži na povoljnijem položaju. Oni nisu dovoljno snažni da se opru Brittu Hackettu. U stvari, oni su njegovi zarobljenici. A ti im ne daješ nikakvu pomoć kako bi se oslobodili. To nije pošteno, Dwight.

– To je stvarno jadan grad – reče on. – Oni ništa drugo i ne zaslužuju. Boje se Britta Hacketta kao miševi mačke. Uvijek su radili ono što im je on naredio. Protjerali su Lukea O'Mahona, imenovali za šerifa Hackettova čovjeka, a sada podnose bez riječi nepravdu i teror! Podnosili su Meecea Talherana i njegovu bandu i nijemo su promatrali kako oni uništavaju farme u ovom kraju. Ne, June, to nije nikakav grad. U gradu mora vladati red i zakon. Grad se mora boriti protiv svih vrsti nepravde. Kako se moglo dogoditi da Britt Hackett dođe do tako velikih posjeda? Kako mu je uspjelo doći do vlasništva nad poštanskom linijom? Na koji način su se saluni, hotel i trgovine našli u njegovim rukama? Tko određuje cijene u ovom kraju? Što se dogodilo Clayu Robertsu? To što nije bio ubijen bila je samo sretna slučajnost. A što bi se dogodilo s tobom, da slučajno nisi lijepa žena koja je zapela Hackettu za oko? Da je vlasnik tvoje zemlje neki muškarac već bi bio opljačkan. Možda i ubijen, baš kao Jack Ferris. A sve to je ovaj grad podnosio. Dopustili su da ih Britt Hackett vodi. June, Rivertown nije vrijedan ni pišljiva boba!

– Ti si preoštar – odvrati mu ona.

Ustala je.

Dwight ju smjesta upita:

– Žališ zbog nečega, June?

– Ne – odgovori ona. – Volim te, zbog mnogo čega. Ali ću uistinu biti sretna tek onda kad ti budeš manje surov prema građanima Rivertowna.

Kovač Ole Hanson je želio napustiti Rivertown. No zaprijetio mu je Bull-Fred i...

– ...i cijeli grad je to šutke promatrao, umjesto da pomog-

ne Hansonu i protejra Bulla Freda i njegova gazdu. Svaki grad ima pred sobom onakvu budućnost kakvu zaslužuje

Tim riječima Dwight prekine June. Tada ustane i zagrli je.

– Uskoro će se sve rasplesti – promrmlja.

– Što će se dogoditi, Dwight?

– Sve, June, sve! Znat ćemo da li će Bridge City stvarno postojati ili ne. Je li gradanima Rivertowna dosta Hackettove tiranije. Vidjet ćemo može li me Britt Hackett spriječiti u mojim namjerama. I hoću li te moći zamoliti da mi postaneš žena. Uskoro ćemo znati počinje li za nas novi život ili ne. Čekam taj rasplet!

– Samo nemoj dopustiti da te iznenade – reče ona.

– Neću – promrmlja Dwight.

Luke O'Mahon, Ollie Rings i još dvojica ljudi stalno se izmjenjuju na straži. Nitko nas ne može iznenaditi.

Ona krene prema svom konju.

– No dobro – kazala je gorko. – Je mogu čekati. Nadam se da ćeš ostati živ. Tebi je čini se svejedno da li ću plakati za tobom. Po svemu sudeći ti ćeš se ipak osvetiti Hackettu.

– Volim te – reče on ozbiljno. – No prije tebe sam volio drugu ženu. Ona i moji sinovi su mrtvi. Prije nego se stvarno budem osjećao slobodan, moram uništiti njihova ubojicu. Da, June, ti se moraš strpjeti.

– Želim kući odjahati sama – reče tada June i potjera konja.

*

June Ferris nije jahala dugo kad je naišla na Billa Hilldereeja. Dovoljno se oporavio da može jahati. No i usprkos tome June je bila prilično iznenadena što ga vidi ovdje.

– Lijepo od tebe, Bill, što si došao po mene – reče.

Pri mjesečini se dobro vidjelo kako on odmahuje glavom. Lice mu je bilo ispijeno. Opazi da je na Hilldereejevu sedlu pričvršćen oveći zavežljaj.

– Što se dogodilo, Bill? – upita ga.

– Dosta sam dugo ležao – odgovori Bill – pa sam o svemu mogao dobro razmisliti. Ti si uglavnom bila izvan ranča. Kad mi više nije bila potrebna tvoja njega, ti si bila kod Dwighta Aberdeena. Danas sam sve shvatio. Gledao sam te kako plešeš s njim uz vatru, bila si vesela. No dobro, želim ti mnogo sreće s njim! No ovog puta ne želim tvoju sreću gledati iz blizine. Dovoljno sam se oporavio da mogu otići. Želio sam to napraviti bez ikakva oproštaja, ali to ipak nisam mogao! Zato sam te pričekao. Držim da ti ne trebam ni kao nadglednik jer je Dwight Aberdeen sposoban da ranč preuzme u svoje ruke. Želim ti mnogo sreće, June! Na ranču sam ti ostavio dugo pismo. Napisao sam sve što treba obaviti prije zime. Bruce Roydan će biti dobar nadglednik pod kontrolom Dwighta Aberdeena. Zbogom, June.

Okrene konja i odjaše.

– Bill – viknu June za njim – Bill, ti ne možeš otići samo tako! Ti pripadaš rančuF!Bill!-Bill!

Nije bilo odgovora. Čuli su se samo odjeci kopita u brzom kasu.

June je tiho sjedila u sedlu, a tada polako krene prema ranču. Niz obraze su joj tekle suze.

XIV

Tog dana je Britt Hackett također bio obaviješten da je most završen. Znao je da to znači kraj njegova grada, jer će sada sav promet od istoka prema zapadu i obrnuto voditi preko tog mosta, a ne više kroz Rivertown.

Rivertown se sada nalazio u mrtvom uglu i više nikome nije bio zanimljiv. Tako je prekinut san o razvoju tog grada, o visokim cijenama zemljišta i procvatu trgovine.

To su shvatili i građani Rivertowna, pa su još jednom pokušali razgovarati s Brittom Hackettom.

Jedan od Hackettovih ljudi je ušao u njegov ured i javio:

– Šefe, predstavnici gradskog vijeća željeli bi razgovarati s vama.

– Pusti ih unutra – reče Britt Hackett hladno.

Znao je da su njegovi revolveraši Vance Scott i Al Masterton opet zdravi. Osim toga, u grad je pozvao i sve jahače sa svog ranča. Imao je snažnu družinu. Samo je još čekao da stigne i banda Meecea Talherana. Već je stupio u vezu s Talheranovim nasljednikom Teksašaninom Wegom Ringoldom, koji mu je obećao pomoć.

Kad su četvorica predstavnika gradskog vijeća ušla u njegov ured, Hackett je mirno sjedio iza masivnog pisaćeg stola. Oštro ih je pogledao, ne nudeći ih da sjednu.

– No, što želite? – upita.

– Rivertown je smješten na neprikladnu mjestu – počne jedan od njih. – Kad se grad počeo naseljavati činilo se jednostavnije da ga se smjesti na plitkom prijelazu preko rijeke, nego da se gradi most. Tek sada svi vidimo da je to bila posve loša računica. Hackett, došli smo ti javiti da nećemo dopustiti da nas i dalje zadržavaš silom u Rivertownu! Mi smo ipak slobodni građani! Mi...

Hackett skoči.

– Napolje! – poviče.

– Vrata su se smjesta otvorila. U sobu udoše Vance Scott i Al Masterton. Iza njih se pojavi i Bull-Fred Hammer. Na njemu je blještala šerifska zvijezda.

Vance Scott i Al Masterton bili su mršavi i blijedi. Nisu se još sasvim oporavili, ali su ipak i te kako opasni.

– Što se dogodilo, šefe? – upita mirnim glasom Al Masterton.

Tada nastane napeta tišina. Četvorica gradskih vijećnika pognuše glave. Bez riječi su se okrenuli i izišli.

Nekoliko slijedećih minuta činilo se kao da će se građani Rivertowna konačno ujediniti. Pred kućama su stajali ljudi. Nakon povratka njihove delegacije izgledalo je kao da će bijes konačno nadvladati njihov dotadašnji kukavičluk.

No grad je opet ostao bez šanse da se oslobodi nasilnika. Preko rijeke je u tom trenutku prolazila gomila jahača. Doimali su se vrlo opasno.

Bili su to banditi Meecea Talherana. Zavezali su konje ispred saluna i nestali u njemu. Samo dvojica su ostala na ulici.

Jedan od njih je bio Wego Ringold koji je postao voda bandita nakon smrti Meecea

Talherana. Uputio se prema hotelu.

Cijeli grad je promatrao njihov dolazak. Shvatili su da taj čovjek ide Brittu Hackettu. Time se potvrdila sumnja da je Hackett povezan s banditima. Očito ta veza nije od jučer!

No, što su građani Rivertowna mogli učiniti protiv tih ljudi? Britt Hackett je u gradu imao gotovo trideset jahača. A sada mu je u pomoć stigla još i banda! Protiv njih se nije moglo ništa! I usprkos tome što je njihov bijes golem oni još nisu bili odlučni da se zajedno bore.

U međuvremenu je Wego Ringold ušao u Hackettov ured. Nasmijao se i rekao:

– Zvao si nas i mi smo došli! Time si pred cijelim gradom pokazao našu vezu. No meni je sasvim svejedno što ovaj grad misli o tebi. Ali, jesi li uvjeren da to tebi ne šteti?

– To su obični zečevi – otpuhne Hackett. – Hlače im se tresu od straha. Kad razorim most i uklonim Dwighta Aberdeena, tada će me slaviti kao spasioca Rivertowna. Upotrijebit ću silu da se ne odsele u Bridge City. Ali, oni se neće mnogo opirati jer su ovdje već uredili trgovine, radionice, podigli kuće. U drugom gradu bi morali početi iz početka. Kad se više ne budu morali brinuti o budućnosti, opet će biti zadovoljni sa mnom!

Wego Ringold slegne mršavim ramenima:

– Sigurno poznaš svoj grad bolje od mene. No, dobro! Stigli smo da oderemo kožu tom Dwightu Aberdeenu. To smo dužni našem dobrom Meeceu Talheranu. Kad počinjemo?

Britt Hackett se nasmiješi. Pogleda na sat i reče:

– Možemo krenuti za deset minuta. Do tamo ima tridesetak kilometara, zar ne? Doći ćemo u sumrak. Nećemo ništa ostaviti od mosta i logora. A bit će to posve jednostavno.

– Tko će biti vođa jahača? – upita Wego Ringold.

– Ja! – odvrati Britt Hackett odlučno. – Želim uhvatiti tog Aberdeena. A ako ga ne uhvatim ove noći, neću ga više nikada!

Osjećao je strah i očaj. Bio je siguran da je to njegov kraj bez obzira na ishod borbe s Dwighthom Aberdeenom.

Od trenutka kad je saznao da je Dwight Aberdeen muž one žene koju su one noći u potrazi za plijenom i zabavom natjerali u smrt, on se paklenski bojao Aberdeena. Jedino je želio da se s njim obračuna i više mu nije važno hoće li nakon toga moći ostati u ovom kraju ili će ga progoniti. Svejedno mu je što će se dogoditi s Rivertownom, s njegovim velikim planovima i njegovim imetkom.

Želio je samo da Dwighta Aberdeena makne sa svog puta!

Sada ima možda posljednju šansu da to i ostvari. Još igra ulogu moćna čovjeka, još ljudi slušaju njegove zapovijedi. A i građani Rivertowna su još u njegovoj šaci.

Da situacija nije takva, on bi već odavno morao napustiti grad u tamnoj noći i na brzom konju.

Za građane Rivertowna, za svoje ljude a i za Talheranove bandite, Hackett je još bio neustrašiv čovjek.

Jahači su za nekoliko minuta već bili spremni za pokret. Hackett uzjaše i krene na čelu. Izašli su iz grada.

Prvi put u posljednih nekoliko tjedana nad Rivertownom nije više bilo zastrašujuće sjenke Britta Hacketta.

Građani su odahnuli. Skupili su se pred hotelom. U razgovoru su davali oduška svojim osjećajima.

Tada se na drugom kraju grada pojavi jahač. Bio je to Bill Hillderee. Konja je dotjerao među građane i pogledao lica okupljenih.

– Vidio sam gomilu onih bandita dok su jahali preko rijeke – reče promuklim glasom. – Krenuli su u napad na Dwighta Aberdeena, zar ne? A vi zacijelo ne želite sačuvati ono što je Dwight sagradio? Građani su gledali u zavežljaj na njegovu sedlu. Shvatili su da Bill Hillderee napušta ovaj kraj.

Ole Hanson priđe bliže Hillderееju i promrmlja:

– Da, Britt Hackett je sa svojim banditima krenuo na Dwighta Aberdeena. Odlučili su da sve unište.

– A vi ste opet samo promatrači? – zapita Bill Hillderee. – Opet puštate Hacketta da radi po svojoj volji. Uvijek ste bili samo promatrači a Hackett je radio ono što je htio. U ovaj kraj je stigao s gomilom novca. A tada je uz pomoć sile i svojih momaka uzeo gotovo sve. Vi ste to samo preplašeno gledali. Sada je na putu da počini novo nasilje, a građani Rivertowna opet stoje skrštenih ruku.

Njegov glas je bio pun prezira, a pogled mu je s visoka kružio po masi.

Tada se javi sedlar. Pokazao je na zavežljaj koji je bio pričvršćen iza Hillderееjevih leđa.

– A što radiš ti, Hillderee? – upita. – Vidimo zavežljaj na tvom konju. Kladim se da si se spremio na dalek put. Kamo odlazi nadglednik ranča F? Zar kauboj jednog velikog ranča ide na obilazak pašnjaka s takvim zavežljajem?

Lice Billa Hillderreja je postalo još ozbiljnije.

– Odlazim – odvrati kratko.

– Tada nemaš nikakva prava da nas optužuješ, Hillderee – oštro će sedlar.

Bill Hillderee sagne glavu. Osjetio je da su svi pogledi uprti u njega. Razmišljao je nekoliko sekunda a tada opet podigne glavu:

– Svakako, nije baš sasvim u redu da odem baš danas. No ja ne bježim od Britta Hacketta i njegove proklete bande. Odlazim zbog osobnih razloga. Ne mogu duže ostati na ranču F.

Nakon kratke stanke duboko uzdahne.

– Do đavola – reče promuklo – pa ja nemam više razloga da se za bilo što borim u ovom kraju. No s vama je drugačije! Vi ostajete ovdje! Zašto se onda ne borite za to da biste...

– Dwight Aberdeen je neprijatelj Rivertowna – začu se neki glas. – Aberdeen gradi most i novi grad samo kako bi nas uništio!

Hillderееjevo dotad blijedo lice zajapuri se od bijesa.

– O, vi budale! – poviče. – Rivertown je smješten na pogrešnu mjestu! Moglo se očekivati da će se jednog dana sa-

graditi most preko rijeke. A vi niste shvatili šansu koju sada imate! Niste shvatili što je Dwight Aberdeen napravio za vas! Došao je da uništi Britta Hacketta. Ako mu to uspije, vi ste slobodni! Tada neće više biti silnika koji će uz pomoć bandita provoditi svoju volju u ovom kraju. Sjetite se u kakvu ste strahu živjeli posljednjih tjedana.

Nakon tih riječi građani Rivertowna pognuše glave. Prisjećali su se onoga što se događalo Ole Hansonu kad je htio napustiti grad i otvoriti kovačnicu u Bridge Cityju. Razmišljali su o vlastitim željama. Svi su shvatili da ovaj grad nema nikakvu budućnost. Željeli su otići u Bridge City i tamo započeti novi život. No kad je Britt Hackett prisilio Olea Hansona da ostane u Rivertownu i ostali su izgubili hrabrost.

Ole Hanson položi svoju tešku ruku na Hilldereejevo koljeno. Zagleda se čvrsto u njegove oči.

– Zbog čega nam držiš ovaj govor, Hillderee?

Bill razmisli nekoliko sekunda. Tada reče mirno:

– Morate se boriti. Morate izboriti pravo da jednog dana živite u Bridge Cityju. Morate pokazati da vam je dosta Britta Hacketta i njegova nasilja. Aberdeen je došao da uništi Hacketta, a time je i vama dao veliku priliku. Morate, dakle, pomoći Aberdeenu!

Nastala je tišina. Građani su razmišljali, a bijes je u njima sve više rastao. Proživjeli su mnogo teških trenutaka. Sjetili su se kako je ranjen Clay Roberts, kako je Luke O'Mahon morao skinuti šerifsku zvijezdu... Opet su pomislili na prijetnje upućene Oleu Hansonu i na brojne neugodnosti koje im je priredio Hackett.

– Mi nismo revolveraši – javi se brijač. – Nismo dorasli Hackettovim banditima. Nemamo baš nikakvih šansi protiv te divlje horde.

– Onaj tko se ne bori, taj nema nikakvu šansu – reče Bill Hillderee.

U tom trenutku je i on donio odluku.

Uzvikne:

– Naoružajte se i krenite za mnom! Ja ću vas voditi! To će biti moj posljednji posao prije no što napustim ovaj kraj. Nekoga treba poslati na ranč do June Ferris. Neka joj javi da Britt Hackett želi srušiti most i ubiti Dwighta Aberdeena. Tada će doći i June Ferris sa svojim kaubojima. Bit će nas dovoljno da otjeramo u pakao Britta Hacketta i njegove bandite! A sada odlučite! Ovo je vaša posljednja šansa!

To su znali i građani Rivertowna.

Shvatili su da do sada nisu imali odlučnog vođu, a Hilldereejeva volja i energija potakli su ih da se ujedine.

– Čekat ću pet minuta – reče Hillderee.

Nekoliko sekunda trajala je tišina.

Tada zagrmi glas Olea Hansona:

– Konačno je počelo! Idem po oružje i konja i vraćam se za tri minute!

Okrene se i požuri prema svojoj kući.

Odmah zatim javio se Chet Mitshum, nekadašnji kauboj.

– I ja ću vam se pridružiti! – vikne i otrči.

Poštanski službenik Ben Summer pogleda svoja dva pomagača.

– Krenimo momci! – reče im. – To smo dužni učiniti za našu poštansku liniju.

Iznenada se svi građani razidoše po konje i oružje. Na ulici su ostale samo žene i djeca.

XV

Taj dan je za Dwighta Aberdeena i njegove pomagače dobro počeo. Most je bio dovršen!

Još u prijepodne s obje strane mosta postavljene su ploče s natpisom:

ABERDEENOV MOST
Mostarina iznosi
50 centi
za jahače i kola

Tek što su ploče postavljene, na jednoj obali se pojave dva jahača s krdom konja. Bili su to lovci na divlje konje sa svojim mustanzima.

– Možemo li preko mosta? – upita jedan od jahača.

Dwight Aberdeen kimne.

– Upravo smo ga otvorili – reče. – Imate slobodan prijelaz. Inače bi vas to stajalo dva dolara. Jedan za jahače, a jedan za krdo.

– Pa i to ne bi bilo preskupo – nasmije se lovac na konje. – A mi ćemo zauzvrat za ta dva dolara nazdraviti budućnosti ovog mosta!

I tada sa svojim stadom prijeđoše na drugu obalu.

Uskoro su stigli novi putnici. Bila je to kolona kola natovarena drvom. Njihov vođa priđe mostu, pročita tekst na ploči i pogleda Dwighta.

– Usput smo čuli da bi ovaj most već mogao biti otvoren. Prelaskom preko njega uštedjet ćemo puna dva dana. Imamo ukupno dvadeset kola i četrdeset ljudi. Koliko treba platiti za prijelaz?

– Šezdeset puta 50 centi – odvrati Aberdeen. – Ukupno trideset dolara, zar ne?

– A ja ću četverostruko uštedjeti na nadnicama – nasmije se vođa kolone.

Platio je i kolona prijeđe most. Bila su to teška kola, pa je svaka vuklo čak osam mazgi. Dwight Aberdeen i njegovi ljudi stajali su po strani i gledali kako se teška kola valjaju po mostu. Bila je to proba za most. No on nije ni zadrhtao.

Sada su se putnici pojavili i na drugoj obali. Bilo je nekoliko farmera i doseljenika. Oko podneva je preko mosta prešlo i stado goveda, gotovo dvije stotine životinja. Šef goniča je platio dvadeset dolara, a s prijelazom preko mosta uštedio je tri dana puta. Došlo je još nekoliko jahača i kola, a tada se promet smirio.

Dwight Aberdeen sakupio je sedamdeset i sedam dolara.

Luke O'Mahon se nasmije i reče:

– Ovo je pravi rudnik zlata, zar ne?

– A ti ćeš ga voditi, Luke – odvrati Dwight sa smiješkom. – To će biti tvoj posao. Pored mosta ćemo ti sagraditi kućicu. Dobit ćeš pomoćnika, pa ćete vas dvojica naplaćivati mostarinu i održavati most. Eto tako, Luke! Ili, možda, želiš opet nositi šerifsku zvijezdu?

Luke O'Mahon odmahne glavom.

– Ollie Rings je mlađi od mene – kazao je. – A već je jed-

nom bio šerif. Neka on to bude. Ja ću biti potpuno zadovoljan sa ovim poslom. To je najbolji posao za starca.

A tada smijući se doda:

– No ipak nisam toliko star da na ovom mostu ne bih mogao održavati red. Bit će ovdje prilično posla, jer će mnogi mladići željeti što brže pretrčati preko mosta, ako ih slijedi potjera.

Dwight Aberdeen kimne. Oko njih se radilo velikim žarom. Postavljali su se temelji kuća. Logor će uskoro prerasti u grad.

Krene na ručak, a nakon toga sjedne na sunce ispred kolibe i zapali cigaru. Bio je vrlo zadovoljan i opušten.

Kad je pogledao na put prema jugu ugleda još jednu kolonu kola. Uskoro je mogao pročitati natpis na njima – Hackettov transport robe.

RIVERTOWN

Teška kola približavala su se uz škripu kotača. U njih su bili upregnuti volovi.

Kad je kolona zastala pred mostom, Dwight Aberdeen ustane. Vođa kolone dojaše do njega. Bio je to čovjek širokih ramena s crvenom bradom i ostrog pogleda.

– Polovica naših kola kreće prema istoku – reče. – Mogu li prijeći preko mosta?

Dwight Aberdeen odmahne glavom.

– Ono što pripada Brittu Hackettu ne može preko ovog mosta – odgovori.

– To sam i mislio – promrmlja vođa kolone. – Meni je, u stvari, svejedno. No Brittu Hackettu se to neće svidjeti. Njegova kompanija će time biti oštećena, jer će ostali prijevoznici imati niže cijene zbog uštede na vremenu. Napravit ćete Hackettu veliku konkurenciju. To Hackett zacijelo neće dopustiti.

– Siguran sam da neće – mirno će Dwight.

Vođa kolone ga zabrinuto pogleda. Tada slegne ramenima.

– No dobro. Vaš sukob s Hackettom, nije moj sukob!

Tada odjaše do kolone i izda naređenje za pokret.

Dwight Aberdeen se zagleda za kolima.

Znao je da će Britt Hackett uskoro doći.

No, Dwight je čekao ovaj dan. Čekao je trenutak da ga Hackett napadne i da tada zakon bude na Aberdeenovoj strani.

Sat prije zalaska sunca Dwight je primio pouzdanu vijest da je Hackett već na putu.

Poruku je prenio Ollie Rings. Dojahao je na oznojenu konju i zaustavio se pred Aberdeenovom kolibom. Skočio je s konja i bio je zadihan od brzog jahanja. Svi su prekinuli posao, a primakli su se i Luke O'Mahon i Sam Lander.

– Vidio sam ih – reče Ollie. – Ležao sam na brežuljku i dalekozorom promatrao grad. Prvo je u Rivertown stigla gomila divljih momaka, a malo nakon toga u glavnoj ulici sakupilo se još više jahača. Onog trenutka kad su krenuli preko rijeke i ja sam krenuo ovamo. Jahao sam vrlo brzo, tako da sam najmanje sat prednosti ispred njih. Hackett stiže ovamo s oko pedeset jahača.

Dwight Aberdeen polako ustane.

– Na to sam čekao – reče smireno. – Hackett je dokazao da je budala.

Pogleda Lukea O'Mahona i Sama Landera. No prije nego je stigao išta reći, prekine ga Sam Lander:

– Znamo da smo zaposleni samo zbog gradnje. No u međuvremenu je Bridge City postao naš novi grad. Dwight, mi ćemo se boriti uz tebe!

No Dwight odmahnu glavom:

– Britt Hackett i njegova banda dolaze ovom stranom rijeke. Povedite svoje ljude na drugu stranu mosta, Sam. Tamo se nalazi burad katrana. Lijevo i desno od mosta zapalit ćemo gomilu drveća. Noć ćemo pretvoriti u dan.

– Hej! – vikne Oliie Rings. – Pa vi govorite tako kao da namjeravate da se sami...

Dwight ga prekine.

– Učinite onako kao što sam rekao!

Svi su se zagledali u njega. On je njihov šef. Nisu željeli da pogine.

Dwight je naslutio o čemu razmišljaju. Zato doda još oštrije:

– Došao sam u ovaj kraj da započnem rat s Brittom Hackettom. Izazvao sam ga i stjerao u škripac. Nije mu preostala nikakva druga mogućnost osim da me napadne. Vas sam zaposlio samo zbog gradnje. Da su mi bili potrebni borci, unajmio bih gomilu revolveraša. Ali njih ne trebam! A sada, prijeđite na drugu obalu!

Još su se skanjivali. Tada se začu Lenderov glas:

– No, vidjet ćemo kako će se razvijati situacija!

Tada se svi raziđoše. Uz Dwighta je ostao samo Luke O'Mahon, koji odlučno reče:

– Upravo si me imenovao čuvarem mosta. Ostat ću uz tebe i braniti most. Ne tiče me se želiš li to ili ne! Znam tvoje namjere. No upozoravam te, da Britt Hackett neće sam krenuti u borbu protiv tebe kad vidi da si ti usamljen. Protiv tebe će krenuti sa svim svojim banditima!

– Ako ga oni budu htjeli slijediti – odvrati suho Dwight Aberdeen.

XVI

Britt Hackett i njegovi ljudi su pri kraju puta jahali nešto sporije, a kad se spustila noć još jedanput su zastali.

– Krenut ćemo na njih kad sjednu uz večeru – obrati se Britt Hackett Vanceu Scottu, Alu Mastertonu, Bull-Fredu i Weu Ringoldu, koji su se okupili oko njega.

Hackett je razmišljao da li bi poslao izvidnika. Odustao je jer je mislio da je nadmoćniji pa uopće nije važno očekuje li Dwight Aberdeen napad ili ne.

Zato reče svojim ljudima:

– Aberdeen ima oko četrdeset ljudi. Nadam se da se oni neće boriti ako snažno napadnemo. On je zaposlio te ljude samo radi gradnje. To su doseljenici s obiteljima. Ne, oni se sigurno neće boriti za njega. Kad stignemo i počnemo pucati, Aberdeen će ostati bez pomoći. A tada ćemo sve razoriti.

Zašutio je, ne rekavši kakvu je sudbinu namijenio Dwightu Aberdeenu. No to i nije morao reći. Znao je da i Vance Scott, Al Masterton, Bull-Fred i Wego Ringold žele Aberdeenu odera-

ti kožu. Prešutno su jedan drugome dali do znanja da Dwight Aberdeen iz okršaja neće izići živ.

Kad se potpuno smračilo, krenuše dalje. Kolona je išla uz rijeku.

Nakon jednog prijevoja nađoše se pred ciljem.

Britt Hackett i njegovi pratioci su ga mogli vrlo dobro vidjeti jer su cijeli logor i most bili osvijetljeni vatrom koja će gorjeti još nekoliko sati, a možda čak do jutra.

Osim koliba i mosta ništa se drugo ne vidi. Korali za konje su prazni. Nema ni kola, ni ljudi... Cijelo područje s ove strane rijeke je potpuno tiho, kao da je izumrlo. Jedino su treperili jezičci vatri, koje je lelujao lagani noćni vjetar.

– Do đavola – procijedi Wego Ringold, koji je jahao uz Britta Hacketta.

– Nestali su – zlobno se nasmiješi Vance Scott. – Čuli su da dolazimo i jednostavno su pobjegli.

– No prije toga su zapalili nekoliko vatrica, kako bi s druge strane imali bolji cilj – reče ozbiljno Al Masterton. – Hajde, pokušaj otići do one pile, momče! Tada će ti kraj ušiju zacijelo zazujati nekoliko vrućih pčelica. I prije nego toga budeš svjestan više nećeš biti na ovom svijetu. Otišli su na drugu stranu rijeke. Trebali smo biti pametniji pa opkoliti obje obale.

U Mastertonovim riječima osjećao se prijekor. Očito je to bilo namijenjeno Brittu Hackettu, koji je također uvidio da je pogriješio.

Sada su svi gledali drugu obalu. Tamo je bilo stijena, grmlja i drveća koje nije osvjetljvala vatra. Pitali su se koliko tamo može biti skrivenih strijelaca.

Britt Hackett opsuje.

– No, dobro reče zatim. – Idemo preko mosta na drugu stranu.

Krenuli su za njim sa zebnjom.

Jahali su između gomila dasaka i započetih kuća.

Kad su prošli Dwightovu kolibu, Hackett se opet zaustavi.

Počnimo rušiti – reče promuklo. – Nakon toga ćemo preko mosta da vidimo hoće li se netko usuditi da puca na nas.

Nakon njegovih riječi nitko se od jahača ne pomakne.

Javi se Wego Ringold

– Prije nego počnemo rušiti moramo saznati hoće li s druge strane netko pucati na nas. Krenimo, prvo prema mostu.

– Dobro – procijedi ljutito Britt Hackett i podbode konja.

Došli su do mjesta gdje put skreće prema mostu. Kad su stali ispred mosta, na drugoj strani ugledaju obrise nekog čovjeka. Bila je to visoka prilika koja je dugačkim nehajnim koracima krenula prema sredini mosta.

Prepoznali su Dwighta Aberdeena. Sada je bi osvijetljen vatrama.

Dwight zastane i mirno upita:

– Što želite, Hackett? Ako dolazite k meni, nije vam potrebna pratnja. Ili se, možda, bojite? Vi, koji ste pljačkali, palili kuće, ubijali... Hackett, prsten koji nosite je nekad pripadao meni. Ukrasli ste ga iz moje kuće. Ne moram pričati što ste napravili mojoj obitelji na Mississippiju. No, Hackett konačno

ste ovdje! Pridite! Dođite sami ili sa cijelom svojom bandom! Čekao sam trenutak kada ćete me napasti kao razbojnik! Dođite! Ako već želite napasti, branit ću se!

Nastala je tišina. Čuo se samo šum rijeke ispod mosta.

Britt Hackett je osjetio da je gomila iza njega neodlučna. Shvatio je da ga oni neće slijediti ako sada krene preko mosta.

Na mostu je bio samo jedan čovjek. Njega bi, možda, bilo lako usrijeliti i tada krenuti dalje.

Ali, što ih čeka iza mosta, u mraku među grmljem i stijenama.

Tada se začu topot kopita. Jahači se okrenuše. Ljudi koji su stigli skočiše s konja i potražište zaklone iza gomile dasaka.

Začu se snažan glas.

– Ovdje je Bill Hillderee! A uz mene su građani Riverstowna! Čuješ li me Aberdeen?

– Da, čujem te! – odgovori Dwight.

– Došli smo da zaštitimo most! Građani Rivertowna su odlučili da Bridge City ostane! Hackett, tebi će postati prilično vruće!

Kad je utihnuo Hilldereejev glas, banditi su shvatili da neće lako pobijediti.

No to još nije bilo sve. Začuo se opet topot. Skupina očito dobrih jahača zaustavi se na samom rubu kruga koji su osvjetljavale vatre.

Jedan ženski glas vikne:

– Dwight? Dwight Aberdeen?

– Na mostu sam! – odvrati Dwight. – A ako netko napadne most, počet ćemo pucati.

Opet je nastala tišina. Na mostu se pojavi još jedan čovjek. Bio je to Luke O'Mahon. Stane pored Aberdeena i vikne:

– Momci, vi ste uz čovjeka koji je izgubljen! Napustite njega i ovaj kraj! S novim gradom ovdje počinje i novo vrijeme. A Hackett nije dovoljno moćan da uništi most! To ne može čak ni uz vašu pomoć. Pucat ćemo na vas sa tri strane. Slobodan vam je samo put prema jugu. Krenite njime!

– Ne – povika Britt Hackett.

Nakon toga tišina nije dugo trajala, jer je Wego Ringold donio odluku. Potjera konja u stranu i obrati se jahačima:

– Idemo momci! Napuštamo ovu igru!

Nakon tih riječi krene prema jugu, a njegovi jahači su ga slijedili.

Uz Britta Hacketta sada su ostali samo kauboji s njegova ranča, službenici njegovih saluna i tri tjelohranitelja – Vance Scott, Al Masterton i Bull Fred.

Vance Scott i Al Masterton izmijeniše poglede. Tada kimnuše jedan drugome.

– I mi smo završili posao – tada glasno reče Al Masterton. – Britt, on te je pobijedio! Wego Ringold je pametno postupio, a tako ćemo napraviti i Vance Scott i ja! Krenimo, Vance!

Njih dvojica krenuše. U tom je trenu i Bull-Fred shvatio što je najbolje za njega, pa im se priključio.

Nakon njih se raspršio i ostatak Hackettovih jahača.

– Izdajnici! – zagrmio je Britt Hackett.

Potjerao je konja za Mastertonom, Scottom i Bull-Fredom.

No nije ih dugo slijedio. Izne-

nada opet okrene konja i potjera ga prema mostu.

– Aberdeen dolazim! – vikne a u glasu mu se miješao očaj i bijes.

U punom trku izvadi revolver.

Kad je opalio prvi hitac, Dwight Aberdeen se sagne i krene prema Hackettovu konju. Životinja se uplašeno trgne i propinjući se zbaci jahača.

Britt Hackett leđima tresne o ogradu mosta i padne u rijeku.

Dwight Aberdeen uzmakne pred konjem i tada se nagne nad ogradu. U rijeci se nije vidjelo ništa osim bijelih virova u zapjenjenoj struji brze vode.

Mostu pridoše i Aberdeenovi pomagači s jedne, a građani Rivertowna s druge strane.

Dwight pogleda još jednom na rijeku. Pitao se je jeli Britt Hackett još živ, ili se utopio u brzacima.

No to razmišljanje trajalo je svega trenutak. Iznenada mu je postalo sasvim svejedno je li Hackett živ ili mrtav, makar je u ovaj kraj došao u želji za osvetom.

Građani Rivertowna se približiše.

– Dugo nam je trebalo da se odlučimo – reče Ole Hanson. – Vrijedi ponuda da dođemo živjeti ovdje?

– Dođite! – odvrati Dwight Aberdeen. – Ovdje ima dovoljno zemljišta za sve. Izgradite ovdje nove kuće, prodavaonice, radionice...

Tada se javi Sam Lander:

– I mi ćemo ostati da zajedno sagradimo novi grad.

Dwight Aberdeen se okrene i probije kroz mnoštvo.

June Ferris naide na Billa Hilldereeja. Sjedio je na konju, čekajući pred Aberdeenovom kolibom.

– Hvala, Bill – reče tiho. – Htio si otići, a ipak si se vratio da pomogneš. Vjerojatno si upravo ti spasio Dwighta i ovaj grad. No najvažnije od svega je da si spriječio prolijevanje krvi.

On odmahne glavom.

– Mislim da nisam toliko zaslužan – promrmlja. – I bez mene ovdje ne bi bilo borbe. Hackettovi banditi su se i prije našeg dolaska pokolebali. Ti i ja smo samo ubrazli njihovu odluku da odustanu. Dwight Aberdeen je na mostu stajao posve miran i samopouzdan. Britt Hackett se slomio na njemu. Sasvim je sigurno da ga ne bi napali. Tek je pri kraju Hackett izgubio živce, kad je shvatio da je sve izgubljeno. A Dwight uopće nije izvadio oružje! Mislim da je Dwight Aberdeen stvarno vrijedan poštovanja! No evo ga, dolazi!

Dwight je polako stizao.

June Ferris sklizne iz sedla i krene mu u susret.

– Možemo li nas dvoje sada početi iz početka? – upita je.

Ona kimne potvrdno, a tada se okrene Billu Hilldereeju. Dwight ju je zagrlio.

– Želim vam mnogo sreće – reče Bill Hilldereе, pomalo utučen i spreman da okrene konja.

Zaustavi ga glas Dwighta Aberdeena:

– Čekaj, Bille! Znaš da nemam iskustva s uzgojem stoke! Ostani ovdje i pokušaj mi pomoći! Vjerujem da ćemo postati dobri prijatelji!

– Ostani – doda June.

Hillderee se zagleda prema mostu.

– Gledao sam te kako stojiš tamo potpuno sâm i očekuješ Hackettov napad. Želio si ga sâm zaustaviti na mostu, zar ne? Zabranio si svojim ljudima da se miješaju u to. Sve sam shvatio i tada zaželio da postanemo prijatelji. Dwight, rado ću ostati uz vas. Smatram da si bolji od mene.

Pritjera konja bliže Dwightu i pruži mu ruku. Cvrsto su se rukovali.

Tada odjaše i okupi jahače s ranča F.

June se okrene Dwightu.

– Željela bih jahati s tobom između brežuljaka – reče. – Baš kao one noći.

– Idem po konja – odvrati on – A sutra možemo prirediti svadbu.

– Da, Dwight – tiho reče June.

KRAJ

McKinlay Kantr

LUTKA SLOMLJENE NOGE

Minnie Woodford imala je modre oči i dugu kosu boje zrela žita. Prošlo je punih pet godina otkad ju je Stony Horn posljednji put vidio pa ipak je vjerovao da su joj oči još uvijek tako modre a kosa zlatna.

Nije čudno ako se prepustiš sanjarenju o djevojci dok noću jašeš visokim planinskim stazama a divljač se tiho sklanja u okolno grmlje.

Bilo je to vrijeme napretka. Željeznica je spojila suprotne obale velikog kontinenta, kauboji su prepuštali zemlju farmerima, a sve je manje ljudi nosilo oružje, barem ne otvoreno kao nekad. Ni Stony Horn nije nosio pojase načičkane mecima i niske korice. Njegovi se revolveri nikad nisu grijali na suncu.

Stony Horn bio je naoružan sa dva teška revolvera kalibra četrdest pet, zataknuta za pojas hlača. Kratak kaput krio je njihove bjelokosne drške a Stonyjeve su šake bile izvježbane da ih pronađu i izvuku za nekoliko desetinki sekunde. Desna je, uglavnom, bila nešto brža ali onomu tko se našao nasuprot Stonyju u tom času nije preostajalo vremena da razmišlja o tomu.

Maloj Grace bilo je samo dvadeset tri mjeseca. Njezina najdraža igračka bila je lutka odjevena u zelenu suknjicu. Na žalost, lutka je imala složeni prijelom noge.

Sve su to na izgled nepovezane činjenice no one su imale važnu ulogu u životu ovih ljudi.

***

Freeman nazvan Tvrdoglavi, mršav momak nezdrave boje puti i rijetkih zubi čekao je pridržavajući uzde dvaju konja kad je Stony Horn iskočio iz vlaka na drveni peron obasjan mjesečinom. »Limited Express« nije se zaustavljao u Minaretu izuzevši onda kad bi to zatražio neki putnik. Te je noći vlak stao prvi put nakon mnogo sedmica. Nekad bi ga, čak i usred noći, dočekivala gomila radoznalaca, ali, vremena su se mijenjala, i Minaret s njima.

Freeman zaveza uzde za najbližu prečku i pođe uz vlak koji je ubrzavao u suprotnom smjeru i tek tad ugleda Horna. Sasvim nesvjesno skinu šešir. Nikad to nitko nije učinio pred Stonyjem iako su ga mnogi voljeli a mnogi ga se i bojali.

– Imaš li konje? – upita Stony a glas je zvučao baš kao nekad. Bilo je to čudno jer je Tvrdoglavi bio si-

guran da se glas morao izmijeniti. Zar je mogao ostati jednak i nakon pet godina?

– Aha – odgovori Tvrdoglavi. – Doveo sam ti šarca.

Rukovali su se, pomalo nespretno, poput ljudi koji nisu navikli na rukovanje a sad su ih okolnosti natjerale na to.

– Ondje su, kod ograde – reče Freeman i brzo se ogleda. No, nitko nije dolazio iz onog smjera gdje su, u daljini, žmirkala svjetla gradića.

Šarac je trljao rame o pocrnjeli stup a Freemanov ridan drijemao očigledno maštajući što bi sve mogao uraditi zadnjim kopitima kad bi samo netko bio dovoljno neoprezan da priđe s krive strane. Stony podignu ruku i dotaknu nozdrve šarcu. Životinja se zagleda u nj široko raskolačenih očiju, uši joj se pokrenuše ali ne nalegoše natrag a njuška se nije povukla da bi pokazala zube.

– Zaboravio sam već kakvo je stočarsko sedlo – reče Stony. – Ondje gdje sam bio nemaju stočarskih sedala.

– Zaista? – upita Freeman. – To me podsjeća na to da sam te trebao nešto pitati, ali nije tako hitno. Bolje da krenemo dok netko ne izide iz onog restorana.

– Bolje.

Šutjeli su sve dok nisu sasvim utonuli u tminu prvog kanjona. Tek tada Stony prekinu tišinu.

– Koliko ljudi zna istinu o meni, Freemane?

U mraku Freeman počne brojiti na prste:

– Četvorica, rekao bih. Johny Lijes, Osaga, Pogača Flinch i ja.

– Starica koja me postavila na noge običavala je govoriti da četvorica mogu dobro čuvati tajnu samo ako su trojica od njih mrtvi. – Horn uzdahnu i upita. – Znaš li, možda je netko od spomenutih mrtav?

– Dakako – Freeman će. – Svi smo mi mrtvi i pokopani.

Provirio je krajičak mjeseca i osvijetlio stazu. Stonyjeve su oči zasjale ali su odmah zatim poprimile svoju uobičajenu čeličnu hladnoću.

– Drago mi je – reče. – Čeznem da se pojavim na onoj cesti više od bilo čega na svijetu.

Freeman zaustavi ridana.

– Stony, tek mi je sad palo na um. . nemaš li torbe, kovčega. . ?

– Ništa osim rupčića i oružja – reče Stony – Imao sam nešto prtljage u vlaku ali to sam darovao kondukteru. Stvari mi smetaju. Jedino je moje vlasništvo novac u pojasu. Preostalo mi je još nešto novca.

– Kladio bih se, da su doktori užasno skupi – napomene Freeman.

– Koga ste pokopali? – upita Stony Horn.

Kopita su klizala i ukopavala se u sipinu na blagoj nizbrdici.

– Srce mu nije valjalo – objasni Freeman. – Ili su to bila pluća, ne znam. Momak je bio iz Ohija a imao je brvnaru pokraj rječice Juanita. Doselio se ovamo u potrazi za zdravljem ali, čini se, prekasno. Pogača Flinch i Johny našli su ga mrtvog vraćajući se u Jove City. – Nakon kratke šutnje doda: – Pripremili smo ti zaista prekrasan sprovod, Stony. Trebao si to vidjeti.

– Smiješno – promrmlja Stony. – U to vrijeme nisam očekivao da ću biti pokopan. Ne, planirao sam da ću uskoro biti oženjen.

Nekad, Freeman bi počeo kašljati da prikrije zbunjenost ali sad stegnu šake oko jabuke sedla dok se konj počeo penjati uzbrdicom.

– Ponekad smo zajedno jahali ovuda – nastavi Stony. – Stazom, nikad ovom sipinom. Noću sam ovuda jahao sâm i slušao kako se divljač kreće u gušiku. Otac joj nije dopuštao da noću jaše sa mnom.

– Nisam baš sklon romantici – izjavi Freeman. – Ionako me djevojka poput Minnie nikad ne bi pogledala.

– Mene je gledala – zaključi Stony.

– Svega mi, to je činjenica – doda Freeman. – Kad se već govori o tomu, htio sam te pitati. . .

Stony Horn ga nije slušao. Uspevši se na vrh dopustili su konjima da predahnu. »Limited Express« dahtao je u daljini. Željezničku prugu nisu mogli probiti kroz splet kanjona i grebena pa je vlak zaobilazio dva brda prije no što će stići u Jove City.

Stony skoči na zemlju i izvuče cigaru iz džepa prsluka.

– Još ne pušiš? – upita Freemena.

– Ni ti nisi nikad pušio – nakašlja se Tvrdoglavi. Činilo mu se da razgovaraju o svemu samo ne o onomu što je bilo nužno.

– Kad nekoliko godina provodeš u bolnicama, ne preostaje ti drugo no da propušiš. Na kraju bi mogao pušiti i opijum da ne znaš što si pripalio.

Uzdahnuo je i ogledao se. Planinski vršci ljeskali su se na mjesečini.

– Uvijek sam želio da joj to jednom pokažem noću.

Tvrdoglavi Freeman opet zakašljuca i pokuša skrenuti razgovor na važne stvari:

– Uzmi, na primjer, Owena Treata – reče. – Nije on tako loš momak.

– Mean je, mekan – reče Stony. – I njegov je stari takav. Bio je i Jim Woodford prije no što su ga ubili. Unajmili su me za šerifa Jove Cityja a svaki put kada sam oborio neku ništariju, uvukli bi glavu među ramena. A nije bilo drugog načina da se svladaju siledžije iz pilane i revolveraši koje su slali da preotmu grad. Postupao sam na jedini mogući način a stari Treat i njemu slični zahtijevali su da nasilje zaustavim ljubaznošću.

Freeman više nije imao što prčkati oko kolana pa prijeđe na uzdu, iako nisu bila potrebna ni moguća nikakva podešavanja.

– Znaš – reče – nema te djevojke kojoj nisi mogao dokazati da je Owen Treat dobra prilika. Možda je on mek, kako ti kažeš, ali bio je pristojan momak, a i dobro je izgledao.

– Govoriš o njemu kao da je mrtav.

– Dakle, u to ne može biti sumnje – odvrati Freeman. – Prije dvije godine zaradio je tifus.

Stony se zagleda u mjesec.

– Njegov je otac još načelnik?

– Nekad si zapravo ti bio načelnik – promrmlja Freeman. – Nosio si značku šerifa ali si, zapravo, bio gradonačelnik. A Carney Robinson i njegovi propalice uselili su se u grad istog časa kad si ti otišao. Carney je od banke otkupio nekoliko obveznica starog Treata i zatim ga gadno pritegao. Ljudi pričaju da se starcu slomilo srce i da je umro od toga. Owen i njegova žena napustili su Jove i preselili se u hotel na Prijelazu Juanitea.

– Žena? – upita Stony Horne.

– Imali su i dijete – Freeman će naoko ravnodušnim glasom. – Djevojčica, prilično zgodna. Mislim da si to mogao i očekivati, je li?

Stony Horn polako podigne glavu. Zgazio je ispuštenu cigaru ali prvi put promaši užaren vršak.

– Čini se da mi pokušavaš reći loše vijesti, Tvrdoglavi.

Freeman nevoljko mahnu.

– Bile bi loše ali, upamti, ti si mrtav. Za Jove City ti si odavno mrtav, za Minnie Woodford također. Pucali su na tebe sa tri strane u Lucasovu kanjonu a ja znam tko je to bio. Carney Robinson, Shelkyjevi momci i još neki iz čete. Mi smo te pronašli, krišom ukrcali na vlak i poslali na Istok. Ali zašto te nije bilo punih pet godina?

U tišini koja je optuživala Horn se uspeo u sedlo.

Bio sam pogođen u grudi – reče – ali ta je rana brzo zacijelila. Glava također. No bedrena je kost bila izbušena poput sita. Zbog toga sam tako dugo ostao u New Yorku. Nisam se htio vratiti sve dok se nisam sasvim oporavio. I da mi je Minnie bilo što obećala ne bih joj mogao prigovoriti, ali, nije. Ponavljala je da sam ubojica i da će onaj tko živi od oružja od njega i poginuti i mnogo drugih ludosti koje je naučila od oca. Bili smo se posvađali, to me je uzbudilo i vjerojatno sam zbog toga

bio nedovoljno oprezan i pao u zasjedu.

Bio je to po Freemanovu sjećanju najduži govor koji je Stony ikad izrekao u jednom dahu. Zbunilo ga je to, osjećao se nelagodno i zaplašen.

– Kažem ti, Stony, nju ne možeš ni za što kriviti. Nas si natjerao da se zakunemo na šutnju. Djevojka se ne može udati za čovjeka zabijenog u lijes i pokopanog pod komadom kamena vrijednim pedeset dolara. A možda se nadala da će u Owenu dobiti dobrog muža.

– Dobila je udovički veo, eto, to je dobila – prošapta Stony – ako je bilo onako kako mi pričaš.

– Mogao bih ti ispričati još mnogo toga – reče Freeman.

– Podimo – promrmlja Stony. – Uostalom, možda imaš pravo. Od mene je dosad trebao ostati samo prah.

A Stony Horn nije ni najmanje bio nalik na duha. Dok su jahali nizbrdo, prema rijeci, grudi su mu se naglo nadimale a u njegovj se svijesti razmahala oluja: Zašto se tako dugo nije javljao svojim prijateljima? Nije li im učinio nepravdu? U toku posljednje godine oporavka dok je provodio sate vježbajući s revolverima pred zrcalom u hotelskoj sobi, razmišljao je o Jove Cityju onakvom kakvog je napustio nekoliko godina prije toga.

On sâm ponovo se rodio ali svijet oko njega nije. Šutke jašući na svom riđanu sigurna koraka Freeman je bio živi dokaz da Stony Horn nikad neće dostići svoju prošlost.

Nakon onog dana kad su ga Carney Robinson i njegovi ljudi dočekali medu crvenim stijenama Lucasova kanjona, punih šest mjeseci Stony nije mogao držati pero u ruci. Daljnjih godinu i pol nije želio da ona sazna kako je živ. Tvrdoglav ponos proizlazio je iz njegova života s revolverima u ruci a taj je ponos Minnie dočekivala prijezirom.

Njen otac, doseljenik s Istoka, bio je zadojen apsurdnom civilizacijom koja ga je na kraju stajala života. I Mannie se ogradila istim takvim zidom kroz koji Stony nikad nije uspio prodrijeti...

Dva su jahača polako jahala teškom stazom, koritom isušena potoka kamo ni mjesečina nije uspjela prodrijeti.

– Tvrdoglavi – javi se Stony – kladim se da sam ja jedini čovjek koji je uspio ponijeti svoj novac u grob.

– Da si vjerovao banci – odgovori Freeman – to ti ne bi uspjelo. Ovako... sve što smo trebali uraditi bilo je pronaći kutiju s tvojim papirima, izvaditi novac i predati ga u poštanski ured u Tombstoneu.

U prvom sivilu praskozorja skrenuli su u šumarak borova ni pedeset metara udaljen od prvih obora za stoku na periferiji Jove Cityja.

– Pojavit ću se u deset sati – reče Stony. – Ti skloni konje i podi na spavanje, ako hoćeš. Neću krenuti niz glavnu ulicu sve dok se i posljednji majčin sin ne izvuče na sunce.

Freeman kimnu.

– Isprva mi nije bilo jasno zašto si želio da te dočekam u Minaretu, ali sad znam. »Limited« je prošao suviše rano za ono što ti namjeravaš, a na stanici se uvijek nađe netko... Gdje ćeš biti do deset sati?

– Ima li Clinton još i sad skladište građe? – upita Horn.

– Ima – Freeman će. – I još i sad vara na šindri. Mislim da ćeš se moći sakriti ondje.

– Ne odgovara mi položaj štakora koji se zavukao u svoju rupu – napomene Stony – ali, čini se da ću to ovaj put morati podnijeti. I još jedna stvar – ni ti, niti bilo koji od momaka neka se ne umiješa u pucnjavu.

Freeman prebaci nogu preko riđana i posegnu za uzdama šarca:

– U svakom slučaju dopustit ćemo ti da počneš prvi. Ne zaboravi da će najmanje pola građanstva nestati u kućama i utješiti se jadikovkama. Carney Robinson vrlo je opasan gradonačelnik.

Horn se zagleda u sivozelene sjene.

– Ja nisam ovdje zbog građana

Jove Cityja, Tvrdoglavi. Činim to zbog sebe, ne zaboravi!

– Još nešto – javi se Freeman već prošavši granicu grmlja. – Cijele sam te noći htio to pitati ali nisam želio da mi se narugaš. Onaj Kip slobode... je li pravi ili krivotvorina?

– Kako to misliš – krivotvorina?

– Mnogo smo čitali o tomu ali nisam mogao vjerovati da jedan kip može imati stubište u svojoj ruci.

– Tvrdoglavi – reče Horn. – Vjerojatno je tako, čuo sam da pričaju ali nikad to nisam vidio.

– Pričanja! – s odvratnošću će Freeman. – U to se ne smiješ pouzdati. Do viđenja u deset sati.

Skrenuo je prema sjeveru a Stony kliznu uz visoke obore do pusta skladišta gdje ga nitko ne bi mogao pronaći među velikim hrpama građe.

Sjeo je u zaklonjen kut okružen mirisom crnogorice i smole sve dok kazaljka njegova sata nisu pokazale deset. Za to vrijeme optuživao je Minnie Woodford svime što mu je moglo pasti na um. Optužnica je imala barem pedeset pet točaka, Stony ih je vatreno zastupao, sudio joj i na kraju priznao da je nevina. I tad bi je iznova počeo optuživati.

***

Njegovi su prsti nježno opipali revolvere pod tankim kožnim koricama. Usne su se zategle, opustile u smiješak i zauvijek ukrutile. Prošlo je vrijeme skrivanja i on krenu uskim, sjenovitim prolazom između hrpa ispiljenih dasaka i bala žičane ograde.

Izišavši na sunce kod prvih kuća Jove Cityja sasvim se uspravi i zaboravi na sve što je preživio do tog časa.

Dvije prazne kante za mlijeko i škrinja puna pivskih boca ležale su pred ulazom Brandimierove igraćnice. Ed Brandimier stajao je oslonjen na dovratak i zurkao uz i niz cestu.

– Ed! – pozdravi ga Stony grlenim glasom s mnogo urođena ponosa i dostojanstva.

Ed ga pogleda i jedna ružičasta ruka skliznu s dovratka i kao mrtva pade niz tijelo. Ed se pretvori u debelu, bijeloružičastu ukočenu lutku.

Stony Horn nastavi niz cestu. To je bila njegova cesta, pripadala mu je. Nitko osim njega nikad nije polagao isključivo pravo na nju. I obranio je.

Lijevo od njega netko zadahta

– Pogledaj sad to... Gledaj onamo!

Glasovi su bili neodređena tona, u njima je nedvojbena bila samo zbunjenost, nesposobnost da se prilagode novom slijedu događaja. Stony je hodao dalje, ne promijenivši tempo, a ruke su se blago njihale u ritmu koraka dok su prsti bili lako zgrčeni prema tijelu. Njegov je kaput bio zatvoren iako ne zakopčan, a na njemu nije bilo nikakvih izbočina.

Nekad davno bio je siroče u Koloradu, poslije invalid u New Yorku, ali u ovom času ovdje bio je gorostas koji je nadvisivao sve zgrade Jove Cityja.

Čizme Stonyja Horna nastavljale su bez trenutka zastoja i iza i oko njega ljudi su dovikivali ili bi se šutke gurali natkrivenim nogostupima. Samo na časak, vrlo kratak časak, Horn je čvrsto stisnuo oči a bilo je to na uglu ulice u kojoj je nekad živjela Minnie Woodford...

Kad je otvorio oči pred njim je u daljini bilo lice Carneyja Robinsona i od tog trenutka nije skrenuo pogled. Lice je postajalo sve veće i veće, sa svakim njegovim korakom, a Stonyjevi su se prsti sve više grčili. Iza Robinsonova lica pojavila su se i druga.

– Eh, Carney – reče Horn tiho.

Robinsonove oči raširile su se koliko je to god bilo muguće pod preteškim kapcima i čupavim, smeđim obrvama.

– Ne izvlači te revolvere – upozori Stony Horn.

Velike, žučkaste šake zaustavile u se u zraku

– Pogledaj dolje – nastavi Horn ho. – Dolje, moje čizme.

On sâm nije spuštao pogled ali zvinu desnu nogu i na sari se uka- a rupa od metka

– Najniži metak pogodio je ova- io – reče. – Pogodio me u list Taj ie nije smetao ali drugi su pogodi- više gore.

Mnoštvo ljudi okruživalo ih je po- ut čvrstog zida, blijedih, voštanih, eživotnih lica.

- Svi su ovdje, čini se – reče Sto- y – Vidim Juda Jennawaya i harlieja Munstera i Shelkyjeve iomke. Vijesti se ovdje brzo šire – ho se nasmija – Iz groba sam se opeo malo prije zore. Dodi ovamo, arney!

Prilika smrtno blijeda lica pri- iakla se i opet zastala.

– Naprijed, dodi! – zapovjedi tony Ispruži ruke i iz korica izvu- e Robinsonove crne revolvere. Od- ekud za njima posegnuše ruke reemana Tvrdoglavog, i to je bila tonyjeva prva žrtva.

On šćepa Robinsona za ramena, ornu ga tako da je gotovo pao i ıda mu se zagleda u lice:

– Do ponoći, Carney! Ako nisi tenjen. Ako jesi, onda imaš vreme- a do sutra da nestaneš iz grada. vejedno mi je koga ćeš povesti. Ali ko tvoji prijatelji ostanu, neće im vdje biti baš lijepo...

Okrenu se od Robinsona i pode ivno prema nogostupu. Gradani i ustuknuli, razmaknuli se, gura- ći se i posrćući. Netko ispusti sla- ašan usklik odobravanja. Pružali i ruke ali on ih nije prihvaćao, natrajući da je rukovanje opasno osim toga i gubitak vremena.

Za njega oni su bili samo nejasna ta. Bjelićasta, žučkasta, ružičasta ta. Poneko od sunca opaljeno lice, koliko para naočala i poneka ada. Ta su lica gledala i šaputala. onda su počela glasno uzvikivati, ovati u znak odobravanja, pa čak potcikivati. A on je samo hodao dok nije došao do Morganova hote- la, gurnuo vrata i ušao.

Vlasnik je imao žutu kosu, žute obrve i oči. Te su se oči počele sve više i više širiti kad Stony reče bez- izražajnim glasom:

– Daj mi moje stare sobe, na li- jevoj strani.

Čovjekova usta smiješno se opu- stiše i otkriju požutjele zube

– Što ti je sad? – uskliknu Free- man Tvrdoglavi s vrata. – Nije to duh. To je Stony Horn, upravo se vratio u grad.

* * *

Bilo je već osam navečer kad su se gradski oci razišli kući nakon konačnog dogovora sa Stonyjem Hornom. Osagè Tilden polako usta- de s najdonje stube, popne se do vrata Stonyjeve sobe pred kojima je sjedio Freeman Tvrdoglavi, njišući se na zadnjim nogama krhka stol- ca.

– Shelkyjevi su pobjegli u Meksi- ko – objavi.

– Jud Jennaway pobjegao je i dalje – nasmija se Tvrdoglavi. – Vidio sam ga na željezničkoj stanici a u vreći je vukao sve što posjeduje. Razmišljao je da se pridruži vojsci i pomogne civilizirati Filipince.

Osage se lukavo nasmije:

– Čuo sam da su Filipinci opa- sniji od Apaša. Možda ga napokon srede.

Iz sobe izide Stony Horn praćen Johnnyjem Lijesom i Flinchom Po- gačom.

– Ulazite, momci! – zapovjedi. – Mjesto je gradonačelnika slobodno. Johnnyjev otac namjerava se kan- didirati i vjerujem da će zadovolja- vati. Cooper Clagg dao je ostavku na mjesto šerifa a umjesto njega na to bi mjesto mogao doći Bolesby.

Tvrdoglavi uzdahnu razmišljajući o cigari koja se mogla kupiti u pri- zemlju ali on se čitava poslijepo- dneva nije htio odvojiti od Stonyja.

– I to je sve? – upita Osage.

– Nije. Potrebna je policija, i ti si predložen. Uskoro će izbori da se sve ovo ozakoni pa će trebati odr- žavati red. A sad, hajde da jedemo.

– Niste li jeli? – upita Tvrdoglavi. – U sobu je unešeno hrane za cijelu kaubojsku četu.

– Nismo imali prilike, bili smo suviše zaposleni izigravajući političare. Ne volim politiku ali, čini se, ponekad je neizbježna.

Pozvali su kineskog momka i zatim posjedali i čekali.

– No, s posjedima će sad nastati gadna zbrka.

– Zašto?

– Bit će ih koliko ti srce želi kad se bude rasprodavalo sve što Carney Robinson posjeduje – objasni Johnny Lijes. Priča se da je najmanje dvanaest poslovnih zgrada njegovo a da i ne spominjemo hotel na Prijelazu Juanita.

Tvrdoglavi se Freeman ukoči i zagrize donju usnu.

Stony se u hipu nade na nogama, zgrčenih šaka, ali lice je bilo bezizražajno poput limene tave kad se zagledao u Freemana.

– To mi nisi rekao – tiho reče.

Svi su osjetili da se dogodilo nešto teško i loše, iako nisu znali što.

– Slušaj je, Stony – opravda se Tvrdoglavi – pa o posjedima nismo još govorili.

Stonyjeve su se šake čvrsto stegnule:

– Momci, ovdje ne smije biti zabune. Jeste li sasvim sigurni da hotel na Juaniti pripada Carneyju?

Nitko nije odgovorio ali tišina je bila potvrdna.

– Ali ona je udovica, Stony – poče Freeman. – Samo ...

Na vratima se pojavi poslužitelj ali ga Stony otposla kretnjom ruke.

– Nije me briga da je i pet puta udovica – reče. – Znači, ona vodi taj hotel za Carneyja Robinsona? Što mislite, je li kupio i nju zajedno s hotelom? Ali ja znam za jedan posjed koji nikad neće biti na prodaju. Nisam joj bio dovoljno dobar prije no što sam otišao – moj je posao bilo ubijanje! Ali nikad umorstvo, time se bavio Carney. Neka netko dovede konje.

– Još nismo jeli – začu se iz skupine.

Stony se nasmija. Cetvorica njegovih prijatelja vidjela su mnogo okrutnih stvari u životu no pożeljeli su da ih radije ponovno vide nego da čuju Stonyja Horna da se tako smije.

– Jašemo do prijelaza Juanita. Ako je netko gladan neka ponese kobasicu. Ondje će je ispržiti na štapiću ... vrlo dugačkom štapiću.

Tjerani njegovim pogledom žurili su niza stube a on im je bio za petama sve dok se nisu našli u sedlima. Krenuli su cestom prema sjeveru. Zvijezde su svjetlucale a suh vjetar osvježavao je zagrijana lica.

– Što mislite, je li Carney otišao? – upita Freeman oklijevajući.

Dvadeset kopita meko je toptalo utabanim zemljanim putom.

– Nisam ga više vidio – odgovori Stony.

– Nitko ga nije vidio – izjavi Johny Lijes.

– Otići će on – reče Freeman samo da oživi razgovor – Čuo sam da se sklonio u kuću svoje majke i neprestano pije.

– Ako je pijan – reče Stony – neću ga ni taknuti. Osim ako me prisili. Još nikad nisam pucao u pijana čovjeka. Kad se vratimo u grad, raspitat ćemo se.

Hotel je bio sagraden u vrijeme kad je željeznica gradila odvojak prema brdima Aveiro. Ali ondje nije bilo srebra koliko se očekivalo pa su gosti vrlo rijetko navraćali u hotel.

Kuća je izgledala prilično jadno pod svjetlom zvijezda, iako je izblijedjeli natpis još nudio sobe i hranu.

Skrenuli su konje prema šumarku iza kuće i sjašili ovdje. Stony obriše prašnjave dlanove:

– Ja ću ući. .

– Sâm?

– Da.

– Ona ima pomagača – progunda Osage. – Robinson je ovamo dodijelio nekog majmuna da pazi na hotel.

Stony nije odgovorio, pretvorio se u sjenku koja se ubrzo utopila u tami. Netko otvori bočna vrata i u žu-

toj svjetlosti pojavi se obris glomaznа muškarca.

– Hej! Tko je to ondje vani?

Horn se pojavi iz tame:

– Van, momče!

Čovjek pokuša zatvoriti vrata ali Stonyjev metak zaora kroz prag pod njegovim nogama.

– Van!

Čovjek oklijevajući izide i podiže ruke iznad glave. Stony ga obrnu i oduzme mu revolver.

– Podi do onih stabala. Pod paskom si. Tko je u kući?

– Samo ona – prošapta čovjek. – Ona i. .

Horn ude i zatvori za sobom vrata. Freeman duboko uzdahnu dok ostali dodoše po ražoružanoga stražara.

* * *

– Dobra večer – reče Stony.

Minnie Woodford stajala je na vratima kuhinje s revolverom u ruci. Bila je odjevena u ispranu suknju i bluzu koja Stonyju nije bila nepoznata. Lice joj je bilo samrtno blijedo. Stony se nasmija i reče:

– Kako si, djevojčice?

Glas nije bio u skladu sa sadržajem, suh i hladan, ali ipak iz kuhinje izmami djevojčicu koja je mislila da je pozdrav upućen njoj. Imala je nepune dvije godine i jedva čekala priliku da, pokraj majke, iz kuhinje izmakne u veliku sobu. Djevojčica pritrča Stonyju i pruži mu svoju lutku očigledno očekujući pomoć. Jedna celuloidna nožica bila je napuknuta na više mjesta.

Ženine su ruke nemoćno pale niz tijelo, revolver tresnu na drveni pod i samo čudom ne opali.

– Bebu boli – protepa dijete gledajući ga s mnogo nade. – Dokol...

Stony pogleda najku

– Što mi to mala želi reći?

Minnie prošapta:

– Ali tebe su ubili...

– Bebu boli! – jauknu dijete

– Oh, dakako! – uskliknu Stony – Sad tek vidim. Ja sam stručnjak za polomljene noge.

– Boli – reče dijete položivši prstić na prljavu lutku.

– To ćemo srediti – kimnu Stony – Ono što njoj treba to je proteza i zavoj.

On pretraži džepove, nađe olovku i prelomi je popola. Rupčića nije bilo ondje gdje je trebao biti pa iza pojasa izvuče kraj svoje modre košulje i bez razmišljanja otrgnu dugačku vrpcu.

– Šteta košulje – objasni Stony djevojčici koja ga je promatrala sa zanimanjem – ali beba mora biti povijena. Evo, ovako... prava operacija. Noga će zacijeliti ozdraviti.

Stony preda lutku djevojčici i ugura kraj košulje za pojas.

– Došao sam s namjerom da spalim ovaj hotel – reče ne obraćajući se nikomu izravno. Onda koraknu prema Minnie i obuhvati joj rukom ramena. Ona okrenu lice i počne plakati.

– Minnie – ponavljao je. – Minnie...

– Bio si mrtav i pokopan – dahnula je kroz suze. – Nije mi bilo stalo što...

– Carney Robinson bio ti je bliz-ak? – upita šaptom.

– Zar bih izgledala ovako? Upropastio mi je posao i dočepao se hotela... zato što nisam pristala... Ipak, zadržao me kao kuharicu, da bi me ponizio. Morale smo jesti. Što sam drugo mogla? Ti si bio mrtav, Stony. I moj otac i Owen. Svi mrtvi.

Mala je Grace nerazumljivo i nježno tepala bolesnoj lutki. Horn je pogleda:

– Ovo bi djetence već trebalo biti u postelji – reče.

– Rekli su da si se vratio, Stony. Ali, nisam to mogla povjerovati. Bila sam na tvom pogrebu.

Njegove se ruke naglo spustiše i on poče kopati po unutrašnjim džepovima kaputa. Izvukao je papire sa zaglavljem i žigovima.

– Uzmi.

Ne razumijevajući vrtila je papire prstima ogrubjelim od teška rada.

– Ovo će ti pomoći u prvo vrijeme. Uzmi dijete i otputuj. Koliko se

sjećam, imaš sestru negdje u Missouriju? Ondje ćeš biti sretnija no ovdje.

Pogledala ga je i prošaptala.

– Nekad ja nisam htjela tebe. Čini mi se... sad je obrnuto...

Stonyjeve riječi zvučale su suho i tvrdo, kao s visoka prosuti šljunak.

– Neću tražiti da ostaneš. Jednog dana netko će me oboriti. To je sigurno. Ne može se izbjeći. Ne želim da to doživiš... – glas mu postade mekši. – Odvest ćemo te do stanice upravo na vrijeme da uhvatiš vlak u jedanaest i trideset. Spremi na brzinu najnužnije stvari, tvoje i djetetove. Na brzinu. Rekao sam da ću spaliti ovaj hotel pa ću to i uraditi.

* * *

Dok su Minnie i mala Grace na pustoj stanici čekale vlak koji će ih odvesti prema Istoku, Stony Horn praćen Tvrdoglavim Freemanom vratio se u grad u Morganov hotel. Kupovali su cigare za šankom kad u veliku dvoranu upade Carney Robinson, pijaniji i divljiji no ikad u životu.

– Ako si negdje nabavio oružje – upozori ga Stony – nemoj ga potezati.

Ali Carney je bio pijan i strah ga nije mogao zaustaviti.

Kad su Freeman i čovjek s recepcije priskočili, Carney je bio mrtav. Isprva su pomislili da je i Stony Horn mrtav ali tad se on osloni na jedan lakat i pokuša pridignuti, ali odmah se zatim onesvijesti.

Bila je vedra i tiha noć pa se zvuk pucnjave čuo vrlo daleko, čak do stanice, iako je vlak teško dahtao na usponu. Liječnik je upravo previjao ranu na Stonyjevim grudima kad su se, pedeseti put u posljednjih pet minuta, širom otvorila vrata i Minnie pade na koljena uz novog šerifa.

Nije otvorio oči ali osjeti njenu prisutnost.

– Zar vlak nije stao?

– Da! – kriknula je. – Oh, da, stao je! I u meni je nešto stalo kad sam čula pucnjavu... Dosad nisam znala jesam li ti potrebna, ali sad znam.

On upita, ne otvarajući oči:

– Gdje je mala, i lutka slomljene noge:

– Na stanici, čuva je djed Tilden. Ja... dovest ću je čim dopustiš – njen se pogled odvoji od Stonyjeva lica i potraži liječnikovo među mnogima koja su je okruživala.

– Pet centimetara niže, Minnie i ... – liječnik poče čupkati malenu bradicu. – Rana je prilično bezopasna ako ne dobije upalu pluća.

– Ne, neće dobiti upalu pluća – prošaptala je Minnie. – Ništa neće dobiti... ja ću ga čuvati.

Tvrdoglavi Freeman podignu je i muškarci odnesoše Stonyja u njegovu sobu. Onda se vratiše u prizemlje da još jednom razgledaju Robinsona i porazgovaraju o zagonetnom dvoboju. Bilo je nevjerojatno ali revolveri su opalili u istom času, kao jedan. Carney Robinson, pa još k tomu i pijan, da povuče jednako brzo kao Stony Horn? Nitko nije pomišljao da bi se nešto takva moglo dogoditi i od tog je dana Stonyjeva reputacija bila malo okrnjena.

Osage Tilden podignu Stonyjev revolver s poda i svi ugledaše na obaraču nekoliko modrih končića. No, ni tad nikomu nije bilo jasno što bi to moglo značiti. Nikomu izuzevši Minnie.

U PRIPREMI

Philip Ketchum:

DOLINA UBOJICA

pitanje:
KOJA JE NAJSJAJNIJA ZVIJEZDA?
odgovor:
SIRIUS